

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istoop. peti-vrata
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vratila po 10 Din
o Pr. večjem g
narocilu popust
Izide ob 4 zjutraj
izide ponedelike in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Koptarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Koptarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Našemu vladar'u

Jutri, 17. decembra, poteče 40 let, odkar se je rodil kralju Petru I. in kneginji Zorki na Cetinju naš vladar Aleksander I., ki je po smrti svojega velikega očeta postal dne 17. avgusta leta 1921. po ustavi kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Kakor se je naš kralj v šoli svojega špartanskega očeta navzel velikega vojaškega talenta, ki se je najsijajnejše izpričal v zmagah, ki so zaključile svetovno vojno v osvobodjenjem Jugoslovancev, tako je podedoval od našega modrost vladanja, združeno z nezlomljivo vztrajnostjo. Kajti Aleksander I. ni kak samo po imenu kralj, marveč, zaveč, dajajoč se svojim pravic, tradicionalne naloge dinastije in dejanskih potreb časa, v strogem okviru demokratične ustave v resnici vrši svoj vladarski poklic. Naš dvor zato ni toliko pozorišče bleščečih prireditvev kolikor središče skoro nepretrganih posvetovanj, prizadevanj in rešitev, ki se tičejo najpomembnejših problemov našega državnega in narodnega življenja. Kakor je naše največje notranje zlo nediscipliniranost, nebrzdanost in nestrpnost strankarskega udejstvovanja, ki pozna samo sebe, malo ozirajoč se na interes občnosti, tako je oseba našega vladarja tisto, kar nas ne veže med seboj samo v običajnem simboličnem pomenu in iz zgolj izporečenih čustev udanosti, temuž zato, ker v njem v resnici vidimo in čutimo onega, ki iz visoko razvitega čustva vladarske dolžnosti, poln lastne inicijative, odločne volje in nepristranskega pogleda v bistvo stvari, ima pred očmi samo državo, njeno moč in bodočnost, katero more zgraditi samo nesebična in požrtvovalna ljubezen do naroda in naše skupnosti, kakršne nima v taki meri kot naš kralj nihče.

Zato je delež našega vladarja odkritosrčna ljubezen vseh, ki temelji v zaupanju, da tudi nihče ni tako kot on ne samo poklican, ampak tudi zmožen varno prepeljati našo skupno domovino skozi viharje sedanjega dneva, spraviti po nesrečnem temperamentu, zgodovinskih predsodkih in različni vzgoji razprte brate ter po visokem zgledu svoje le domovini posvečene osebnosti okrepiti v nas vseh čustvo skupne pripadnosti in neločljive navezanosti drug na drugega za vse čase, v sreči in nesreči, v uživanju in delu, v oblikovanju naše usode in izpolnjevanju naše naloge v zboru držav in narodov izomikanega sveta. To nalogo moramo izpolniti Srbi, Hrvati in Slovenci edino v skupnem državnem občestvu, kakor se je po višjih silah usode in lastnem prizadevanju storilo pred desetimi leti pod egido našega vladarja; le v tej skupnosti smo varni pa zmožni, da razvijemo svoje bogate naravne sile, da jih ne izčrpamo v borbah za proevstvo moči, obosobljenih in nasprotujočih interesov plemen ali političnih skupin in oseb, marveč za dograditev skupnega doma, niske kulture in uvaževane pozicije v svetu. V to pa nam more biti najvišja in najjačja vzpodbuda naš nad vsemi ločujočimi posebnostmi, strankarskimi in skupničnimi opredelitvami ter strastmi oblastiteljnosti visoko stoječi vladar, ki se moramo v dnevih strastne razburkanosti šteti srečne, da ga imamo, da ga čutimo kot čuvarja našega najnotranjnjega edinstva, ki na krmlu našega broda ne omahne in ne da, da bi se oddalnil od prave smeri.

Posebno slovenski narod čuti, kaj ima v svojem vladarju, kaj ima v njem država. Zato se mu ob priliki rojstnega dneva spoštljivo klanja kot svobodni in resnično demokratičen narod, ki ve ceniti moč velike osebnosti, visokega zgleda in izbranih vladarskih zmožnosti, katerih rano demokratične vladavine najtežje pogrešajo. Tega dne celo državo prešinja ena samogloboka želja: da bi našega kralja prav sedaj posebno

Davidovič še ni odnehal

Skupna linija NRS, SLS, JMO in pr. stašev Marinkoviča — Seja demokratskega kluba odloči

Belgrad, 15. dec. (Tel. »Slov.«) Komaj se je bila situacija v Belgradu nekoliko pomirila, je položaj vlade ponovno otežkočen radi zahtev Ljube Davidoviča na včerajšnji seji šefov četvorne koalicije. Ne ve se še, v koliko bo podpiral Ljubo Davidoviča v njegovih zahtevah demokratski klub. Jasno pa je že danes vsem poznavalcem političnih razmer, da bodo zavzeli skupno linijo radikali, Slovenska ljudska stranka in muslimani, in da bo to linijo podpiral tudi Voja Marinkovič. Že sredi so se po seji vlade sestali v predsedništvu vlade Korošec, Vukičević in Spaho ter so imeli razgovore v tem smislu. Če Davidovič neče podpirati današnje vlade, ga vodi pot h KDK. Dvomimo, pa da bodo to njegovo težnjo odobrili njegovi prijatelji v stranki, ker so mnogi demokratski poslanci mnenja, da bi bila velika napaka, če bi se četvorna koalicija razšla. Na drugi strani pa bi morala napraviti tudi KDK v svoji politiki velik preokret, da bi ji bilo mogoče stopiti v konkretne razgovore z Davidovičem. Mi ne želimo razpada četvorne koalicije, ker je prinesla narodu mnogo dobrih zakonov in v znatni meri pomirila položaj. Tudi bi mogla ta koalicija še v nadaljnjem uspešno nadaljevati svoje delo v parlamentu in sprejeti tako proračun, ko mnoge druge zakone. Vendar pa je za skupno delo potrebna mirna situacija v koaliciji sami, ker se sicer preveč otežkoči vsako delo.

Vodstvo demokratskega poslanskega kluba je imelo danes popoldne sejo v prostorih svoje

ga kluba v narodni skupščini. Tej seji so prisostvovali Ljuba Davidovič, Kumanudi, Timotijević, Groh, Angelinovič, Šumenkovič, Pečič, Ribar, Dukanac, Kujundžić, Vlajić, Miović, Milojević in Pera Marković. Seja je bila zelo kratka. Davidovič je obvestil vodstvo kluba o svojih razgovorih s predsednikom vlade, kateremu je izjavil, da vztraja na zahtevah, ki so jih stavili klub in on, to je predvsem na predložitvi zakona o dalmatinskem agraru in na izmenjavi nekaterih velikih županov, posebno vseh vojaških oseb. Vodstvo kluba ni storilo nobenega drugega sklepa, nego je sklicalo za soboto, dne 22. decembra ob 9. dopoldne sejo poslanskega kluba, ki bo rešil vprašanje, ali vztraja klub na teh zahtevah in ali naj ostanejo demokratski ministri v vladi.

Jutri se bo vršil v Nišu shod demokratske stranke, na katerega bo odpotovalo več demokratskih ministrov. Davidovič je izjavil, da se on radi rahlega zdravlja shoda ne bo udeležil. Vsekakor se pričakuje, da bodo na tem shodu padle izjave, iz katerih se bo dalo sklepati na nadaljnje korake demokratskega kluba in demokratskih ministrov v vladi. Da v demokratski stranki ne vlada pravo soglasje, je razvideti tudi iz tega, da se demokrati zelo izogibajo temu, da bi dajali kake izjave in da si nasprotujejo še one redke izjave, ki jih dajejo. Sodi se, da do sestanka demokratskega kluba ni pričakovati kake spremembe.

Brezuspešna Trumbičeva pot v London

Belgrad, 15. dec. (Tel. »Slov.«) »Pravda« poroča, da se nahaja narodni poslanec dr. Trumbić že deset dni v Londonu. Obiskal je nekoliko svojih znancev in je skušal dobiti stik z uradnimi krogi, da bi jim povedal svoje stališče o notranjem položaju Jugoslavije in iskal pomoči za akcijo vodstva KDK. Uradni angleški krogi so zavzeli tudi tokrat proti dr. Trumbiću isto stališče, kakor so ga bili zavzeli pred nekaj leti, ko je bil prišel v London Radić in skušal dobiti stike s političnimi strankami in z vlado. G. Trumbić je bilo rečeno, da v Londonu poznajo uradno in privatno samo Belgrad in samo državljane kraljevine Srbov, Hrvatov in

Slovencev. Anglija se sploh neče vmešavati v notranje odnose v Jugoslaviji.

Dr. Trumbić je po tem neuspehu skušal priti v stik z opozicijo v Angliji. Skušal je priti do Macdonalda, pa mu je bilo rečeno, da Macdonald potuje v Pariz in da ga ne more sprejeti. Po povratku iz Pariza se je G. Trumbić ponovno prijavil za sprejem pri Macdonaldu, toda dobil je odgovor, da se Macdonald ne more v ničemer angažirati za kake notranje spore v Jugoslaviji in da se angleška opozicija ne razlikuje v svojih odnosih do Jugoslavije od stališča angleške vlade.

Zagreb upa na vladno krizo

Zagreb, 15. dec. (Tel. »Slov.«) V zagrebških političnih krogih se smatra, da je položaj v vladi tak, da smo na večerur krize, ki se bo končala tako, da se bo razpustila narodna skupščina in razpisale nove volitve. Vsa borba bo osredotočena v tem, kdo bo dobil volilni mandat. »Riječ« javlja, da vlada v Belgradu splošno prepričanje, da bo po 17. decembru nastopila kriza, in da je tako tudi razumeti izjavo Voje Lazića v finančnem odboru.

Vlada čaka na odločitev demokratov

Belgrad, 15. dec. (Tel. »Slov.«) Predsednik radikalnega kluba Veljo Vukičević je danes dopoldne imel daljšo konferenco z ministrskim predsednikom dr. Korošcem. Trajala je od 10. do 11. ure. Časnikarjem se je po tej konferenci reklo, da vlada ne bo podvzela nobenega važnejšega koraka, dokler si ne bo na jasnem glede postopanja Ljube Davidoviča, oziroma demokratskega kluba.

Pavelićev shod prepovedan

Zagreb, 15. dec. (Tel. »Slov.«) Policijsko ravnanje je prepovedalo shod, katerega je sklical dr. Pavelić in na katerem je hotel govoriti o politiki Vlačke ulice. Kot razlog prepovedi je policija navedla potrebo po ohranilvi miru in reda.

spremljal blagoslov Onega, pred katerim se čuti najbolj odgovornega za srečo in napredek jugoslovanskega rodu. Bog vodi in krepi ter blagoslovi kralja Aleksandra!

Učiteljski dopusti

Belgrad, 15. dec. (Tel. »Slov.«) Danes je obravnaval odsek za ljudskošolski zakon večeraj rezervirani čl. 91, ki govori o bolezenskih dopustih. Ta člen je imel namen, preprečiti zlorabo pri bolezenskih dopustih, kar se dogaja v ogromni meri po vsej državi. Radi tega se je predlagala določba, da se bolezenski dopusti, če bolnik ni v postelji, ne smejo preživeti izven kraja službovanja, razen v javno priznanih zdraviliščih in okrevališčih. Zastopnik Jugoslov. kluba poslanec Kremžar je poudarjal pri tej stilizaciji, da je omejitev zlorabe potrebna z ozirom na šolo in z ozirom na državne finance, da pa je ta določba pretirna za resnične bolnike. Temu mnenju so se pridružili tudi drugi člani odbora, radi česar je v stilizaciji izostal pasus o javno priznanih zdraviliščih. Sprejet pa je bil nov odstavek, kjer je rečeno, da se sme bolniški dopust preživeti izven kraja službovanja. V tem primeru se mora napraviti prošnja, ki gre preko šolskega upravitelja in šolskega nadzornika. Ta dva morata prošnjo opremiti s svojim mišljenjem o življenju in zdravljenju prosilca na podlagi predpisanega obrazca. Če prošnja ni šla te poti, je ne sme vzeti v pretres ne zdravniška komisija in ne minister prosvete.

Pri razpravi o čl. 93 se je obravnavala tudi spomenika ljubljanske gluhoonemice. Priznala se je ugodnost, ki jo daje ta člen učiteljem na šolah za slabo razvite otroke vsem učiteljem, ki poučujejo na takih šolah, torej tudi katehetom, in ne samo stalnemu učiteljskemu osebju. Obravnavala sta se še dalje čl. 96 in 99, nakar je bila seja zaključena in napovedana sledeča seja z naslednji četrtak.

Muslimanski klub bo imel te dni svojo sejo.

Desetletnica Narodne galerije

In vendar napredujemo! Kljub vsem nedostatom, kljub vsej mizeriji še nelikvidiranih povojnih razmer in kljub sproletariziranju slovenske inteligence. Krepko nadaljuje slovenski narod svojo kulturno pot in brez ozira na vse trpljenje in pomanjkanja ustvarja stavbo za stavbo, ki jih mora imeti vsak kulturni narod. Ena teh stavb pa je Narodna galerija, dokaz naše sposobnosti in našega dela v likovni umetnosti.

V času, ko so prva realna dejstva označevala čas skorajšnje svobode, je bila ustanovljena Narodna galerija. In čeprav je med tem moral slovenski narod zgraditi sebi še vse polno drugih stavb, univerzo, tehniko, konservatorij, je vendar Narodna galerija krepko napredovala, da je njena bilanca ob desetletnici vseskozi aktivna.

Ne samo, da je zbrala veliko zbirko umetnin z naše zemlje in da je njen katalog preko račil že številko 1000, temveč je s svojim delom vzbudila živo zanimanje za lepe umetnosti med vsem slovenskim narodom. Pri tem pa je bila čisto v službi slovenske misli in ko nam je odkrivala kulturne spomenike s slovenske zemlje, nas je tudi opominjala, da živimo v deželi s staro kulturno tradicijo, da je vsak svetovni kulturni pojav pustil svojo sled tudi med nami. Historična razstava in obsežna razstava portretov sta zlasti živo pokazale, da nismo od danes, temveč da je Slovenec od nekdaj živel v kulturni skupnosti z Evropo. Skozi našo zemljo je šla kulturna pot iz Italije v Nemčijo in da je znal slovenski narod to prednost svoje lege izrabiti tudi v kulturnem oziru, so jasno dokazale razstave Narodne galerije.

Še prav posebno zaslugu pa si je pridobila Narodna galerija s svojim delom za ustanovitev Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Popularizirala je to misel s tako intenzivnostjo, da je postala Slovenska akademija prva točka vsakega slovenskega programa. Zadruga Narodne galerije je, da je danes tudi že Slovenska akademija na potu k uresničenju, ker se vsi brez izjeme zavedamo, da ni še dovršena naša kulturna organizacija, dokler se ne odpro vrata Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Narodna galerija pa je izvršila še več. Desetletnica svojega obstoja praznuje v prenovljenem Narodnem domu. Za svojo desetletnico je zgradila stvaritvam slovenske likovne umetnosti stalno streho in Slovenska akademija znanosti in umetnosti je dobila svoj dom. Ponosna stavba Narodnega doma bo tako vendarle služila onim namenom, za katere je zbral denar ves slovenski narod. Posebej je treba to naglasiti, ker šele po težkih bojih je bilo doseženo, da je ostal Narodni dom Narodni galeriji.

Ponosna je lahko z vso pravico Narodna galerija na bilanco ob svoji desetletnici. Povsod sami uspehi, povsod pot navzgor. Da pa so bili ti uspehi doseženi, je zasluga onih mož, ki so s svojo široko koncepcijo zagrabili takoj na pravem mestu za delo in ki so potem zvesto vztrajali v delu, dokler niso dosegli svojega cilja. Ta cilj sicer še ni dosežen v vsej celoti in v kratki dobi desetih let tudi ni mogel biti dosežen, ali zgrajeni so tako trdni temelji, da je sigurno, da bo v kratkem doseženo vse. Treba je le, da zopet zavladava vsem obsegu ono složno delo, ki je dalo toliko lepih rezultatov in da bodo vsa nesoglasja čisto pozabljena. In to je potrebno, ker mora za Narodno galerijo pričeti tudi Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ker je danes dosežena šele prva velika postaja in je največja še pred nami.

Pomemben praznik slovenskega kulturnega napredka je današnja desetletnica Narodne galerije in nov dokaz slovenske sposobnosti ter novo priznanje slovenske individualnosti. Zopet je dokazano, da izhaja iz slovenske misli ustvarjajoče življenje in da dela proti kulturi vsak, ki bi hotel uničevati slovensko zavest.

Še zadnje priznanje je treba priboriti slovenski misli in to bo doseženo, ko bo ustanovljena celotna Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Ob desetletnici Narodne galerije vsi na delo za ustanovitev Slovenske akademije, je program, ki sam od sebe nastaja iz bilance Narodne galerije.

Delati za ta program, je prva dolžnost Slovenca, je glavna točka slovenskega kulturnega programa.

Povelje divizijs. komandanta

K proslavi štiridesetletnice našega vladarja je divizijski poveljnik v Ljubljani izdal sledeče povelje:

JUNAKI!

Danes proslavimo štirideseti prvi rojstni dan našega Vrhovnega poveljnika, Njegovega Velikanstva Kralja Aleksandra I.

Z njegovo osebo zvezani so naši najlepši spomini v preteklosti in naše največje nade v bodočnosti.

On je, kakor Vam je znano, potomec s slavo ovenčane in zaslužene narodne dinastije Karadjordjevičev, ki je izvedla borbo za osvobodjenje in zedinjenje našega celokupnega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. — On je eden glavnih ustanoviteljev današnje naše velike in širom sveta proslavljene domovine, Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Nepristranska zgodovina bo ocenila Njegove diplomatske, politične in vojaške zasluge za ustvarjanje naše velike domovine, a te zasluge so ogromne.

Kakor je neumorno deloval na tem, da jo ustvarja, tako tudi sedaj dan in noč bdi da jo očuva. — On je eden glavnih njenih stebrov.

JUNAKI!

Njegovo Velikanstvo Kralj Aleksander I. je naš vojni tovariš, vojni tovariš v sreči in nesreči, junak v borbi in vodi ga srečna zvezda.

Mi, njegovi zastopniki, ne smemo dopuščati, da čas izbrše in da se pozabi na veliko gesto vojnega druželjuba 9. januarja 1916. leta na albanskih obalah Jadranskega morja v S. Giovanni di Medua, ko so ga po naši albanski kalvariji italijanske torpedovke hotelo bolnega prepeljati v Italijo radi ozdravljenja in odmora. Od nas takrat ni hotel zapustiti, temveč je rekel: »Hočem z Mojimi vojniki peš do Drača, in kakor bo njim tako naj bode tudi meni!«

JUNAKI!

Znana je Njegova vsestranska in stalna skrb za napredek in moderno oborožitev naše vojske. Z budnim očesom spremlja delo ne samo vojske kot celote, temveč tudi del vsakega poedinca. Dnevi letošnjega pregleda naše vojske na Banjici, ki ste se ga tudi vi udeležili, navdušili so kakor prijatelje tako tudi sovražnike, ker je njen duh, morala in držanje jasno pokazalo, da iz nje odseva silnost — zmaga! — To je rezultat Njegovega velikega truda, Njegovega posebnega prizadevanja. — Ko bodo v kratkem dokončane vse priprave za organizacijo in oborožitev naše vojske, potem bo ona silna, nepremagljiva in važen faktor ne samo v politiki na Balkanu, temveč tudi v Evropi.

JUNAKI!

Naš Vrhovni komandant Njegov Velikanstvo Kralj Aleksander I. bo z Božjo pomočjo izgradil našo mlado državo, jo uredil, tako da bo vsakdo od nas lahko s ponosom in zadovoljstvom vzkliznil: Jaz sem sin Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev! — Pomagajmo mu v Njegovem velikem delu in trudu, bodimo Mu zvesti in udani do samozatajevanja. Združimo čvrsto naše vrste okoli Njegovega prestola za srečo in napredek naše domovine, za srečo in napredek vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Na današnji Njegov rojstni dan objavimo naš sklep s čvrstim in junaškim glasom, da nas vsak čuje, da našemu Kralju želimo dolgo in srečno življenje, da smo Mu zvesti in udani in da ga gromko pozdravljamo z

ZIVIO!

Zivela dinastija Karadjordjevičev!

Komandant, div. general:
Milan Dj. Nedič.

Odlikovanja

Belgrad, 15. dec. (Tel. »Slov.«) Na predlog ministra ver je kralj odlikoval s redom sv. Save III. razreda: dr. Franca Cukalo, ravnatelj bogoslovja v Mariboru, in Ignacija Nardaha, ravnatelj bogoslovja v Ljubljani. — Red sv. Save IV. razreda so dobili: Josip Čížek, dekan v Jarenini; Franc Gomilšek, župnik pri Sv. Benediktu v Slov. gorah; Franc Stuhec, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici; Franc Schreiner, župnik v St. Ilju pri Velenju; Franc Strajber, župnik pri Sv. Miklavžu pri Slovenjgradcu; Valentin Zabret, dekan v St. Vidu nad Ljubljano; Anton Šmidonik, župnik na Prečniku; Janez Jereb, župnik v p. in duhovni svetnik v Škočjanu pri Turjaku; Franc Traven, duhovni svetnik in župnik v Sodražici. — Red sv. Save 5. razreda so dobili: Franc Vovko, župnik v St. Petru pri Novem mestu; Jakob Omahen, župnik v Oslinici; Matej Rihar, dekan v Smartnem pri Litiji; Konrad Texter, župnik v Višnji gori, in Janez Hladnik, župnik v St. Vidu pri Stični.

Na predlog finančnega ministra sta bila odlikovana s redom sv. Save III. razreda: dr. Konrad Schmid, generalni ravnatelj direkcije carin v Belgradu, in dr. Ivan Rupnik, finančni delegat v Ljubljani. — Z redom sv. Save IV. razreda je odlikovan dr. Hubert Souvan, finančni prokurator v Ljubljani.

Na predlog ministrskega predsednika je bil odlikovan s redom sv. Save II. razreda dr. Hilarij Vodopivec, član glavne kontrole.

Bolivi a mobilizira

New York, 15. decembra. (Tel. »Slov.«) Kakor javlja »New York Times«, je Bolivija mobilizirala že štiri letnike. Demarša držav, ki so se udeležile washingtonske konference, je že odposlana.

Zasedanje Sveta DN

Lugano, 15. dec. (Tel. »Slov.«) Na današnji zadnji javni seji Sveta Društva narodov je namesto pričakovanega sporazuma o novem stopanju glede mnogih šolskih pritožb v Gornji Slezi, nenadoma prišlo do hudega konflikta med Zaleskim in dr. Stresemannom. Zaleski je obdolžil nemško narodno zvezo za Gornjo Slezi, zvezo ne pripusti, da bi se narodnostni boj v Gornji Slezi pomiril in hoče vzhodno Gornjo Slezi odtrgati od Poljske. Delovanje zveze je nevarnost za mir in za Društvo narodov in njene neutemeljene reklamacije so zloraba manjšinskih pogojev.

Dr. Stresemann je nato odgovoril zelo razburjen, češ da Zaleski govori iz sovraštva proti nemški manjšini v Gornji Slezi in da pozivlje na boj proti pravici, katero je zajamčilo Društvo narodov. Če bi obveljalo mnenje Zaleskega, da se manjšine, ki se poslužujejo pravice, vlagati prošnje na Društvo narodov, s tem obračajo proti svoji državi, bi bilo s tem zadeto Društvo narodov v njegovi eksistenčni podlagi, ker ravno radi varstva manjšin mnogi zaupajo Društvo narodov, ki bi sicer premislili, če bi sploh ostali pri Društvo narodov. Doktor Stresemann je končno predlagal, da bi se na prihodnji seji Sveta Društva narodov meseca aprila 1929 razpravljalo o manjšinskih vprašanjih načelno in obširno.

Predsednik Sveta Briand je skušal napetost poravnati in naglašal svetost manjšinskih pravic, katere je Društvo narodov vedno varovalo in jih bo tudi v bodoče varovalo.

53. zasedanje Sveta Društva narodov je bilo popoldne zaključeno s tajno sejo, na kateri so se bavili z južnoameriškim sporom. Danes je dospel odgovor Bolivije. Doktor Para-

gvaj ne da zadoščanja, ki bi Boliviji omogočilo, pripraviti bolivijsko javno mnenje na to, da bi se začeli mirni razgovori, odklanja Bolivija navzlic svoji udanosti Društvo narodov, da bi priznala razsodišče. Svet Društva narodov je sklenil, da obema vladama pošlje še enkrat odločno brzojavko, da jima pošlje vso pismeno korespondenco in da naroči Briandu kot predsedniku Sveta, da zadevo zasleduje in po potrebi skliče izredno sejo Sveta Društva narodov.

KOMUNIKE MINISTROV.

Lugano, 15. decembra. (Tel. »Slov.«) Napovedani komunike o skupnih razgovorih zunanjih ministrov Francije, Anglije in Nemčije v Luganu, katerega besedilo so sestavili vsi trije ministri skupno, se glasi: »Zasedanje Sveta Društva narodov nam je dalo možnost, da smo zopet stopili v dolgo prekinjeno stiko, da pridemo do izmenjave misli, ki je izredno koristna. Razgovori so dovedli do tega, da se je lažje kot kdaj prej izrazila misel, da je politika sprave in zblizanja naših držav najbolj sposobna zagotoviti mir. Tej politiki oslamo zvesti. V tem duhu bomo tudi nadaljevali med šestimi državami pogajanja, ki so se začela na podlagi dogovora, ki je bil dosežen v Zenevi dne 16. septembra 1928. Odločeni smo, storiti vse, kar je v naši moči, da pridemo, kakor hitro mogoče, do popolne in korenite ureditve težko, ki so nastale iz vojne, da se na ta način na podlagi medsebojnega zaupanja zagotovi srečen nadaljni razvoj odnosov med našimi državami. Lugano, 15. decembra 1928. Podpisi: Aristide Briand, Austen Chamberlain in dr. Gustav Stresemann.

Schumyjev afera pred poroto

Celovec, 15. decembra 1928.

Ze dva dni razpravlja celovška porota o aferi, ki je za Koroško in njeno deželno vladu zelo neprijetna. Kakor smo večerj poročali, gre za tiskovno tožbo (v Avstriji se namreč tiskovni delikti obravnavajo pred poroto), ki jo je vložilo celovško državno pravdnstvo proti »Kärntner Tagespost«, majhnemu hakenkrajerskemu časopisu, ki izhaja dvakrat na teden v Beljaku. Ta listič je pred letom dni vodil proti bivšemu deželnemu glavarju Schumyju hudo kampanjo in mu očital stvari, ki so bile celo pri nas v dobi PP režima skoro nemogoče.

Takoj po prevratu je Schumy prevzel na Koroškem deželno vladu. Češke legije so se takrat vračale skozi Koroško iz Italije domov in za njimi so silili Italijani v deželo. Da se ubranijo Slovencev, se je Schumy pričel že tedaj pogajati z Italijani, da bi oni okupirali Koroško, dokler ne bo vprašanje slovenskega dela Koroške za Nemce ugodno rešeno. Ob enem pa je pričel z italijanskimi vojaškimi skladišči tako zvanimi »spazio cooperative«, pogajanja za preskrbo Koroške z živili. Italijani pa so se kmalu naveličali prodajati Korošcem živila za slabe krone, nakar jim je morala Koroška dobavljati les. Kupčija je šla dobro in ob neki priliki je vprašal Schumy poveljnika »spazio cooperative« Italijana Vicija, če je pripravljen skleniti z njim tudi privatno pogodbo. Viciji je tedaj odvrnil »Da!« in pomežiknil. Od tedaj so se pričele privatne kupčije Schumyja, njegovega prijatelja Axmanna in drugih landbundske politikov z Italijani. Ob priliki lanskih volitev v Avstriji pa so razni Schumyju nasprotni listi privlekli vso stvar na dan in očitali Schumyju to afero. Najbolj ogorčeno je napadala Schumyja ravno »Kärntner Tagespost«, dočim je dunajski »Abend« navedel proti Schumyju zgolj stvarna dejstva, ki so pa zanj kljub temu porazna. Stvar je postajala čim dalje bolj neprijetna in je prišla tudi v koroški deželni zbor, kjer je izjavil soc. dr. Zeinitzer: »Čudimo se, da se deželni glavar (Schumy) bori in tepe s takim listom, ki je »Kärntner Tagespost«. Treba pa se je baviti z napadi, ki so izšli iz dunajskih listih. Navedbe »Abenda« so točne!«

V koroškem deželnem zboru je bila postavljena preiskovalna komisija proti Schumyju, ki je svoje poročilo podala, vendar pa je bilo to poročilo sprejeto — brez debate in brez potrebnih konsekvenc.

Gozdar Durchschlag, ki je prvi odkril in razkrinkal brezobzirno Schumyjevo izsekavanje koroških gozdov, je vložil pri celovškem državnem pravdnstvu zoper Schumyja kazensko ovadbo radi zlorabe uradne oblasti in radi koristolovja na škodo dežele. Ta ovadba do danes še ni rešena.

Schumy je nasprotno s pomočjo svojih političnih zvez dosegel, da so Durchschlaga vtaknili v blaznico. Durchschlag, ki mora sedaj stradati in zmrzovati nag, ne dobi niti perila, niti obleke!

Trgovci Vici se je pozneje sprl s Schumyjem in je tožil njega in koroško deželno vladu za znesek 900.000 lir.

Schumy je nasprotno pritisk tožil tudi dunajski »Abend«.

Iz procesa proti »Abendu« je razvidno, da je državno pravdnstvo priznalo, da je Schumy prejemal od Italijanov na račun letnih kupij denar, da pa je ta denar porabil v patriotske namene, za vstajo v Mariboru, za

namišlo propagando v Sloveniji in za organizacijo nemirov na Hrvaškem.

Celovec, 15. dec. Razprava v tiskovni zadevi proti Schumyju se je danes nadaljevala pred tukajšnjo poroto. Müller priznava v polnem obsegu, da je pisal nekatere inkriminirane članke.

Obtoženec Vici pravi, da je svoje odprto pismo, ki ga je »Kärntner Tagespost« objavila, sicer diktilal tolmaču, da ga je poslal obtoženemu Payerju le v podkrepilo njegovih napadov proti Schumyju, ne pa v objavo. Payerja je danes branil sloviti dunajski advokat dr. Gürtler. Sledilo je zasliševanje prič. Ker je za razpravo vladalo veliko zanimanje političnih krogov in ker niso bili pri razpravi prisotni samo poročevalci domačih lokalnih listov, temveč tudi z Dunaja, Gradca, Trsta in Ljubljane, se je državni pravdnik dr. Ptacek očitno zbal, da bi mogla razprava pred celovško poroto prinesiti več jasnosti. Zato je predlagal izključitev javnosti. Ker so bili poročevalci vseh avstrijskih časopisov določeni za zaupnike pri razpravi, je pomenila ta izključitev toliko, kot da so se morali odstraniti iz dvorane vsi tuji poročevalci ter nekaj celovških radovednežev, stalnih obiskovalcev porotne dvorane. Predlog dr. Ptacka je sodišče sprejelo. Vendar se je izključenim poročevalcem posrečilo poizvedeti nekatere zanimive okolnosti iz zasliševanja prič. Zaslišan je bil predvsem bivši avstrijski časnikar Hütter, kateremu je Schumy dajal potrdila o uporabi denarja v propagandne svrhe v Jugoslaviji.

Razprava bo trajala še več dni.

Italijanske aspiracije na Savojo

Pariz, 15. decembra. (Tel. »Slov.«) Na fašistovski letak, ki so ga širili v tisočih izvodih in v katerem se Franciji grozi, da ji bodo odvzeli Savojo, odgovarjajo francoski listi s tem, da odkrivajo italijansko rovarjenje v Savojo. Italija je koncentrirala svoje najboljše čete ob meji Savoje in vzdržuje s stalno pomnoženim osebjem konzulata v Chambéryju in s stotinami vohunov, ki kot menihi preoblečeni obiskujejo bolnice v Savojo, gosto mrežo vohunstva proti Franciji. Francija bo vedno branila Savojo, Nizzo, Korziko in Tunis.

Volitve v romunski senat

Bukarešta, 15. dec. (Tel. »Slov.«) Danes se vršijo volitve v romunski senat na podlagi splošne volivne pravice. V senatu se razen tega nahajajo tudi delegati mest, občin, oblastnih skupščin, vseučilišč in člani, katere imenuje kralj za dosmrtno člane. Ker dobi ona lista, ki v kakem okrožju dobi večino glasov, vsa senatorska mesta v tem okrožju, bo vladna stranka razen dveh do treh čisto madjarskih okrožij najbrže dobila vse mandate.

Grandi v Atenah

Atene, 15. dec. (Tel. »Slov.«) Italijanski državni podtajnik Grandi bo danes dospel na kratek obisk Venizelosu in grškega zunanjega ministra v Pireji, kjer ga bo do sprejeli s posebnimi častmi. Dne 12. januarja pride Grandi še enkrat v Atene, kjer bo za šest dni oficijelni gost grške vlade.

Dunajska vremenska napoved: Menjajo oblačno, v severnih Alpah ponekod sneg.

„Jutro“ in davki

Fotografija »Jutra« — to je njegovo poročilo o davkih. Nazorna slika, kako vesten časopis ne sme poročati, je »Jutrovo« pisanje o davkih. Zato bomo to sliko tudi malo obširneje popisali.

Nobenega pametnega človeka ni, ki bi bil načelno proti davkom, ker tako stališče more zastopati le popolen anarhist, ki je sploh proti vsaki državi. Gre le za to, da so davki pravično razdeljeni in da jih plačujejo vse pokrajine enako. Vsi vemo nadalje prav tako dobro, da je plačevala Slovenija tako mnogo davkov v prvi vrsti zato, ker jih je plačevala Srbija premalo. V prvih povojnih letih je bilo to tudi naravno, ker je bila Srbija od vojne razdejana. Danes pa je ta argument že odpadel in zato je treba doseči, da bo tudi Srbija plačevala več davkov.

Ko je SLS v vladi, se je to tudi doseglo in na podlagi uradnih števil smo dokazali, da je plačala letos Slovenija za 12.872.473 davkov manj ko leta 1927, Srbija pa za 79.859.807 Din davkov več ko leta 1927. In da je bila naša slika točna in popolna, smo podrobno navedli vse številke, pa čeprav navede niso bile vse za našo trditev ugodne. Ali naša navada ni, da bi številke po svoje prirojevali in tako varali javnost, tak način poročanja prepuščamo drugim. Zato smo navedli tudi številke glede vplačila davkov od telesnega dela delavcev in uradniškega davka. Teh dveh davkov pa je plačala Slovenija več za približno 13 milijonov, Srbija pa za nekaj nad 25 milijonov več. Toda pomisliti je treba, da je leta 1928. odpadla dohodnina in da te niso plačevali več uradniki. V tem pa je tudi vzrok, da sta bila zvišana uradniški in delavski davek. Zato absolutno ni res, da so delavci in uradniki leta 1928. plačali več davka, ko leta 1927. Samo z zelo visokimi plačami so plačali več, dočim so drugi plačali manj.

Vse to seveda pri »Jutru« prav dobro vedo, ker so bili tudi oni veseli, da so morali za svoje nastavitvene plačati manj. Ampak njim gre le za to, da uganjajo davčno demagogijo in ker je ne morejo drugače, pa zamolčujejo dejstva in navajajo samo one številke, ki so njim ugodne. Pa še to se le dozdvo za nje.

Gospodje pri »Jutru« morda mislijo, da je tako poročanje dokaz spretnosti, pa se zelo motijo, ker je le dokaz nevestnega poročanja, ki ga mi, a tudi večina Slovencev odklanjamo z vso odločnostjo.

Ne, z davčno demagogijo si »Jutro« ne bo spleto lovilo.

Sačburška katol. univerza

Dunaj, 15. dec. (Tel. »Slov.«) V preračunskem odboru je prišlo danes do bojnega glasovanja o velenemškem predlogu, ki je bil naperjen proti državnemu priznanju doktoratov katoliškega filozofskega instituta v Salzburgu. Predlog je bil odklonjen navzlic podpori socialnih demokratov, ker so proti glasovali z enakim številom glasov krščanski socialisti in Landbund. Predlog so potem Velenemci priglasi kot votum manjšine in je pričakovati, da bo v plenumu narodnega sveta sprejet z majhno večino. Kljub temu pa se ne smatra, da bo ta novi bojni načrt Velenemcev proti krščanskim socialistom razbil koalicio.

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. decembra.

Nj. Vel. kralja je danes odpotoval v Topolo. Predsednik vlade dr. Korošec je danes sprejel v daljši avdienci polkovnika Naumoviča, velikega župana v Skoplju.

Postavljena sta po ukazu finančnega ministra Martin Mikša, arhivski uradnik, za arhivarja pri davčni administraciji v Ljubljani, in Alojzij Negeč, arhivski uradnik, za arhivarja pri okrožnem ravnateljstvu v Mariboru.

Vpokojen je na predlog vojnega ministra s kraljevim ukazom na osnovi čl. 118 in 121 zakona o ustroju vojske in mornarice divizijski general Dragoljub Uzun-Mirković.

Davčne uprave v Slovenji

Belgrad, 15. dec. (Tel. »Slov.«) Po novi uredbi o davčnih upravah se bodo ustanovile v Sloveniji davčne uprave: v Radovljici, Kranju, Kamniku, Ljubljani (dve, ena za Ljubljano-mesto in ena za Ljubljano-okraj), Kočevju, Črnomlju, Novem mestu, Krškem, Litiji, Laškem, Gornjem gradu, na Prevaljah, v Celju, Šmarju pri Jelšah, Mariboru, Ptuj, Ljutomeru, Brežicah, Murski Soboti, Slovenski Bistrici, Slovenjgradcu, Dolnji Lendavi, Škofji Loki in Konjicah.

Preiskovalna komisija

Predlog občinskih svetovalcev SLS je SDS sprejel. Z ozirom na to je klub občinskih svetovalcev SLS določil za člana komisije gg. Ivana Avseneka, predsednika Kranjske hranilnice, in dr. Joža Basaja, ravnatelja Zadrugne zveze v Ljubljani. Klub SDS je delegiral v komisijo dr. Frana Novaka, odvetnika v Ljubljani, in dr. Rekarja, industričar v Ljubljani. Komisija že posluje.

Včerajšnje »Jutro« je treba v toliko popraviti, da ni točno, da bi bil 18. septembra občinski svet celo transakcijo odobril. Dejansko občinski svetovalci o odobritvi nič ne vedo.

Kaj je novega

Koledar

Nedelja, 16. decembra: 3. adv. nedelja, Peter, Delfina.
Ponedeljek, 17. decembra: Lazar, Vivina.

Osebnosti

★ **25letni jubilej.** Danes preteče 25 let, odkar deluje kot župnik v Sodražici g. duh. svetnik Franc Traven. Njegovo delovanje v sodražici župniji je polno zaslug. Ustanovil je Hranilnico in posojilnico in Orla in ves čas vneto vodil in deloval in še vedno deluje pri vseh naših organizacijah, gospodarskih, političnih in kulturnih, tudi v občinskem odboru in je bil že pred petimi leti imenovan za častnega občana, od škofa pa za duhovnega svetnika. Poleg tega je seveda tudi goreč dušni pastir in velik dobrotnik revežev. V tej dobi je bilo po njegovi zaslugi popravljeno župnišče, dozidana nova podružnica v Globeli, najveličastnejši spomenik pa si je postavil s krasno prenovljeno in povečano župno cerkvijo, ki je bila letos posvečena. Bog ohrani g. župnika še mnogo let!

★ **Iz vojaške službe.** Novi poveljnik savske divizije v Zagrebu general Vojislav Tomić, ki je bil imenovan na mesto generala Uzun-Mirkovića, je došel v Zagreb in prevzel svoje posle.

★ **Sanitetni general dr. Dragoslav Popović** je v petek po tridnevni bolezni v Belgradu umrl.

★ **Umrl** je v Splitu zdravnik dr. Sim. Tudor, predsednik založbe »Nova Dobrota«.

★ **Italijanski konzul v Splitu Castagnetti** je umrl, zadet od kapi. Njegovo truplo bodo prepeljali v Rim.

Ostale vesti

★ **Pospeševanje kmetijstva s predavanji in tečaji.** Ljubljanski oblastni odbor pripravlja načrt, da izvede v zimskem času večje število kmetijskih poučnih tečajev in predavanj iz vseh panog kmetijstva, zlasti pa: o pravilnem obdelovanju zemlje, o pravilnem gnojenju, o uporabi umetnih gnojil, o važnosti čiščenja semen in o uporabi važnosti odbranega semena, o travništvu in pridelovanju krme in živinoreji, o živinorejskih zadrugah in gnojnih jamah, o mlekarstvu, o kmetijskem zavarovalništvu, o kmetijskem vnovčevanju in pridobivanju trga, o kmetijski trgovini, industriji in borzništvu ter o kmetijskih organizacijah in kmetijgovodstvu, o vinogradništvu in sadjarstvu. Za vsa ta predavanja bo dal oblastni odbor na razpolago svoje strokovnjake. Interesenti, ki je predvsem občine, Kmetijska društva, Kmetijske zadruge in vse ostale gospodarske korporacije, ki žele zgoraj našljene predavanja ali tečaj, naj vložijo v najkrajšem času prošnje na oblastni odbor, v kateri se pa morajo obenem zavezati, da bodo poskrbele za zadostno število udeležencev. Oblastni odbor si pridržuje pravico razpolaganja s predavatelji, kakor tudi določanje predavalnih pred-

metov za slučaj, da bi za kak specialen predmet bilo preveč interesentov.

★ **Umetniška Matica** sporoča svojim članom, da so slike, ki jih je vodstvo izdalo za leto 1928, že gotove. Slike so sijajno izdelane in še posebej opozarjamo na originalni lesorez »Predmestne hiše«, ki je izvršen v štirih barvah. Slike pričnemo razpošiljati 20. decembra. Kdor ne bo poravnal do tega termina članarine, seveda ne prejme slik. Obenem s slikami bomo poslali tudi položnice, katere naj člani porabijo za poravnavo članarine za leto 1929. Vsem članom, ki so pripomogli, da se je Umetniška Matica tako lepo razvila, iskrena hvala ter vesel božič!

★ **Ukinitev pošne prostosti.** Iz dnevnih časopisov smo posneli vest, da se namerava ukiniti samoupravnim institucijam in korporacijam pošna prostost. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, ki je kot samoupravna ustanova tudi prizadet, je po svojem predstavniku predložil ministru za socialno politiko v tej zadevi primerno predstavko, v kateri je opozoril predvsem na dejstvo, da bi mogla ukinitve pošne prostosti resno ogroziti finančno ravnovesje zavarovanja, ki že sedaj jedva zmaguje zakonite obveznosti. Ukinitev pošne prostosti socialno zavarovalnim institucijam bi pa pomenila tudi za narodno gospodarstvo težko obremenitev, kar morejo najbolj presoditi oni interesi, ki so primorani voditi korespondenco s prizadetimi institucijami. Zato bi bilo važno in potrebno, da tudi gospodarske korporacije po svojih predstavnikih opozore merodajne kroge na zle posledice, ki bi nastale za gospodarstvo z nameravano ukinitvijo pošne prostosti samoupravnim institucijam in korporacijam ter store vse, kar je v njih moči, da se ta namera prepreči.

★ **Ljudski oder v Ljubljani** namerava v začetku prihodnjega leta ustanoviti dramatično šolo. Vse, ki se zanimajo za umetnost dramatičnega udejstvovanja, vabimo, da se čimprej prijavijo in sicer ustno (vsak dan od 16 do 19), ali pa pisмено na naslov »Ljudski oder v Ljubljani«.

★ **Slomškova družba.** Kakor običajno, bomo imeli tudi letos božično zborovanje v Ljubljani v hotelu Union, in sicer ob 9 dopoldne dne 27. t. m. Člani in članice naj se medsebojno obveščajo, ker posebnih vabil ne bomo razpošiljali. Poskrbite, da bo udeležba častna, ker bodo na dnevnem redu važne načelne zadeve, h katerim specijelno mi, ki hočemo biti kat. učitelji, molčati ne smemo. — Predsednik.

Jubilej »Narodne Galerije«

Dne 18. septembra 1928 je preteklo deset let od ustanovitve »Narodne Galerije«. V tej dobi je zavzela »Narodna Galerija« pomembno mesto med slovenskimi kulturnimi institucijami in je postala organizatorično središče za tvorbo likovne umetnosti vseh dob na naših tleh. Jubilej

Radio iz vtikalne pušice!

— in vse je
spravljeno v prejemalu.

Naročite, da Vam pokažejo TELEFUNKEN-priklopno opremo in vprašajte po novih Telefunken-ceveh.

Priklopite samo
na hišno razsvetljavo z izmeničnim tokom!

Za zvočnik Vam priporočamo ARCOPHON, veliki koncertni zvočnik z nedosežno polnim glasom.

TELEFUNKEN

Mноголетне изкушње — На, модерnejša konst. ukcija.

svojega obstoja bo društvo praznovalo v nedeljo dne 16. decembra 1928 ob 11 dopoldne s slavnostno sejo v »Narodnem domu«. Obenem s pregledom društvenega delovanja in uspehov bo Slovincem izročena v prenovljenem »Narodnem domu« stalna streha za stvaritve likovne umetnosti na njihovi zemlji. Odbor »Narodne galerije« vabi vse prijatelje društva in vse ljubitelje likovne umetnosti, da omenjenega dne s svojo navzočnostjo pri zborovanju manifestirajo za visoki slovenski kulturni zavod, za našo galerijo lepih umetnosti; vsi so iskreno dobrodošli! — Odbor »Narodne Galerije«.

Kino »Narodni dom« v Kranju Razsodba upravnega sodišča.

Občinski odbor v Kranju je s sklepom z dne 28. marca t. l. oprostil kino v »Narodnem domu« plačila občinske takse na kinopredstave in sicer za nazaj in za naprej »za vse čase«. Ker je občina s tem sklepom pogazila

načelo davčne enakosti in protežirala pridobitno podjetje, ki se od privatnih kinopodjetij v prav ničemer ne razlikuje, najmanj pa v kulturnosti predvajanih filmov, je vložila manjšina občinskega odbora proti sklepu pritožbo na oblastni odbor. Ta je pritožbi ugodil, sklep razveljavil in županstvu naročil, da iztirja naknadno vse zapadle takse. Proti odloku oblastnega odbora je občina vložila tožbo na upravno sodišče, ki pa jo je kot neosnovano zavrnilo. Iz utemeljitve razsodbe upravnega sodišča posnemamo:

V 2. odstavku § 2 zakona o občinskih taksah je uzakonjeno načelo, da se mora v eni in isti občini vsaka taksa odmeriti za vse prebivalstvo v enaki višini. Če je zakonodajalec vezal izvršilna oblastva že na ta način, da ne dopušča razlik v pogledu višini, je upravičen sklep, da tudi zabranjuje koga, ki je po zakonu dolžan plačevati takso, te takse oproščati ali smatrati za oproščene. Le kadar zakon sam odreja oprostitev, se dotična taksa ne pobira.

Upravno sodišče je torej izreklo, da občina ne sme nikomur znižati ali odpustiti takso, ako zakon tega izrecno ne odreja. Oproščeni občinskih taks so torej na primer samo uradni razglasi, ubožne zadeve, psi varuhi itd. Stvar je sedaj jasna, da je zadeva kina »Narodni dom« s to razsodbo končana. Se nekaj pripomb k temu.

»Jutro« je o odloku oblastnega odbora svoj čas že poročalo. Smatralo je pa v svoji znani neobjektivnosti za potrebno, da stvar zavije in poroča tako, ko da bi šlo le za oprostitev taks na kulturne filme. S tem je slikalo svojim bralcem oblastni odbor kot nasprotnika kulture in posebej še filma, ker ne dopusti občini, da bi z oprostitvijo taks podpisala predvajanja filmov. Vemo pa, da oblastni odbor ni bil nikdar proti temu, ako je občina oprostila takse posamezno kulturno filmsko predstavo v namenu, olajšati kulturnemu filmu pot med narod. Da bi se pa oprostil vsak filmski šund, bi bilo to, kar bi seveda ne glede na to ali publiko moralno dviga ali upropašča, za to res ni povoda, in — kakor vidimo zgoraj — tudi ne zakonitih pogojev.

Nekaj o občnem zboru Z. S. V.

Vršil se je v najlepšem sporazumu dne 9. decembra t. l. v Ljubljani. Izvoljen po večini stari odbor, predsednik ostane docela okrevani major Martin Colarič. Konstatiralo se je, da je Zveza letos po Sloveniji odkrila 16 spomenikov in je ljudstvo nabralo in darovalo samo letos za te spomenike preko pol milijona dinarjev.

Podružnice Zveze razstresene po Sloveniji, so skušale lajšati gorje najbolj bednih tovarišev, vojnih vdov in sirot. Še več bi lahko storile, če bi jih merodajni krogi, zlasti med vojno obogateli podpirali, tako pa žal ne morejo vsega izvršiti, kar bi rade. Nad vse je Zvezi na sru invalidsko vprašanje in ne bo mirovala, dokler mariborska in ljubljanska oblast ne prevzame v lastno oskrbo vse vojne poškodovance in se razume, tudi denar, ki ga ljudstvo naše v ta namen vsako leto prispeva.

Z bolestjo ugotavlja, da so še vedno vojna pokopališča ponekod skrajno zanemarjena in to celo v krajih, kjer je silno razvit tujski promet in se tuje opravičeno zgražajo.

**WIMPASSING snežni čevlji,
so zdravju v največjo zaščito**

**Pred dežjem Vas varjejo, snegom,
pred mrazom še osobito.**

Arkadij Averčenko:

Iznajdbe

Na vojno ministrstvo neke dežele je prišel nekoč mož prebrisane obraza in dejal: »Prosim, peljite me takoj k vodji oddelka za zrakoplovstvo. Iznal sem nekaj silno važnega na tem polju in želim svojo iznajdbo prodati. Povzročila bo popoln preobrat v zrakoplovstvu in država, ki jo kupi, bo imela od tega velike koristi.«

Peljali so iznajditelja k vojnemu ministru. Ta je bil zelo vzradoščen in je vprašal:

»Vi trdite, da ste napravili važno iznajdbo?«

»Gospod minister, sestavl sem zrakoplov, ki se lahko drži 10.000 ur v zraku in ima v njem cela stotinja prostor. Odkupite mi to iznajdbo!«

Bistroumni mož je pokazal ministru risbe in načrte. Ko jih je ta pregledal, je dejal: »Res, to je, kar iščemo. Koliko hočete za svojo iznajdbo?«

»Eno milijardo.«

»Dobro,« zakliče minister, »tu imate nakaznico za državno banko. Zahvaljujem se Vam. V slučaju, da še kaj novega iznajdete, pridite spet.«

»Gospod minister,« de iznajditelj, »še nekaj imam za Vas. Nekaj čudovitega, nezasižanega.«

»Kaj takega?«

»Gospod minister, napravil sem top, ki z lahko in popolno natančnostjo zadene moj zrakoplov med poletom, tako da takoj pade na tla.«

»To je pa vendar od sile,« pravi minister,

iznašli ste tak sijajen zrakoplov, sedaj pa pridete s tem topom, ki ga uničuje!«

»Gospod minister, moj zrakoplov je pravo čudo tehnike, toda dobiti je, vendar treba tudi zanj kak protistrup.«

»Gotovo, toda ljubše bi mi bilo, ko bi kdo drugi ta top iznašel.«

»Gospod minister, to je pač vseeno. Če želite — grem ven, obrijem svojo brado, oblečem drug plašč in se vrnem k Vam kot popolnoma drug človek, ki ga še nikdar niste videli.«

Minister ni bil zabit človek in je začel smehljaje dejal: »Prav imate. Tu se ne da pomagati. Moramo kupiti tudi Vaš top. Sicer pojdete k drugi državi in ga njej prodate. V tem slučaju bi Vaš zrakoplov brez haska kupili. Koliko stane top?«

»Eno milijardo.«

Minister ga je potrepal po rami: »Vi ste genijalen človek; iznajti tak top, to ni šala.« Nič posebnega ni na tem, gospod minister. Sedaj, ko ste ga kupili, Vam lahko zaupam malo skrivnost: iznašel sem za svoj zrakoplov tak oklopni ovoj, da ga niti krogle iz mojega topa ne prodre.«

Minister se je zagrabil za glavo in obupano vzkliknil: »Gospod, ali me hočete spraviti v blaznigo? Zakaj mi niste takoj ponudili tega oklopnega ovoja?«

Nekaj časa sta molče sedela in kadila svoje cigare. Nato vpraša minister:

»Koliko?«

»Eno milijardo.«

»Vzemite pol milijarde.«

»Ne morem, gospod minister, neka druga država mi ponuja tudi milijardo, toda jaz bi rad sklenil kupčijo z Vami.«

Določilo se je kdaj da bodo večje prireditve zveze in sicer glavni skupni sestanek na Brezjah 11. avgusta, v Petrovčah pri Celju za mariborsko oblast na Vnebohod Gospodov, ter slavnostno odkritje veličastnega spomenika v Rogasči Slatini dne 2. junija.

Poleg tega bo tudi prihodnje leto kakih 15 odkritij na raznih krajih. Za skupen sestanek na Brezjah bo skušala Zveza dobiti četrtinsko vožnjo in za Petrovče polovično. Zveza rada daje članom in drugim pojasnila, tako tudi glede brezplačnega prevoza ostankov padlih iz tujine v domač kraj.

★ **Pred štrajkom tipografov na Hrvaškem** in v Srbiji. Lastniki tiskarn so poleti v omejenih dveh pokrajinah odpovedali tarifo v namenu, da si izboljšajo položaj na račun delavstva. Pretekla tedna se je vršila pogajanja za novo tarifo, in izgledalo je, da se bo spor rešil mirnim putem, ker so se sporazumeli v principijelnih točkah. Zadnje dni pa je v detajlih nastal spor. Tiskarska organizacija podpira namreč vse svoje brezposelne, katerih je par stotin. Hrvatski in srbski lastniki tiskarn pa hočejo še vedno izučavati množico vajencev, da bi imeli tako ceno moč za izrabljanje — tipografi pa še večjo armado brezposelnih. Ker je vprašanje novih vajencev vitalnega pomena za organizacijo, zato, umevno, predstavniški organizacije pod nobenim pogojem ne morejo pristati na to točko, lastniki tiskarn pa tudi ne odnehaajo, zato moremo pričakovati mogoče že pred božičem izbruh tipografske stavke v celi Hrvatski in Srbiji, Slovenija zaenkrat v tem sporu ni prizadeta, ker imajo slovenski tipografi svojo, pokrajinsko tarifo. Seveda pa se bo čutil štrajk tudi v Ljubljani.

★ **Potrjene smrtne obsodbe v Zagrebu.** Veliki senat stola sedmice v Zagrebu je celih pet dni razpravljaj o krivdi roparske tolpe. Prpiča malega in njegovih tovarišev, ki so bili obsojeni na smrt. Senat je sodbo v polnem obsegu potrdil. Te dni bo odposlan končni predlog pravosodnemu ministru v Belgrad. Smrtna obsodba bo izvršena najbrže v začetku prihodnjega leta.

★ **Sleparski izseljevalni agent.** Belgrajska policija je prišla na sled široko zasnovani akciji nabiranja izseljencev za Ameriko in izdajanja ponarejenih potnih listov. Aretiran je Peter Frišman iz Sremske Mitrovice, ki je na račun podjetja Navigazione Transoceanie nabiral za Ameriko izseljence, katere je močno izkoriščal. Od številnih nepoučenih kmetov iz notranje Srbije je izvajal denar in se jim predstavljaj kot odvetniški uradnik.

★ **Železniška nesreča v Sarajevu.** Ko je v četrtek odpeljal izpred sarajevske tobačne tovarne lokalni vlak proti Lidži, je iztirila lokomotiva in raztrgala progo v dolžini več metrov. V vlaku se je vozila večinoma šolska mladina, med katero je nastala velika panika, vendar pa se ni nihče ponesrečil.

★ **Lokomotiva stisnila železničarja.** Preteklo noč okoli polnoči je stal nočni progovni čuvaj, 26letni Josip Vrabec, ravno ko je privozil zagrebški osebni vlak na postajo v Leskovcu, s svetilko v roki tik tračnic. Kakor sam pravi, je hotel iti na drugo stran proge. Tedaj ga je zagrabil lokomotiva in ga stisnila. Sreča je še, da se je lokomotiva ravno tisti hip ustavila, ker bi ga sicer gotovo stlačila. Zdrobljeno ima celo desno stran telesa. S prihodnjim brzovlakom so ga prepeljali v Zagreb v bolnico.

★ **Motorno kolo trčilo v avtomobil.** V Jurjevski ulici v Zagrebu se je v četrtek popoldne pripetila smrtna nesreča. Ker se nahajal na kraju nesreče oster ovinek in je vozil Belič z motornim kolesom po levi strani ceste, ni mogel opaziti, da mu prihaja naproti avtotaksi Invalidske zadruge, s katerim se je vozil odvetnik dr. Safar domov. Tako ni mogel pravočasno zaokreniti motornega kolesa v drugo stran in je z vso silo trčil v avtomobil. Suneč ga je vrgel dva metra daleč. Padec je bil smrten. Belič je dobil smrtonosno rano nad desnim očesom, radi česar je po par minutah umrl. Sofer ni bil aretiran, ker so očividci zatrjevali, da je bil kriv Belič sam, ker ni vozil pravilno.

★ **Človek z 59 izumi.** Neki Večeslav Miloš, 65letni starih iz Meje pri Sušaku pripoveduje, da je iznašel 59 različnih izumov, od katerih so najvažnejši propeler, nočno sonce, umetni dež in sneg, hoja po morju z obtežitvijo 300 kg, ne da bi se človek zmočil, odstranjevanje prahu brez metle, način, kako se naučijo mali otroci v pol minute plavanja, prenašanje mleka iz Londona v Newyork, ne da

bi se mleko pokvarilo, kako more krompir vzdržati tudi do pet let, ne da bi se pokvaril, in še mnogih podobnih iznajdb. O teh izumih noče dajati podrobnih izjav, toda jih bo demonstriral v Londonu, kamor bo šel iz Splita peš preko morja s 300 kg kamenja na ramenih in z detetom iz gume. Ko je to izjavil Miloš na policiji, ga je komisar, videč, da ima pred seboj abnormalnega človeka, izpustil na svobodo, da mu omogoči demonstriranje njegovih izumov v Londonu...

Tajno zdravljenje alkoholikov.

V zadnjem času je zbudila občo pozornost neka nova znanstvena metoda za pobjanje alkoholizma, katere je pokazala izvrstne in trajne rezultate. Neki za človeški organizem popolnoma neškodljivi preparati se primestajo tajno v hrano alkoholikov, kateri tega ne občutijo ne po vonju ne po okusu, pa tudi če bi sumili, da se jih hoče ozdraviti. Postopno delovanje preparata »Aroko I« povzroči čiščenje organizma od alkohola in obenem odvzema vsako željo po njem. Bolnik že dva tedna po tem ne more več piti alkohola, a v 3—4 tednu je končana ta blaga in ugodna kura in alkoholikar ostane za vedno trezen. Tvrdka **Aroko Company (dep 3), Zagreb**, Račkoga produžena ul. 20, pošlje pojasnila in cenik brezplačno in diskretno v zaprtih zavojih. Preparati gornje tvrdke po pravici zaslužijo, da se na nje obrne v prvi vrsti pozornost vseh onih, ki imajo v hiši alkoholika, toda tudi širša javnost bo odobrila delovanje navedene tvrdke za pobjanje alkoholizma v naši državi.

★ **IVAN PREGLEVI SPISI, I. ZVEZEK**, ki obsega roman »Stefan Golja in njegovi« kot glavno povest in drugi zvezek, s klasičnim romanom »Jernej Bogovec«, so ne samo po svoji osebnosti, temveč tudi po svoji elegantni opremi najlepše božično ali novoletno darilo. Cena za vsak elegantno vezan zvezek je 60 dinarjev v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ **ZGODOVINA KATOLISKEGA GIBANJA NA SLOVENSKEM** (336 str.), ki jo je izdala in založila Prosvetna zveza v Ljubljani, je knjiga, ki je neobhodno potrebna vsakemu našemu kulturnemu, prosvetnemu in političnemu delavcu. Dobi se pri založnici in po knjigarnah. Cena broširanemu izrodu je Din 50, vezanemu Din 70.

★ **UPRAVA »VIGREDI«**, Ljubljana, Ljudski dom, Vam bo dala zastoj pet krasnih knjig (Slovenska kuharica, Iz moderne življenja (Finžgar), Tunel (socialni roman), Dom (roman), Valerija, Izohod iz katakomb), če pridobite za ženski list »Vigred« primerno število novih naročnikov in bo zanje plačana do 31. januarja 1929 celoletna naročnina. — List izhaja mesečno. Naročnina Din 25.—

★ **LETOS SI NE DELAJTE SKRBI**, kaj bi darovali za Božič in Novo leto. Najprimernejša in obenem najkulantnejša darila so brezdvomno dobri radijski aparati, zvočniki, slušalke itd. Toda morajo biti v resnici dobri in zanesljivi. Obrnite se s polnim zaupanjem na specialno trgovino te stroke. **RADIO-VAL**, Kongresni trg 3.

★ **PREDNOSTI RAY-MILA.** Poraba košjih jajec za izdelovanje Ray-mila nima namena, da se nekaj novega vrže na trg, ker se je že v starih časih uporabljal beljak in rumenjaki za odstranitev perhaja na glavi in to z najboljšim uspehom. Ray-milo je zdravniško priporočeno.

★ **PRI REVMU V GLAVI, LEDJIH IN PLEČIH**, živčnih boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu, se z velikim pridom uporablja naravna »FRANZ-JOSEF-GRENCICA« za dnevno čiščenje prebacnega kanala. Vseučiliške klinike.

nike dokazujejo, da je »FRANZ-JOSEF« VODA, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izberno čistilo za želodec in čreva. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **NA DR. KREKOVI GOSPODINJSKI SOLI** se prične tromesečni gospodinjstvi kuharski tečaj 2. januarja in traja do 30. marca 1929. Mesečina 900 Din za notranje, 550 Din za zunanje. Priglasje sprejema vodstvo Dr. Krekove gospodinske šole v Zgor. Šiški pri Ljubljani.

★ **CANKARJEVO DESELETNICO** najbolje proslavimo, če spoznamo njegovo delo, ki se razodeva v CANKARJEVIH ZBRANIH SPISIH. Dosedaj je izšlo že osem zvezkov s temeljitimi uvodi in znanstveno zbranimi opombami. Več vrst vezav, ki so pripravne kot darilo in okras vsake knjižnice. Naročite jih pri založnici Novi založbi v Ljubljani.

★ **V OBUP NAS TIRA češče nadležne** nahod. Šumenje v ušesih, udarjanje na senca nas ozlovolji in dela za delo nesposobne. Tu nam pomaga »FORMAN«. Ze enkratno globoko vdihavanje »Formana« odpre dohod zraku. »Forman« je v malih pločevinastih škaltljah zelo dobro zavrt ter se more nositi v žepu telovnika ali ročni torbici. »Forman« se dobiva v vseh drogerijah in lekarnah. Ni drag a traja dolgo. Tudi Vi bi ga morali imeti.

★ **DRUŠTVO TRGOVSKIH POTNIKOV IN ZASTOPNIKOV ZA SLOVENIJO** sporoča svojim članom, da se vrši redni občni zbor društva dne 6. januarja 1929. Prostor in uro občnega zbora sporoči pisarna društva članom pismeno.

★ **TOVARNA JOS. REICH** naznanja cenj. občinstvu, da zgotovi do BOŽIČNIH PRAZNIKOV vse obleke prinesene do petka zvečer, bodisi kemično tiščene, plisirane, barvane kakor tudi perilo, dasiravno bodo v ponedeljek trgovine zaprte.

★ **OPOZARJAMO** na oglas Spodnještajerske Ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega lista.

★ **ZA BOŽIČNA DARILA** priporočamo Gradnikovo knjigo »Kitajska lirika«. Cena vezane knjige znaša Din 55, broširane Din 45. Naprodaj po vseh knjigarnah. Naroča se tudi pri založbi »Jug«, Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II.

★ **SVETI VEČER V SLOVENSKE DRUŽINI.** Za to priliko je izdala založba »Jug« ljubko Pavčičovo pesemko »SVETA NOČ«, za dva otroška glasova s spremljevanjem klavirja. Naprodaj je za ceno Din 7.— povsod.

★ **GOSPODINJE.** — Priporočamo Vam »Gospodinski koledar« Jugoslovenske Matice za leto 1929. Naprodaj je po vseh podružnicah Jugoslovenske Matice in po vseh knjigarnah.

★ **ZA BOŽIČ** spominjajte se vsi prejemaniki položnic štev. 14.066 najbednejših. Podporno društvo slepih.

★ **KLOBUKE** popravlja, čisti, barva, lika, preoblikuje Mirko Bogataj, Stari trg 14, Ljubljana.

★ **VSAKOMUR, KI POTUJE V ZAGREB** priporočamo se novootvorjena »Restoracija Valjaka« (Štajerska vinara), Marovska ul. 10 (Prolaz), Samostanska ul. 3. — Preorazredna kuhinja in največja izbira štajerskih vin, ter zmerne cene.

★ **NOGAVICE**, rokavice in pletenine se dobe v veliki izbiri pri trdki Prelog, Ljublj.

★ **ČAJ NOVE ŽETVE:** Lipton, Hornman, Čajna ročka, Kuzmi, Popoff in Baker. Poseb-

Oglejte si!

Oglejte si!

Razstava prekrasnih božičnih daril dne 16. in 17. t. m. pri P. Magdič, Ljubljana

no se opozarja tudi na bogato zalogo in izbiro obeskov za božično drevo. Provostrno blago, solidne cene, točna postrežba. JAS I LESJAK, Maribor, Ulica X. oktobra št. 2.

★ **PODPORNO DRUŠTVO SLEPIH**, Ljubljana, Wolfova 12, prosi vljudo milodarov.

★ **ZA DAME** neobhodno potreben SANOFORM se dobi v vseh lekarnah in drogerijah.

★ **IA REMSCHEIDSKE ZAGE:** jarmenice, mlinske, krožne in druge v vsaki dimenziji, zajamčene, dobite najugodnejše pri »JEKLO«, Stari trg, Ljubljana.

Izlet Jugoslovanov v Prago

V dneh od 1. do 10. julija 1929 se vrši v Pragi tabor vsega orlovstva, zbor vseh katoliških organizacij, mednarodni telovadni nastop in tekme vseh katoliških telovadcev sveta. Tudi jugoslovanski telovadci bodo vmes, tudi slovenski tekmovalci bodo ponovno nastopili. Ko to sporočamo, vprašujemo tudi: ali si te ti že prijavil in poslal denar? Če nisi, ne izgovarjaj se več; zadnji čas je! Pojdi in stori, kar je treba! Se danes piši v Ljubljano!

Pogoje plačevanja smo omilili, da je ja večini dana možnost udeležiti se izleta. Po 100 Din plačujemo v obrokih, kadar in kakor moreš; če prej, bolje zate in tudi za vodstvo izleta — do 1. aprila mora biti plačan zadnji obrok. Cela vsota plačila za potovanje znaša 650 Din za telovadce, 750 Din za vse ostale in za III. razred vožnje, skupni stan in hrano; 1050 Din za vse isto, le stan v privatni hiši; 1350 Din in več v hotelu. Vsak zbira sebi primerno. Vsota je nizka; Hrvatje imajo isto pot, iste ugodnosti, pa bo potovanje stalo za člane 750 Din, za ostale 900 Din. Povemo, da samo vožnja po železnici za vsakega člana stane nad 500 Din, kar znači, da je vsa oskrba za en teden in vsi drugi stroški, ki so združeni z izletom, res izredno nizka. Kaj torej odlašate in oklevate? Hitite s prijavi, agitirajte za Prago!

Kdor morda želi potovati nazaj v domovino sam in ne v skupnem vlaku, plača prav toliko, ko vsi drugi; naknadno dobi povrnjeno vožnjo, kolikor bo stala nas, ako dokaže, da se ni vozil z ostalimi izletniki skupno domov.

Kdor še ne ve, če bo v tistih dneh prost, pa bi rad šel v Prago, naj se kljub temu prijavi takoj zdaj; JOZ bo posredovala pri dopustih, bolnim in drugače zadržanim pa se bo cel znesek povrnil razen malenkostnega odbitka za kritje režijskih stroškov. Potovanje je odpovedati vsaj deset dni pred odhodom.

Jugoslovanska orlovska zveza, Ljubljana.

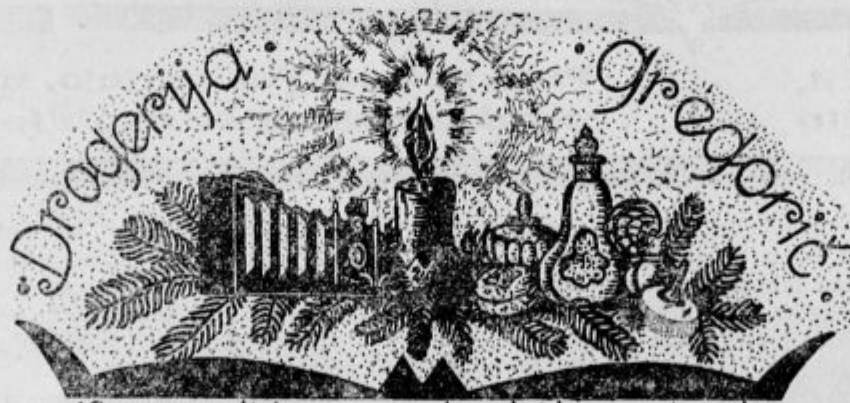
Ljubljana

Nočna služba lekarn

Danes imajo dnevno in nočno službo lekarn: L. Bahovec, A. Ustar in L. Hočevnar. — Jutri imata nočno službo lekarni: R. Sušnik in F. Kuralt.

○ **Rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra** se obhaja v ponedeljek, 17. decembra kot državni praznik. V proslavo tega praznika se bo na ta dan ob 10 darovala v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja slovesna pontifikalna sv. maša, po kateri se bo zapela zahvalna pesem Te Deum s pripadajočo molitvijo za kralja. V pravoslavni kapeli se bo vršila svečana služba božja ob 9, v evangelijski cerkvi pa ob 10. Oblastva, uradi, korporacije in vobče vsi, ki žele izraziti k rojstnemu dnevu Nj. Vel. svoje čestitke, naj se blagovolijo vpisati v knjigo, ki bo po končanem cerkvenem opravilu v stolnici razpoložena v čakalnici sekretarijata velikega župana (županijska palača, Bleiweisova cesta 10, prvo nadstropje).

○ **Naša vojska** bo rojstni dan svojega vrhovnega poveljnika, našega ljubljene kralja po celi državi proslavila na najsvetanejši način. V Ljubljani se bodo svečanosti vršile po sledečem redu: 16. t. m. zvečer in 17. t. m. zjutraj bo topništvo v ljubljanskega gradu oddalo predpisano število strelav. Služba božja se bo vršila v pravoslavni kapeli 17. t. m. ob 9, v stolni in evangelijski cerkvi pa ob 10. — Pred pravoslavno kapelo in pred stolno cerkvijo bo za časa službe božje postavljena po ena častna četa z vojaško godbo, ki bo ob prihodu komandanta divizije izkazale predpisano čast. — Službe božje v pravoslavni in v katoliški cerkvi se bo udeležil celokupni oficirski zbor, a one v evangelijski cerkvi večje odposlanstvo z art. brigadirjem generalom Vučkovičem. Po končani službi božji bo komandant divizije gospod general Milan Nedič sprejemal častitke i. s.: Od 11.30 do 12 v štabu komande divizije (vojnašnica »Vojvode Mišića«, vhod iz Majstrove ulice) od predstavnikov civilnih oblasti in korporacij; ob 12 v dvorani častniškega doma (v isti vojašnici, vhod izpred cerkve Srca Jezusovega) od aktivnih in od predstavnikov rezervnih častnikov. Bakljada odhaja ob 18.30 iz vojašnice

Vam nudi krasna božična darila

Drogerija Gregorič Ljubljana Prešernova 5

Din 500.000'—
za Božič in Novo leto

je najlepše darilo, kojega Vam nudi

Zadružna gosp. banka v Ljubljani

ako kupite njene srečke državne razredne loterije. Da so imele srečke, kupljene pri Zadružni gosp. banki v Ljubljani, tekom leta res izredno veliko srečo, nam pričajo sledeči veliki dobitki, ki so bili izplačani brez odbitka, takoj po žrebanju:

Din 500.000'— na srečko štev.	2.515	Din 12.000'— na srečko štev.	72.870
8.000'— " " "	45.165	10.000'— " " "	10.310
80.000'— " " "	100.541	10.000'— " " "	96.585
30.000'— " " "	10.359	10.000'— " " "	100.563
30.000'— " " "	54.922		

ter mnogo drugih dobitkov po Din 5.000'—, Din 4.000'—, Din 2.000'— in Din 1.000

Poizkusite srečo tudi Vi! Ker pa imamo v zalogi le še nekaj srečk in ker je povpraševanje po naših srečkah jako veliko, prosimo, da si srečke takoj nabavite, ker bodo sicer razprodane

»Kralja Petra I.« na Poljanski cesti skozi ljubljanske ulice. Ob 21.30 priredijo častniki ljubljanske posadke svečano zabavo s plesom v dvorani »Zvezde«.

○ **Odličen gost.** Včeraj se je mudila v Ljubljani Američanka Miss Florence Wilson, tajnica Carnegiejevega instituta v Parizu. Potovala je po Turčiji in po Balkanu, obiskala Angoro, Stambul, Sofijo in Belgrad z namenom, da ustanovi povsod na univerzah klube za mednarodni sporazum in medsebojno spoznavanje med narodi, kateri klubi so pod pokroviteljstvom imenovanega instituta. Stopila je v stik z univerzitetnim profesorjem dr. Pičanicem, ki ji je — vprav izreden slučaj — pokazal prošnjo dijaške skupine, katero je bil ravnokar prejel, in v kateri predlagajo dijaki iz lastne iniciative ustanovitev takega kluba. Vzradoščena je vzela gospodična Wilson to vest na znanje ter se dogovorila vse potrebno za ustanovitev tega društva, katerega bo poslal Carnegiejev institut knjige za študij mednarodnih problemov. Predvsem je pa važno za naše slovenske dijake, da bodo od tega instituta tudi mogli dobiti štipendije za študij v inozemstvu. Miss Wilson je mogla ostati v Ljubljani le en dan, kar je zelo obžalovala, ko je spoznala, kako prijazno mesto je Ljubljana. Ogledala si jo je v spremstvu gospe prof. Copeland in referenta prosvetnega oddelka g. dr. Pavla Brežnika. Obiskali so knjižnico Društva za proučevanje angleškega jezika, drž. licejsko knjižnico, grad in muzej. Miss Wilson se je posebno zanimala za knjižnice, ker je bila sama dolga leta knjižničarka v Newyorku. V licejski knjižnici si je ogledala predvsem rokopise in najstarejše knjige. G. ravnatelj dr. Niko Zupančič ji je pokazal muzej, kjer se kar ni mogla ločiti od naših narodnih noš, katere si je vse natančno ogledala ter bila zanje vprav navdušena. Za čas svojega bivanja v Ljubljani je bila gost oblastnega odbora. Ker čas in vreme nista dopuščala, da bi si ogledala naše planine, so ji izročili zbirko najlepših, velikih alpskih fotografij, ki so jo tako vzradostile, da je obljubila, da pride k nam na počitnice.

○ **Po Atlantskem oceanu in po Ameriki** nas bo vodil danes popoldne prof. dr. V. Šarabon. Predaval bo v veliki dvorani Uniona, pričetek ob štiri. Predavanje bo pojasnjeval s sklopničnimi slikami. Vstopnice v predprodaji v unionski trafiki. Ime predavatelja nam jamči, da bomo imeli poln užitek.

○ **Radijska oddajna postaja** bo te dni začela s prenosi iz inozemstva. Vršila bo to s pomočjo šestelektronskega radijskega aparata Radione, ki ga je izdelala tvrdka inž. Nikolaj Eltz na Dunaju. Kompletno tako napravo si lahko ogledate v izložbi prodajnega oddelka oddajne postaje v paviljonu na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

○ **X. Prosvetni večer** je bil posvečen spominu Ivan Cankarjevega genija. G. prof. dr. Iv. Grafenauer je s širokim poznanjem in globokim pojmovanjem njegovega umetniškega dela zgradil umetnikov lik in ga vsestransko osvetlil, da je stal pred nami v vsej svoji veličini, lepoti in pomembnosti. Doživete in dovršene recitacije iz njegovih del (gg. Pengov in Stare) pa so umetniško nazorno tolmačile Cankarjevo umetnost in jo neposredno približale občinstvu, ki ga je čudovita, nesmrtna beseda globoko ganila in pretresla. Večer je bil zares lep in bogat.

○ **Umrli** je včeraj popoldne po daljši bolezni damska šivilja gđe Ana Golob. Pogreb pojde jutri v ponedeljek ob 4 popoldne iz Škofje ulice št. 8.

○ **Pravljice** se bodo pripovedovale v nedeljo, 16. dec. ob 4 p.p. v Akademskem domu. Na programu je tudi kino, zato upamo, da ljudi otroci, ne zmede lepe prilike. Na svidenje! — Kršč. žensko društvo.

○ **Na gremijalni šoli** v Ljubljani odpade radi božičnih praznikov pouk dne 17., 18. in 19. decembra t. l. — Načelstvo.

○ **Mladinski dom** ima odslej telefonsko številko 3162.

○ **Antirabični ambulatorij** v Ljubljani. Poleg že obstoječega antirabičnega ambulatorija v Celju, se je z današnjim dnem otvoril tudi v Higijenskem zavodu v Ljubljani antirabični ambulatorij in se bo tukaj vršilo cepljenje proti steklini Brez ozira na pripadnost k ljubljanski ali mariborski oblasti se bodo cepile proti steklini vse osebe, ki imajo bližje v Ljubljano kot v Celje. Cepilo se bo po novi metodi dr. Hempta in bo trajalo cepljenje pri najtežjih slučajih ugriza samo 6 dni. Higijenski zavod bo pošiljal cepivo tudi uradnim in privatnim zdravnikom na dom, da ne bo treba ugriznjenim osebam hoditi v Ljubljano ali ostati tukaj še cel čas cepljenja. — Higijenski zavod v Ljubljani.

○ **Knjige Mohorjeve družbe so prispale.** Kdor jih je naložil pri Prosvetni zvezi v Ljubljani Miklošičeva c. 5, jih dobi ob običajnih uradnih urah.

○ **Novosti ljudske knjižnice Prosvetne zveze v Ljubljani:** Hamsun Knut, Das letzte Kapitel; Muron Joh., Die spanische Insel (odlično delo katol. nemškega pisatelja); Maeterlinck Maurice, Das Leben der Termiten; Kagawa Toyohiko, Auflehnung

und Opfer (avtor je znan socijalni japonski delavec); Green Julien- Mont-Cinere in Adrienne Mesurat (mlad ameriško-francoski pisatelj, ki je namah pridobil priznanje evropske literarne kritike); Gunnarsson Gunnar, Der Geächtete; Grusdew Ilja, Das Leben Maxim Gorkis; Horn Alfred, Abenteuer an der Elfenbeinküste; Lewis Sinclair, Mantrap; Timmermans Felix, Pallieter; Nova dela Selme Lagerlöf; Undset Sigrid, Olav Audunssohn, Frühling in Jenny (slovita norveška pisateljica, ki je dobila letos Nobelovo nagrado); Zbrana dela Johna Galsworthija; Baernreither Joseph- Fragmente eines politischen Tagesbuches; Beneš Edvard, Der Aufstand der Nationen; Wassermann Jakob, Der Fall Maurizius; Kereniski Aleksander, Erinnerungen; Nova dela Jack Londona; Branc Aristide, Frankreich und Deutschland; Ramuz C. F., Das grosse Grauen in den Bergen (Največji švicarsko-francoski pisatelj, odlikovan z G. Kellerjevo nagrado); Sheridan Clare; Ich, meine Kinder und die Grossmächte der Welt; Zweig Arnold, Der Streit um den Sergeanten Grischa; Ossandovski, Sklaven der Sonne; Koch-Weser Erich, Russland vom heute; Fedin Konstantin, Städte und Jahre. — Odslej bomo redno pridobivali novosti ljudske knjižnice v daljših ali krajših presledkih v opozorilo našemu občinstvu. Knjižnica Prosvetne zveze posluje vsak dan, razen nedelj in praznikov od 9. do 12. ure in od 2. do 7. ure zvečer v Akademskem domu na Miklošičevi cesti št. 5.

○ **Dva vlomila prijeta.** Zadnje čase je bilo v Ljubljani izvršenih več manjših vlovov. Policija je vlomilce neumorno zasledovala, a dolgo časa zaman. Te dni pa je neki policijski agent opazoval nekega moškega, ki je ponujal po gostilnah gostom tobačne izdelke na prodaj Agent mu je v primerni razdalji sledil in opazil, da je sumljivi neznanec krenil v Kotnikovo ulico, kjer je stanoval. Policija je preiskala dotično stanovanje in prišla dva bresposelna potepuha, doma iz tržaške okolice. Na stanovanju so našli večjo zalogo tobaka, steklenic, razglednic in drugih stvari. Ugotovili so, da izvirajo te stvari od vlovov v trafiko v Rožni dolini in v barako Med hmeljniki.

○ **PRANJE, svetlolikanje ovratnikov in vse perilo, kemično snajenje oblek:** Šimenc, Kolodvorska 8.

Maribor

□ **Občni zbor SLS** za mesto Maribor se vrši v soboto, dne 22. t. m., ob 19 v dvorani Zadrudne gospodarske banke z običajnim dnevnim redom. Na občnem zboru je tudi poročilo narodnega poslanca Zebota o političnem položaju, oblastnega predsednika dr. Leskovarja o oblastni ter mestnega župana dr. Juvana o občinski politiki SLS. Vabijo se člani vseh okrajnih organizacij SLS za mesto Maribor, da se v polnem številu udeležijo občnega zbora.

□ **Občna zbora SLS** za IV. in II. okraj sta se vršila v petek zvečer ob lepi udeležbi članstva. Na Koroški cesti 1 so se zbrali naši zvesti somišljeniki iz koroškega predmestja ter z velikim zanimanjem sledili poročilom odbornikov, poročilu narodnega poslanca Zebota o političnem položaju ter oblastnega predsednika dr. Leskovarja o oblastni politiki. Nato se je izvolil stari odbor z g. Brecljem na čelu. Odlični naši pristaši so se živahno udeleževali razgovora o nekaterih perečih političnih in organizacijskih zadevah. Občni zbor je pokazal delo agilnih odbornikov in pristašev SLS v IV. okraju. — Občni zbor pristašev SLS v V. okraju je tudi potekel v znamenju lepega organizacijskega napredka. Ta okraj, ki je pri zadnjih občinskih volitvah dal nad 450 glasov, vedno bolj napreduje. Predvsem je to zasluga zvestih mož, katerim stoji na čelu agilen okrajni odbor. Na občnem zboru je podal poročilo o političnem položaju poslanec Zebot, o delu zastopnikov SLS v oblasti in mestni občini pa oblastni poslanec ter obč. svetnik Hraščelj. Na podlagi poročil načelnika Veroneka in tajnika Kokalja smo trdno prepričani, da bomo v tem okraju še bolj napredovali.

□ **Občni zbor SLS** za III. okraj bo jutri ob pol 20. uri pri Birtiču (Ob bodru).

□ **Mohorjeve knjige** so prispale in se dobijo pri posameznih župnih uradih.

□ **Sapramiš!** Tam onstran Drave na Ruški cesti samuje velika palača; tukaj žde in miro od toge mariborski sociji. Dva lističa izdajajo, ki s pridom in uspehom nadomeščata v Mariboru toli pogrešani humoristični list: Iz vseh kolon obeh lističev brizga na vse strani sama gnojica in jedkost na te hudimane klerikalce; to je vse. In proti korupciji in teroru rohnika, ki ga uganjajo »die verdammten Klerikaltzen«. Piška spečena! Pomislite, kaj se je zadnjič enkrat pripetilo. Nekega sicer razsodnega socialističnega veljakarja so bili nekeje odpuštili iz službe; družinski oče s kopico otrok. Sodiji mu seveda niso mogli pomagati. Tolika je njih veljava. Pa se je zgodilo, da so se ti frdamani klerikalci socija usmili in ga sprejeli v službo pri — mestni občini. Ni zlomka, da ne bi uganjali klerikalci terorja in korupcije. In pravijo ljudje: Bogue, če bi klerikalec dobil kruha na magistratu, če bi se tamkaj šopirila rdeča pentlja z rdečim terorjem in rdečim nagejčkom.

□ **Umrli** je Franc Podobnik, nadučitelj v pokou, star 78 let. Pogreb bo jutri ob 15. na mestnem pokopališču v Pobrežju.

□ **Socialna šola JSZ.** Jutri ob pol 20. uri predavanje prof. Prijatelja, posvečeno zgodovini Srbije.

□ **Obrtniški in trgovski naraščaj** priredi danes ob 16. uri predstavo »Mlinar in njegova hči«

Najprimernejši darovi pod Božičnim drevescem: okusne

ELIDA KASETE

v dvorani Zadrudne gospodarske banke. V prid javniškega doma.

□ **Poročili** so se v zadnjem času: Maksimiljan Udovič, šofer, z gđe. Angelo Gajšekovo, šiviljo; Alfonz Kopriva, šolski ravnatelj, z gđe. Franciško Lešnjakovo, učiteljico; Franc Birgmayr, trgovec, z gđe. Gizelo Gederjevo, modistinjo; Ludvik Jurhan, krojač, z gđe. Ano Fošnarjevo, delavko; Franc Lutnik, stražnik, z gđe. Terezijo Žičkarjevo, plačilno natakarico ter Franc Kos, šofer, z gđe. Franciško Zakrajšekovo, šiviljo.

□ **Cercle français.** Danes ob 17. uri priredi francoski krožek v Vesni, Aškerčeva 6, pozdravni večer na čast gospodu Marc Veyu, profesorju francoskega jezika in slovstva ter nasledniku prof. R. Martela na ljubljanski univerzi. Odlični gost predava o mladosti Viktorja Hugoja in o francoski romantiki. Člani in prijatelji francoskega naroda iskreno vabljene.

□ **»Tragedija deklic«.** Od mestnega fizikata smo prejeli: Več inozemskih in nekateri tuzemski časopisi so objavili članke o spojnem obolenih deklicah mariborskih šol. V svrhu pravičnega presojanja in da se prepreči nadaljne senzacionalne vesti in govornice ter nepravilne sumničnice, smatra mestni fizikat mariborski, v katerega delokrog spada zatiranje nalezljivih bolezni po šolah, potrebnim objaviti sledeče uradno ugotovljene podatke: Na posebnem, od odraslih bolnikov popojnoma ločenem oddelku tuk. splošne bolnice, se zdravi radi kapavice 8 deklic v starosti 6 do 13, ki so posele otroške vrste, ozir. osnovne šole v Mariboru. Vse te so virgines intactae in so se okužile, v kolikor je bilo mogoče dognati, povečini od sestanovalcev ter se je pri vseh izključila krivda kakoz kaznive nenravnosti ali zlorabe. Te vrste okužbe pri deklicah so običajne v vseh večjih mestih in se dogajajo potom skupne uporabe ležišč, posteljnega perila, kopalne vode, kopalnih gob, brisač itd.

□ **Mestni magistrat mariborski razglša:** Javnost se opozarja, da uopravičeno do potrdilo o siromaštvu le siromašne osebe, ki odgovarjajo predpisom tega zakona, t. j. osebe, ki ne plačujejo več nego Din 10 neposrednega davka letno in tudi sicer nimajo premoženja. V smislu navodil delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 30. nov. t. l. spadajo po novem zakonu o neposrednih davkih med neposredne davke sledeče davčne vrste: Davek na dohodek zemljišč (zemljarina); davek na dohodek zgradb (zgradarina); davek na dohodek od podjetij, obratov in samostalnih poklicev (pridobnina); davek na rente (rentnina); davek na dobiček podjetij, zavetanih javnemu polaganju računov (družbeni davek); davek na dohodek od nesamostalnega dela in poklica (uslužbenški davek). Uslužbenški davek je po tem takem neposredni davek, ki spada v censuz za cenno siromašnosti. Osebam, ki niso po zakonu

siromašnega stanu, se bo torej z odlokom prošnja odklonila in pobrala, oziroma izterjala taksa v znesku Din 25. Na to se v lastnem interesu opozarjajo vsi oni, ki se potegujejo za potrdila o siromaštvu, da ne bodo imeli nepotrebnih izdatkov.

□ **Sobotni trg** je bil precej dobro založen. Špeharji so pripeljali 75 vozov z mesom, kmetje pa 16 vozov krompirja, 6 čebule, 30 sena, 3 otave in 6 slame. Tudi sadje je prišlo precej na trg. Jabolka so se plačevala za kg 2.50—7 Din, hruške 6—12, suhe slive 10—12. Kupčija je bila dokaj živahna.

□ **NAJVEČJI BLAGOR SO OČI!** Obdarujte jih! ZEISSOVI NAOČNIKI optikarja I. PETELN, Maribor, Gosposka ulica 5 so najprimernejše BOŽIČNO DARILO. Zamenjava na željo in po potrebi.

□ **VSI, KI BREDETE** po jesenski in zimski občestni brozgi, za Vas so KARO-strapac cestni čevlji. Maribor, Koroška c. 19.

□ **Ure, zlatnino, srebrnino, NA OBROKE** BREZ POVIŠKA, samo pri M. ILGERJEV sin, urar, Maribor, Gosposka ulica.

Celje

□ **Ga. Neža Levstik.** Včeraj ob pol 4. zjutraj je preminula na svojem domu na Miklavževem hribu pri Celju ga. Neža Levstik, roj. Friškovec, so-proga oblastnega poslanca SLS, gerenta celjskega okrajnega zastopa, širom Slovenije znanega sadjarskega strokovnjaka, vpokojenega učiteja ga. Miloša Levstika. Pokojnica je bila bolana že več let, a je trpljenje prenašala z občudovanja vredno vdanostjo. Pogreb se vrši v ponedeljek dne 17. decembra ob 3. uri popoldne.

□ **Vstopnice za jutrišnji prosvetni večer**, ki bo posvečen Ciril-Metodijski ideji in na katerem predava vseučiliški profesor dr. Fran Grivec iz Ljubljane, se danes dobijo med 9. in 10. uro dopoldne v Ljudski knjižnici Kat. prosvet. društva na Cankarjevi cesti.

□ **Iz celjske bolnice.** Dne 13. decembra je umrl v tukajšnji bolnici Josip Zabrovec, 48 letni pekovski pomočnik pri Jos. Novaku v Rogatcu. — Dne 14. decembra je preminul Ivan Feldin, 69 let star, delavec pri regulaciji Hudine, doma iz občine Škofjavan pri Celju. — Istega dne ob pol 10 uri zvečer je izdihnil nenadoma ugledni posestnik in mesar iz Petrovč, g. Anton Čet. Včeraj so ga prepejali v Petrovč, od koder se vrši pogreb v ponedeljek ob 3. uri popoldne na pokopališču sv. Kancijana v Zalcu. Pokojnik je bil izredno skrben gospodar, dober družinski oče in zaveden katoliški mož. R. I. P.

Najlepši Božič pri Radio-aparatu!

Radio-Val

je specialna trgovina te stroke in ima najmodernejše aparate in pot ebščine vedno v zalogi.

Rad'o-Val

je priznana najkulantnejša in najcenejša radio trgovina.

Ljubljana, Kongresni trg štev.3.

Dopisi

Jesenice

Zopet požigi. Zadnje dni prihajajo po pošti na neko osebo grozila pisma z napovedbami, da bo v kratkem gorelo. Na sveti večer bo gorel katoliški dom, poslopje konzumnega društva na Savi in še drugi objekti v odnošni okolici. Kdo je pisec teh pisem, orožništvo do sedaj še ni moglo dognati. Upati pa je, da se bo tudi ta ujel, ker so nekatere osebe prejele tudi pisma žaljive vsebine in se pisava ujema. Mogoče pa je pisec v zvezi s požigi v blejski okolici. Razume se, da se prebivalstva zopet loteva strah in bo najbrže zopet potreba vpeljati nočne straže kot pred dvema letoma. Dobro bi bilo, ako bi tudi jeseniški županstvo sledilo blejskemu v tem, da bi razpisalo nagrado za onega, ki bo ovadil pisca grozljivih pisem.

Zastupila se je v noči od četrtka na petek na Javorniku mlada žena tovarniškega lovca Frica Vojta. Pravega vzroka samomora nihče ne ve, domneva pa se, da se je ženi omračil um.

Hišno preiskavo je orožništvo napravilo pri nekem tovarniškem delavcu na Savi. Uspeh preiskave je bil presenetljiv, kajti našli so večje število brošur komunistične in protidržavne vsebine. Brošure so imele na platnicah naslov: sadijereja in cepljenje sadnega drevja, in sicer v hrvaškem jeziku. Vsebinska knjig pa je bila slovenska in ni bilo v njih niti sluha o sadijereji. Mož in žena sta bila aretirana in odvedena v zapor.

Akademija jeseniškega Orla je vsestransko dobro uspešna. Udeležilo se je jeseniško občinstvo v velikem številu.

Kranj

Seja občinskega odbora. V petek zvečer se je vršila seja občinskega odbora ob navzočnosti 16 odbornikov večine in 8 odbornikov opozicije. — Ena najvažnejših točk dnevnega reda je bila prodaja občinske hiše št. 12 v Sav. predmestju. Pri proračunski seji je namreč g. prof. Watzl predlagal, naj se ta hiša proda na javni dražbi, ker je jako stara, nehišijena za stanovanje in so stroški za vzdrževanje te hiše skoraj večji kakor pa dohodki. Poleg tega bi pa prišla občina tudi do preprobnega denarja in tudi do kritja primanjkljaja Din 145.372-34, ki ga izkazuje proračun za leto 1929. K temu predlogu je g. Fock pristavil še dodatni predlog, naj se poleg hiše proda tudi nekaj občinskega sveta pred hišo, da bi se tako nudila možnost eventualne povračila stavbe. Pri nato sledenjem glasovanju je bil predlog prof. Watzla z dodatnim predlogom soglasno sprejet. — Nato je sledila tajna volitev dveh članov za zbor okrajne blaginje, pri kateri sta bila dva predloga: 1. g. Fock in Sirc, 2. g. Fock in Šavnik. Pri glasovanju je dobil gosp. Fock 22, gosp. Sirc 11, gosp. Šavnik pa 10 glasov, po en glas sta dobila še dva občinska odbornika. — Za volitev pregledovalcev računov je bil od večine predlagan g. Berjak, za opozicijo pa je g. dr. Šilar predlagal g. Jegliča. Proti slednjemu predlogu pa se je dvignil član večine, in iz popolnoma neutemeljenih razlogov trdil, da g. Jeglič ne more biti izvoljen. G. Watzl se je upri takemu postopanju, ker nima niti večina niti noben član večine pravice vitiati se v delokrog opozicije in ji vsiljevati svojo voljo. Gotovo bi sledilo še daljše prepiranje, da se ni g. Jeglič sam odpovedal kandidaturi in predlagal za opozicijo gospoda Watzla, ki je bil obenem z gosp. Berjakom soglasno izvoljen.

Novo mesto

Tečaj, ki bo 27. 28. in 29. t. m. v Rokodelskem domu v Novem mestu, vsebuje sledeča predavanja: »Geografski opis kraljevine SHS in nje gospodarska zmožnost.« »O pogodbah.« »Naša organizacija, nje ustroj in dolžnosti.« »Prva pomoč pri obolenju živine.« »O testamentih.« »Živino in prašičjereja.« »O varčevanju.« »Naš tisk in «Kmet-sko vprašanje». Poleg tega je na sporedu ogled gospodarskih naprav na Kmetijski šoli na Grmu. — Gospode, ki so prejeli našo okrožnico glede prigrasitve, lepo prosimo, da ne odlašajo. — Okrožje Kmetijskih zvez v Novem mestu.

Št. Jernej na Dolenjskem

Naši časopisi so prihajali v župnijo v tekočem letu v tem-le številu: »Domoljub« 407, »Slovenec« 23, »Ilustrirani Slovenec« 7, »Bogoljub« 95, Mohorjanov pa 86. Upamo, da bomo prihodnje leto še bolj pridni.

Kakor običajno vsako leto na Stefanji, dan (26. dec.), gredo tudi letos konjereji k Sv. Stefanu v Dolenjo Staro vas, da izprosijo zdravja pri živini.

Pristne francoske pastilje
VALDA
proti prehlajenju, hripi,
infuenci itd.
Prodajajo vse lekarne in drogerije.

Nikoli več ribjega olja. Ribje olje kvari že itak občutljivi žilodec slabih otrok

FEMALT

je pravek s prijetnim okusom. Užijete ga subega ali raztopljenega v mleku. Prirejen je s sladnim ekstraktom dr. Wendera in z garantiranimi 3 % ribjega olja. V njem pa se ne občuti neprijeten okus in tu ni ne dub po ribjem olju. Je alt e uoden za vse tiste, ki ne morejo zaužiti ribjega olja. — Dobite ga v vseh lekarnah in velikih omotih po Din 42— in v malih omotih po Din 25—

DRAVE SLON

Izprodaja

se prične jutri, v pondeljek, šestih partij damskih in moških čevljev s 40—50 odstot. popustom Popolna izprodaja damskih usnjatih torbic za polovično ceno.

VOKA

Ljubljana, Krekov trg 10.

Madame! Ne pozabite
Poudre Mon Parfum
Bourjois — Paris

Spreved bo vodil tudi letos »general« Lampe iz Št. Jerneja. Tudi orlovski godba bo sodelovala. Komedijski »davi«. Čeprav so naši poslanci v Belgradu dosegli, da so letos davki manjši kot prejšnja leta, vendar se nekateri davkoplačevalci pritožujejo, da so plačali večje od lanskoletnih. Zlasti tožijo o tem davkoplačevalci iz Orehovske občine. Je tudi nekaj podobnih slučajev, kot jih naštevajo v »Slovenec« g. poslanec Tomazin. Čudno, da je pri nekaterih davkarjih toliko »pomote«. Bodo morali tudi to naši poslanci narediti red, pa bodo »pomote« kmalu odstranjene.

Šhod v Orehovici pri Št. Jerneju bo imel v nedeljo dne 23. decembra po prvi sveti maši gospod poslanec dr. Kulovec.

Cerklje ob Krki

Zanimiva je bila seja našega občinskega odbora zadnje sredo. Volili smo zastopnike v okrajno blaginjo. Soglasno — torej tudi z glasovi zastopnikov SKS — so bili poleg župana izvoljeni naši možje: Marinček, Rostohar, Paček. — Ko je bila volitev že končana, se je dvignil vodja samostojnežev in slovesno protestiral, da ni od njih stranke nihče izvoljen, a glasoval je celo on sam za vse naše!

Četrti gospodinjski tečaj se bo pričel v Cerkljah te dni. V teku 4 let pa že četrti tak tečaj, je najboljšje spričevalo, kako ljudje hrepene po izobrazbi. Tudi občinski odbor je pokazal svoje razumevanje s tem, da je tečaju naklonil 500 Din podpore, čeprav ima občina že ogromna druga bremena (samo za potrebščine osnovnih šol bomo plačali blizu 90.000 Din). Tečaj bo vodila gdca učiteljica Francka Hlebčeva.

S Holandskega se vračajo naši možje in fantje, ker tam ne dobe primernega dela. Najtežja dela so pa prebuda! Kdor je pa le kolikšak več izšolan, dobi lahko boljše mesto in boljše plačo. — Izobrazba se povsod obnese!

Vino — letošnji pridelek — je tu že skorajda vse prodano. Kdor hoče še kaj dobiti, naj se prav takoj potruži na pot! Dolenjsko vino je le še vedno najbolj zdravo.

Zagorje ob Savi

Na državni praznik 1. decembra so bile v Zagorju trgovine zaprte samo med sv. mašo, potem so pa obratovali kot druge dneve. Isto baje namerava storiti krajevni podokobor trgovcev v Zagorju ob priliki državnega praznika 17. decembra. Vprašamo pristojno oblast, ali za Zagorje ne velja isti predpis glede tega, kakor za ostale kraje Slovenije?

ANGINOL-TABLETE

so najboljšo sredstvo proti prehlajenju in kašlu. — Dobri se v vsaki lekarni.

Klemenčič obsojen na 5 let ječe

Ljubljana, 15. decembra.

Danes dopoldne ob devetih se je nadaljevala porotna obravnava proti Janku Klemenčiču.

ZNACAJ OBTOZENCA.

Janko Klemenčič dela vtis mirnega, flegmatičnega moža, bistrrega v vsakem pogledu, previdnega zlasti v svojih izjavah. Več pri je izjavilo, da njega sploh ni mogoče spraviti s tira, ker ga nihče ne more razburiti. Nasprotno je bil on vselej zmožen, pomiriti vsakogar in ga o kakšni stvari prepričati.

Ves čas sedi obtoženi na zatožni klopi docela miren, hladnokrven, kakor da se cela stvar ne tiče njega. Posameznim ugotovitvam se le nasmešne in jih skuša omalovaževati in jim zmanjšati pomen. Časih to stori z uspešnim duhovitim medlicem ali tudi pikro satirirnim stavkom, kar vselej povzroči v publiku smeh.

V preiskavi je trdil, da ga je večkrat mučil revmatizem in da mu je ostal v levi roki, tako da fizično sploh ne bi logel izvršiti očitane mu dejanja. Preiskali so ga zdravniki, ki so ugotovili, da je obtoženi povsem normalno razvit ter da je po svojem telesnem in duševnem stanju brez zdravkov sposoben vzdržati napore, ki so za silne izvedbe potrebni.

Po izjavi orožnikov v Kočevju je bil Klemenčič v Kočevju precej ugledna oseba, ki pa je zadnji čas gospodarsko stal zelo slabo, grozil mu je gospodarski polom.

Orožniška postaja v Kočevju je nadalje sporočila, da si je obtoženec takoj po izvršenem ropu neprimerno hitro gospodarsko opomogel. Plačevati je začel dolgeve.

KJE IN KAKO SO ROMALI OROPANI TISOČAKI.

Skupno je bilo oropanih med drugimi 186 tisočakov, od katerih jih je doslej prišlo v promet 29. Od časa aretacije Klemenčiča se ni pojavil noben tisočak več. Od 29 bankovcev, ki so prišli do konca novembra 1927 med ljudi, jih je 14 izviralo iz Kočevja, od teh 10 od tistih treh mesarjev in sploh trgovcev in obrtnikov, s katerimi je imel posle Klemenčič. Trije bankovci so bili najdeni v Ljubljani, en v Radovljici, dva v Škofji Loki, po en v Zagrebu na Jesenicah, v Zelenicih, v Sodražici, v Dobrempolju, v Senju na Hrvaškem, en v Kočevski Reki, ki je tudi izviral iz Kočevja, dočim se za ostale ni moglo ugotoviti, odkod so prišli 109 tisočakov še rona po svetu ali pa so kje spravljani.

SE NEKATERA DEJSTVA.

Predsednik prečita pismo, s katerim je »Hilpotekarnec« obtoženec s 31. avgustom 1927 odpovedala kredit.

Čita se izpovedba hčerke obtoženca, kjer je rečeno, da ji je oče 1. 1926, iz Prage prinesel za spomin ducat robčkov, izmed katerih jih je osem vzela s seboj v Ljubljano v »Mladost«, kjer je obiskovala trgovski tečaj. Eden izmed teh robčev je bil tisti, s katerim je imel napadeni Bratovž zavzane oči.

Porotnikom se predoči in prečita listek, ki ga je obtoženi hotel poslati iz zapora. V njem sporoča ženi, da je siguran, da je bil usodni večer med 8 in 9 pri »Šestici« ter za konec zapíše: »Naj natakaro dobro premisli dan in uro! Ta mali listič je obtoženi zvil in stisnil med prste, ko je ženi segal pri sestanku v roko. Po nesreči pa je listek padel na tla. — Namen tega listika obtoženi ne more utemeljiti.

Predlagan je bil lokalni ogled vagona, da bi se ugotovilo, če je voz res tak, da ga od zunaj med vožnjo ni mogoče odpreti brez sodelovanja onega, ki se nahaja notri. Predlog pa je zagovornik umaknil, ker je voz sicer na kolodvoru pripravljen, toda je zdaj že povsem spremenjen in popravljen in njegovo sedanje stanje ni več slabo onemu takrat.

Predsednik je dalje prečital izkaz o dohodkih in izdatkih obtoženca. Izkaz je sestavljal preiskovalni sodnik in pravi, da je imel Klemenčič v času od 26. avgusta do 31. oktobra 1927 dohodkov 126.379 Din, izdatkov pa 250.148 Din. Manjkajoča razlika znaša torej 123.768 Din.

Mesarijo g. Josipa Razingerja je prevzel g. Anton Medved. Občinstvu ga toplo priporočamo.

Težko je bolela gdč. Emilija Vodopivecova, učiteljica na topliški šoli. Prepeljali so jo v tukajšnje izolirnico.

Ponočno opozarjamo cenj. občinstvo na predavanje g. dr. Ehrlicha o spiritizmu, ki se bo vršilo danes ob pol 4 v dvorani Zadrugnega doma.

Trbovlje

Bošnično prireditel Otrški vrtec danes točno ob treh popoldne v Delavskem domu. Malčki bodo nastopili v raznih prizorih in dvogovorih i. t. d. H koncu bodo vsi obkovali vrta obdarjeni.

Razsvetljiva naših cest je še dokaj zadovoljliva, vendar bi pa želeli, da se zlasti jutraj luči ne ugasijo pred čisto, saj je razsvetljiva namenjena občanom in ne za parado. — Prepomba bi nadalje bila že itak predvidevana razsvetljiva »nove« ceste kakor tudi tisti del okrajne ceste, ki vodi mimo mešanske šole do hiše gosp. Zagorca. Stanovaleci na okrajni cesti bi bili gotovo hvaležni, ako bi se njih želja izpolnila.

Ptuj

Prostova zedinjenja, ki se je vršila prošlo nedeljo v mestnem gledališču pod okriljem vseh katoliških organizacij v Ptuj, je izpadla izredno lepo. Naši ljudje so napolnili gledališče do zadnjega kotlička in sledili z zanimanjem in odobravanjem točko za točko. Zlasti je užgala srečno izbrana beseda g. prof. Arliča, ki je v lepem govoru naslikal razmere med Srbi, Hrvati in Slovenci pred desetimi leti in danes. G. prof. Bajuk je v programatičnem predavanju črtal osnovne smernice in pomen katoliške prosvete. Nastopi Orlov, Orlic in naraščajo so dale slavnosti lep okvir, iz katerega so se odražale učinkovito pevске in deklamacijske točke, ki so povdarjale glavne momente prireditve. Z eno besedo: prireditve je bila med letošnjimi najlepšimi in najbolj uspešnimi.

Prezidava cerkve. Podružnična cerkev obširne minoritske župnije pri sv. Doroteji v Dornavi pri Ptuj se je prezidala na ta način, da se je dosedanja zakristija spremenila v kapelo in sezidala nova zakristija. Stavba je v glavnem že pod streho. V prezbitariju sta se napravili dve novi okni, ki dajeta dovolj svetlobe, dočim je bil doslej prezbitarij pretemen, ker ni imel oken. Dela izvršuje stavbna tvrdka Dengg po oblasno odobrenem načrtu. Vsa prepotrebna prezidava se izvršuje na pobudo požrtvovalnega in za dornavsko podružnico neutrudljivega p. Konstantina Osepka.

Dovozna cesta na ptujski skladiščni kolodvor se sedaj tlakuje z gramozom in bo kmalu izročena prometu. Zeleti bi bilo, da bi se tudi podaljšek te ceste (Zrinsko-Frankopanska cesta) kakor tudi Ljutomerska cesta na ta način tlakovali, obe cesti sta v sedanjem stanju v dežju močvirje, ob lepem vremenu pa prašna puščava.

»S čim ste krili ta primanjkljaj?«
»Z zaslužkom in denarjem, ki sem ga še imel.«

Drž. pravdnik: Z »železno rezervacijo«, kajne?

»Da, z železno rezervacijo.«

Ugotovi se nadalje, da je obtoženi kupil do konca decembra lani 1455 litrov belega vina, a prodal ga je 46 litrov manj. Na dan ropa je bil Klemenčič dolžan skupno 427.000 Din, odplačal je 116.000 Din.

Državni pravdnik je predlagal nove dokazilne predloge. Dejal je, da je obtoženi tudi 1926. leta po takrat izvršenem ropu na isti kočevski poštni voz mnogo plačeval; to se mu zdi sumljivo in bo preiskavo obnovil. Zlasti z ozirom na to, ker se je dotični večer neposredno po ropu pojavil v Grosupljem, skrivnostno od tam izginil in iskal potem prenočišče v neki kmetijski gostilni okoli Grosuplja.

Zagovornik obtoženega, dr. Sajevec, nato izjavi, da ima obtoženi vse interese, da se pojasni ta rop in vsi prejšnji popolnoma, zato prosi, da se vsi ti predlogi drž. pravdnika sprejmejo.

Sodni dvor je vse predloge odklonil in zavrnil nove dokaze kot nepotrebne in nobistvene. Zaslišan je bil sprevednik Gašparič, ki je bil tistikar spremljal dolenjski vlak skozi od Karlova. Službo je vršil v zadnjih štirih vagonih. Ker se v Grosupljem priključijo vlaku kočevski vozovi, je bil v neposredni bližini ambulance, zlasti še, ker je zadnja dva vagona zaklenil kot prazna. Vendar izjavlja, da ni slišal nobenega vpija, za napad je pa zvedel šele v Ljubljani na glavnem kolodvoru. V Škofljici in Laveri ni nihče vstopil niti izstopil, vsaj na postajni strani ne.

Prečitani je zapisnik o lokalnem ogledu poštnega voza, ki se je izvršil 31. avgusta lani. Ugotovilo se je tedaj, da sta deski ob vagonu, na katere se stopa v voz, dolgi le toliko, kolikor so široka vrata. Ključa pri vagonu, ki se sicer le s ključem odpre, je bila omajana, da jo je tudi brez ključa lahko odpreti. Mala varnostna ključica, sliha onim pri osebnih vozovih, daje možnost, ako se zapre, popolnoma varno obdržati se zunaj vagona, držče se za glavno ključko. Drugih držčev na vratih niti na ostalem delu vagona ni. Pri tem ogledu se je izvedlo poskusno odpiranje dotičnih vrat. Posrečilo se jih je odpreti s tem, da so z navadnim šilom spodaj vrata nekoliko privzdignili, kar je bilo izvršeno v 14—16 sekundah. Tamkaj, kjer se je s tem šilom pri poskusu operiralo, so se pozneje ugotovile tri male luknjice, dve povsem svežega datuma, ki so tudi morale izvirati od sličnega poskusa.

Komisija je ugotovila, da je mogel ropar vrata vagona od zunaj odpreti, četudi bi bila zaklenjena z vsemi ključavnicami in zapahli. Med vožnjo na odprti progi je to nekoliko težje, ker igra vprašanje vstopa na desko precejšnjega vloga. Možno je bilo zategadelj vlomiti vrata v vagon le, ako je ropar vstopil na postaji Šmarje-Sap ter se peljal na deski z vlakom do predora, tam pa je izvršil svoj drzni načrt.

Porotnikom sta bili stavljeni dve vprašanji, eno o ropu in eventualno drugo, če si je obtoženi vedoma pridobil več tisočdinarskih bankovcev, o katerih je vedel, da izvirajo iz ropa.

Porotniki so po polurnem posvetovanju potrdili prvo vprašanje z 11 glasovi.

»Ubogi otroci! Gospode, storili ste danes justični umor!« Tako je obtoženec sprejel odgovor porotnikov.

Janko Klemenčič je bil obsojen nato radi hudodelstva ropa po § 195 k. z.

na 5 let težke ječe,

poostrene s temnico.

Kazen je obtoženi sprejel mirno, brez besede. Izid razprave je polno zasedena dvorana in galerija ter številno občinstvo zunaj justične palače pričakovno z nestrpnim zanimanjem.

Razprava je končala ob 8 zvečer ter je tako ves proces trajal skupno 21 ur.

Zimsko zasedanje ljubljanske porote je s tem končano.

Sport

VIKTORIJA (Zagreb) : ILIRIJA.

Danes ob 14.30 na prostoru Ilirije.

SK Viktorija, na tretjem mestu prvenstvene tabele zagrebškega prvega razreda stojičesto moštvo, odigra danes prijateljsko tekmo s SK Ilirijo v Ljubljani. Viktorija velja za moštvo, ki igra poleg prvaka Haška najlepši, tehnično in kombinatno najbolj dovršen nogomet med zagrebškimi klubi. V svojih dosedanjih nastopih v Ljubljani je pokazala prav dobro igro ter napravila na občinstvo najsimpatičnejši vtis. Razume se, da je obvezana postaviti proti Iliriji kompletno I. moštvo.

ZELEZNICAR : PRIMORJE.

V današnji nogometni tekmi proti mariborskemu Zeleznicarju nastopi Primorje po daljšem presledku s kompletno I. garnituro. Ker nastopi Zeleznicar prvič v Ljubljani, bo njegov nastop za sportnike prava senzacija. Tekma se prične ob 14.30, predtekma ob 13.30. Igra se na igrišču Primorja.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Savac« v Ljubljani razdeli danes v salonu pri Lozaru Sv. Jakoba trg ob 4 popoldne darila od letošnjih dirk in se ob tej priliki vrši zanimivo predavanje o razvoju bicikla.

17. redno letno zborovanje SK Ilirije

V petek zvečer je podajal račun o svojem delovanju odbor našega najstarejšega kluba. Silajno obiskani zbor je otvoril predsednik g. dr. Dular in v svojem poročilu poleg težkoč, ki jih je klub med letom imel, poudarjal zgradbo kopališča. S tem kopališčem se niso odprla nova polja samo našemu igralnemu sportu, ampak vsemu občinstvu Ljubljane bo to kopališče v veliko korist. Za zgraditev tega kopališča ima pač največ zaslug neumorni sportnik ing. Bloudek.

Tajniško poročilo g. Beletta je bilo izjerno in je nudilo sliko življenja v osmih sekcijah. Med letom se je v okrilju vseh sekcij zbiralo par sto mladih ljudi, kateri se niso vzgajali samo sportno, pač pa so se potem sporta pripravljali za naloge, ki čakajo našo mladino v življenju. S tekmovalni za Gospodarski pokal se je dokazalo na najbolj nazoren način nacionalno propagandno plat sporta. Sekcije štejejo: smuška 118, plavalna 116, nogometna 103, tenis 74, lahka atletika 45, hazena 22, težka atletika 13, drsalna 12 aktivnih članov. V vseh sekcijah se je kazal lep napredek. Gospodarski položaj kluba ni ravno rožnat, vendar je pa obstoječi dolg krit z imovino kluba. Najbolj pereče vprašanje je pa igrišče, katerega bo treba koncem leta 1929 stalno zapustiti, del igrišča pa odpade že med letom.

Sledila so poročila posameznih sekcij. Za lahko atletiko je poročal g. Stepišnik, za težko atletiko g. Kos, za hazeno g. Kramaršič, za smuško g. Gorec, za drsalno g. inž. Bloudek, za nogometno in tenis sekcijo g. Beletta, za plavalno sekcijo g. Stojkovič.

Vsa poročila o delovanju sekcij so bila sprejeta brez debate z odobravanjem, samo pri nogometni se je razvila zelo živahna debata.

Blagajniško poročilo je podal g. Boltavzar. Iz številk je razvidno, da se mora klub boriti z velikimi težavami, vendar pa je stanje več kot poljono. Denarni promet je pa v primeri s prejšnjimi leti dosti slabši.

Gospodarsko poročilo g. Rotvarja je brisalo stanje v klubu, ki je zadovoljivo. Sistem, ki je bil izbrana vsa poročila in je g. Deusek revizor predlagal odstopajoči upravi absolutoriji, ki je bil z odobravanjem podeljen.

Pri volitvah je bila izvoljena sledeča uprava: predsednik g. dr. Dular, podpreds. g. Jerman in dr. Ferjančič, tajnik g. Jerela, II. tajnik Sircelj, III. tajnik Kramaršič, blaginjak Medic, II. blag. Boltavzar, Poščl, Vreček, Habič. Gospodarja Rotar in Verbič, arhivar Komar, odborniki pa g. Krek, dr. Sarabon, Beletto, kapt. Vizjak, dr. Majcen, dr. Kuhelj, dr. Lapajne, Zupan, Dramičanin. Za načelnike sekcij: nogometna Beltram, hazena dr. Mayer, lahka atletika prof. Cop, težka atletika Kos, smuška Sircelj, tenis Kmet, plavalna Stojkovič, drsalna ing. Bloudek, zabavna Seunig. Revizijski odbor: ing. Bežek, Deu in Rumpelj. Razsodišče

Restavracija Ljubljanski dvor

dnevni koncerti.

Zahtevajte kosilo za Din 10—

Sedaj je čas

da si okrepite izmučeno telo, izboljšate kri, uredate prebavo! Uporabite staro, priznano Hočevarjevo aromatično železnato tinkturo, ki da zdravje, kri in moč! Ne kvari zob! 1/2 l steklenica 20 Din. Za uspešno zdravljenje je porabiti 3 steklenice. — Razpošilja z navodilom edino: Lekarna pri Angelju Varhu na Vrhniki.

Vsakovrstne ure, latinska in srebrnina po nizki ceni pri

L. Vilhar, urar
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 36

Veseli pakete

z motorjem Groupje
= mikronex režije!

Pogoste uče

obolenja o prehlada je treba skati tudi na pomanjkljivem nogoanju tel. se. Jake mišice, zdravi žilni z dnevni negovanjem so najboljša obrana. Tudi pri kihanju, hripanju, vnetju, kašlu, gripu, pri raznih živčnih ter reumatičnih boleznih je Fellerjev Elsalfluid uporabljen že 32 let na zunan in znotraj, dober prijatelj v grobih dnevih. Dobi se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo na očle ga po pošti z vsaj 62 Din naravnost pri le karnarju FELLER STUBICA DUNJA, Elsa trg 134, Hrvaška. A kot čistilno sredstvo: Elsa kroglice, 6 škatljice 12 Din.

Na popolnejši
STOEWER
šivalni stroji
za šivilje, krojače in kon-
fektarje ter za vsak dom
Praden si neba, stroj, ogre-
te si to izrednost pri trdnosti
L. BARAGA
Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6/1.
Brezplačen pouk. 15 l. vmes.
Telefon 4140 000

dr. Praunseis, dr. Demšar, Volavšek, dr. Pretnar, primarij dr. Jenko. S tem je bil obniti zbor matičnega kluba slovenskega sporta zaključen.

SPORTNI PREGLED.

V Afriki zimski sport! To se pa res čudno sliši. In je res. Prihodnje leto se bodo vršile v Afriki vseafriške tekme, in bodo tudi smučali. Kje? V gorovju Atlas; to gorovje se dviga nad 4500 m visoko in je zraseno v višjih legah globoko noter v poletje. Francoska smučarska zveza bo ustanovila v Afriki podružnico. — Grafström že pridno trenira za evropsko in za svetovno prvenstvo v umetnem drsanju. Njegov največji tekmeec inženier Böckl je v Ameriki.

V Ameriko dospela Suzana se bo menda vendarle poročila, njen ženin je že imenovan Baldwin, sin petrolejskega milijonarja. — Iz Amerike je odšel Karel Koželuh; vse se trga zanj. Angleška Zveza tenisa ga je zopet angažirala, da trenira igravce za Davisov pokal; Amerikanci so ga imenovali za člana tamošnje profesionalne zveze in so ga z leto 1929 spet povabili v Ameriko. Prej bo šel na riviero, da se bori tam za svetovno prvenstvo profesionalov. Najnevarnejši njegov tekmeec bo najbrž Ramillon; ta še 20 let ni star. Francoski teniški seznam imenuje Cochet kot prvega, sledijo mu Lacoste, Borotra in Brugnon; med damami je prva gospa Mathieu. Francozi bodo bratili Davisov pokal; sedaj sta se priglasi tudi Zveza Amerika in Českoslovaška (Jugoslavija se je že prej). Evropski in ameriški pas hočejo na novo razdeliti.

Tekme za Balkanski pokal se bodo pričele najbrž že to poletje. — V angleškem nogometu vodi Sheffield Wednesday sledijo Derby County, Blackburn, Leeds in Burnley. V ogrskem prvenstvu ima Hungaria 18 točk, Ujpest in Bocsbay po 14, Nemzeti 13, Ferencvaros 12. — Bratislava gre za Božič na Grško. — BAC je za nekaj časa suspendiran, ker ni izpolnil vseh obveznosti napram svojim igravcem. — Beremo, da bo tudi Francija nastopila proti prikritemu profesionalu.

Nurmi je zaenkrat spet amater. V Ameriki bo startal in bo avtomobilstvo študiral ter bo nabrane skušnje v domači avtomobilni industriji porabil. Ameriški šolski sport bo pa študiral Nurmi veliki tekmeec Wide; te dni odide tja. Loukola in Purje bosta šla najprvo v Južno Ameriko, potem šele v Severno. Tam bosta videla olimpijca Mereditha, ki bo treniral letos dijake univerze Pennsylvania. — Prav razveseljiva vest prihaja iz Amerike: visokošolska lahkoatletska zveza je sklenila, da odpravi pri tekmah yardni sistem ter da bo uporabljala samo metriki sistem, zaprosila bo tudi splošno zvezo, naj sledi njenemu zgledu. Potem bi morala slediti tudi Anglija, prej ali slej. To bi bil res velik napredek! — Peltzer niso hoteli dovoliti, da bi šel v Avstralijo; pa je zopet zaprosil in bi rad vzel s seboj tudi Cortsa in Jonatha. Japonci so pa povabili kar 15 nemških atletov, naj pridejo tekmovati na mednarodne igre, ki se pričnejo 15. maja. — Velikansko sportno napravo bodo zgradili v Stockholmu; služila bo plavanju, boksu in lahki atletiki, gledavcem bo lahko tam 3000 do 4000, nadstropij bo 14, kopeli bodo notri, gledališče, gosti na, prodajalne. — Na Švedskem se je razmahnila tudi ženska atletika; na primer 100 m 12.7, 200 m 27.5, 800 m 2:17.8, 4x100 m 53.8, kopje 34.93 m, diskos 37.25 m, skok v višino 1.49 m, na daljavo 5.49 m. — Wembley je brez denarja; napolnila ga je samo ena prireditelj, kar pa za vzdrževanje ne zadostuje.

Plavalne evropske prvenstvene tekme bi se morale vršiti leta 1929 v Belgiji; ker je pa leta 1929 v Barceloni velika svetovna razstava, je le-ta zaprosila za prireditelj in naj pride Belgija l. 1930 na vrsto. Schmeling se ne bo boril proti Sharkeyu, temveč proti Yale Okunu (dober drugi razred). Morda bi pa uspel tudi proti Sharkeyu; kajti, ko je Sh. te dni po osemmesnem odmoru nastopil proti de Kuhu, ga ni mogel podreti z K. O., temveč je zmagal samo po točkah; je slabši kot je bil. In tudi samo po točkah je premagal Pavlino črta Hartwella v 10 rundah. Carnera so povabili v Ameriko; še ne bo šel, se mora prej »boksati« naučiti.

Mednarodna težkoatletska zveza je potrdila Schilbergov rekord v obojernočnem teznem dvigu 126.5 kg. — Nemec Strassberger je s postankom ob pasu obojernočno sunil 167.5 kg, nov nemški rekord (stari Rondijev rekord 165.5 kg datira že iz leta 1912). A čisto nekaj drugega je sledeče: Par dni nato je Dunajčan Hiplinger s postankom ob pasu, obojernočno sunil 167.5 kg, torej prav isto težo, pa je H. v lahki srednji teži (67.5 do 75 kg) dočim ima Strassberger nad 100 kg. Hiplingerjev uspeh je direktno fenomenalen.

V Newyorku sta zmagala v šestdnevni kolesarski dirki Giorgetti in Spencer.

Iz Lakehursta pri Newyorku do Friedrichshafena na Nemškem je prevozil v dveh 29. oktobra do 1. nov. »Grof Zeppelin« 6384.5 km in so registrirali to sedaj kot trajnostni rekord.

• • •

Polovična vožnja za zimske sportnike. JZSS je prejel privatno obvestilo, da je ministrstvo za promet dovolilo vsem članom Jugosl. zimskosportnega saveza enake ugodnosti za znižano vožnjo, kakor jih imajo planinska društva. Ker je že zimska sezona, opozarja Savez svoje člane, da se pravočasno pripravijo za izkaznico ter je v ta namen izdal sledeča navodila. Vsi oni, ki se žele poslužiti dovoljene ugodnosti za polovično vožnjo trikrat na leto odnošno za ugodnosti polovične vožnje pri skupinah desetih ali več oseb, naj zahtevajo savezne izkaznice preko svojih klubov. Klubi bodo napravili seznam v duplo ter poslali savezu obnem fotografijo,

na kateri mora biti točno ime in klub dotičnega, ki bo preskrbel legitimacijo. Direktno se legitimacija ne bodo izdajale. Izrečno pa opozarjamo, da imajo n. pr. člani planinskih društev poleg svoje ugodnosti za polovično vožnjo tudi ugodnost pri nas, tako da imajo de facto šestkrat na leto polovično vožnjo. Ker utegne priti uradno obvestilo direktorjem državnih železnic vsak dan, se bodo lahko okoristili člani s polovično vožnjo že v letošnjem letu in je potrebno, da imamo vse pravočasno pripravljeno. Vsakdo nj obnem sporoči, ako želi uverjenje za letošnje in prihodnje (1929) leto, ali samo za prihodnje leto.

JZSS. Skakalnice velikane so prepovedane — in jih vendar gradijo. V St. Moritzu je sklenila mednarodna smučarska zveza, da se ne smejo graditi nikakršne velikanske skakalnice več. Več deželnih zvez se je temu sklepu priključilo. A vodilni dve deželi smučanja, Norveška in Švica, se za prepoved nič ne zmenita. In prav Švicarji in Norvežani so bili proti takšnim skakalnicam. V znanem švicarskem mestu znanem zdravilišču Davos so zgradili v letošnjem poletju skakalnico, ki odgovarja najnovejšim zahtevam in ki bo dopustila skoke do 75 m. Tudi skakalnice kluba Bärn na Norveškem so popravili in bod tudi tam možni skoki do 75 m. Rekord nad vse!

BOGATI CARPENTIER.

Navadno mislimo, da naredi boksi sport vsakogar bogatega. Pa ni tako. Le malo je izvoljenih. Med njimi veliki francoski bokser Carpentier. Pesti so ga napravile bogatega, njegovo premoženje cenijo na kakšnih 25 milijonov dinarjev. Moč njegove roke še ni ugasnila, in bo še boksal. A previden je in je del svojega premoženja trdno zadržal. Ima hišo v Parizu, hišo pri Parizu, hišo v Dieppe, in je udeležen pri raznih industrijskih podjetjih. Pri takih seveda, ki nesejo. Polno ima služabnikov in tajnika kajpak tudi.

Samouprava

Izšla je 14. številka uradnega lista Ljubljanske in mariborske oblasti »Samouprava« s sledečo vsebino:

Uredbi Mariborske in Ljubljanske oblasti skupščine o službenem razmerju oblastnih cestarjev, uredba Mariborske oblasti skupščine o službenem razmerju oblastnih cestnih nadzornikov, uredba Mar. obl. skupščine glede razveljavljenja dež. zak. z dne 28. aprila 1909 (izvrševanje zdravstvene službe v občinah), pravilnik Mar. obl. odbora glede prispevkov za napravo gnojšč in gnojnih jam, dalje uredba Ljublj. obl. skupščine glede izločitve občine Struge iz območja cestnega okraja ribniškega in priključitve cestnemu okraju Velike Lašče in končno uredba Ljublj. obl. skupščine o pobiranju oblastne takse na gledališke vstopnice.

Radione 6

Ljubljanska radijska oddajna postaja je dobila aparat za prenašanje inozemskih sporedov. To je šestelektronski aparat znamke Radione, izdelek inž. Nikolaja Eltza na Dunaju. O njegovih poskusih in uspehih smo že pisali v našem listu. Pa bo morda primerno in potrebno, da si ogledamo še nekatera njegova dela, zlasti ker v Sloveniji zanimanje za njegove aparate vidno raste.

Inž. Eltz je kazal že v svojih mladih letih znatne tehnične talente za brezčrtno telegrafijo in telefonijo. On in njegovi marljivi sodružniki imajo vedno večje uspehe. Dokaz temu so novosti, ki so vzbudile vsesplošno občudovanje radiointeresentov ob priliki dunajskega jesenskega velesejma.

S konstrukcijo elektrone z zastro mrežico je uspel radiofonski industriji ustvariti novo »interfrekvenčno« žarnico. Tvrdka Ing. Eltz je s pomočjo teh »interfrekvenčnih« elektrone ustvarila svoj znameniti zastro 6 elektronski univerzalni sprejemni aparat »Radione«, ki združuje v sebi najmodernejšo konstrukcijo aparatov in elektrone, ki nudi sploh še možno selektivnost z velikim valovnim območjem in največjo jakostjo. Je tako fino občutljiv, da daje brez visoke antene na le čisto majhno okvirno anteno od ca 25 cm dolžine stran pri najenostavnejši manipulaciji evropske in ševilne prekomorske postaje na zvočnik. Selektivnost je že ekstremna, podajanje govora in glasbe čisto in pristno. Mnogo pripomore k temu že prej omenjeni precizijski nizkofrekvenčni transformator »Radione«. Aparat obsega valovne dolžine od 12 do 3500 m. Aparat ima okusno zunanjo opremo. Upravičeno ga lahko imenujemo kralja radijskih aparatov.

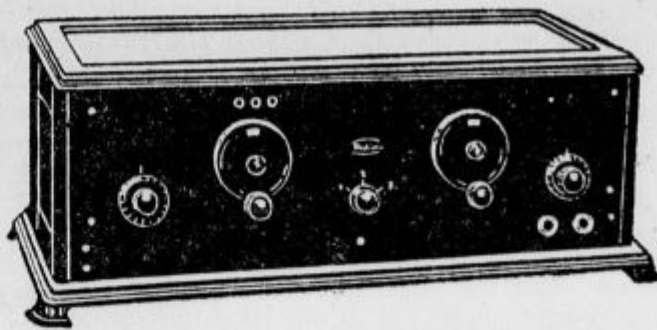
Moje želje

Dragi radio »Kukavica«! Kar naravnost in v kratkem ti povem: Potreben si mi postal kot vsakdanji kruh. Misli si kulturnega človeka na deželi, ki mu je edina vsakdanja pot od doma do pisarne in obratno, ki ne pije in ne kadi, ki je oddaljen od hrupa mestnega življenja, potom tebe pa je zvezan s celim svetom. Pri tebi se morem učiti tujih jezikov, poslušati predavanja v vseh možgih jezikih in iz vseh panog znanstva in življenja, poljudna in visoko znanstvena, radujem se ob zvokih godbe in petju, od priprostega navadnega naprava do viška muzikalne umetnosti oper prvih svetovnih glasbenih skladateljev itd. a najmilejše se mi stori pri sreč, ko iščem postaje in zastilim tvoj prijetni ku-ku, ku-ku. Zadovoljen sem s teboj, pa še bolj zadovoljen bi bil in mislim, da marsikdo drugi že tudi, če bi prinesel opoldanski program nekaj takega kot n. pr. v petek 29. novembra, t. j. redno nekaj narodnih pesmi, slovenskih in slovanskih sploh, zlasti ruske zbornice, četvero- in solo-speve domačih umetnikov, godba: korračnice, harmonika, tamburice, citre itd. Za večerne programe naj bi sledili »Čankarjevemu večeru« še drugi »večer«, posvečeni našim velikim možem, predvsem glasbenikom. Ob nedeljah pa bi želel slišati tudi pridigo. Pridige na deželi, ki so prilagodene za krajevne razmere, ne morejo za-

Če ne gledate na ceno, ampak na kvaliteto, Vam priporočamo šestelektronski sprejemni aparat

Radione

z elektronskimi z zaščiteno mrežico

S tem aparatom je radijska tehnika dosegla višek. Z njim dosežete v zvočniku tak efekt, da zadostuje za na večjo dvorano, mogoče ga je pa tudi regulirati tako, da je pripraven za malo družinsko sobo. Radio-Ljubljana bo ta aparat rabila za prenose inozemskih postaj. Z ma o okvirno anteno sprejema na vseh valovih od 12 — 3500 m

Prepričajte se! Zahtevajte ponudbe!

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 31-90

Drugi programi

Nedelja, 16. decembra.

Zagreb: 11.30 Dopoldanski koncert. — 17. lesna glasba. — 20.35 Večer Čajkovskega. — 22. Prenosi iz inozemstva. — Praga: 9. Cerkvena glasba. — 11. Ljudski koncert. — 13. Prndavanja. — 20. Opereta Akrobati. — 21. Kvarlet. — Varšava: 10.15 Služba božja. — 12.10 Simfonična matineja. — 17.20 Prndavanja. — 20.30 Koncert. — 22.30 Plesna glasba. — Katowice: 12.15 Kvarlet. — 14. Prndavanja. — 15.15 Koncert varšavske filharmonije. — 20.30 Prenosi iz Varšave. — Dunaj: 10.20 Orgle. — 16. Popoldanski orkester. — 18.35 Predavanja. — 19.30 Opera Aida. — Budapest: 10. Služba božja s pridigo. — 12.30 Simfonični orkester. — 15.30 Koncert filharmonične družbe. — 20.25 Petje. — Toulouse: 13.45 Tango. — 21.30 Špansko petje. — 22.15 Iz raznih operet. — 23.05 Fox. — Berlin: 9. Služba božja. — 11.30 Gledališki orkester. — 14.30 Predavanja. — 16.30 Otroški božično petje. — 20.30 Orkester. Nato plesna glasba. — Leipzig: 8.30 Orgle. — 11. Predavanja. — 17. Kvarlet. — 19.30 Vojaška godba. — 21.30 Veseloigra. — München: 15. Božične pravljice. — 16. Orkester. — 18.35 Stara glasba. — 20. Pevski koncert. — Stuttgart: 11. Katoliška služba božja. — 12. Promenadni koncert. — 14. Petje slepcev. — 15. Predavanja. — 21.15 Fra Diavolo, komična opera. — Bern: 10.30 Katoliška pridiga. — 15.30 Orkestri. — 20. Stari božični spevi. — 21.20 Orkester. — Milan: 10.30 Cerkvena glasba. — 12.30 Kvarlet. — 17.15 Ciganska godba. — 20.30 Opera. — Rim: 10. Cerkvena glasba. — 13.14 Trio. — 20.45 Simfonični orkester.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Nedelja, 16. decembra, ob 15. uri: Krog s kredom. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. ob 20. uri: Lepa Vida. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ponedeljek, 17. decembra: Noblova nagrada. Red A. Torek, 18. decembra, zaprtlo.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Nedelja, 16. decembra, ob 15. uri: Boccaccio, opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. ob pol 20. uri: Tosca. Izven. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Ponedeljek, 17. decembra, zaprtlo. Torek, 18. decembra: Aida. Gostuje Marij Simenc. Izven.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 16. decembra, ob 15. uri: »Jesenski manevri«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri: »Adieu Mimi«. Kuponi. Ponedeljek, 17. decembra, zaprtlo. Torek, 18. decembra, ob 20. uri: »Dover-Calais«. Ab. B. Premijera.

Prireditve in društvene vesti

»Ljubljana«. V ponedeljek, 17. t. m. ob 8. uri zvečer skupna pevka vaja. Točni. — Pevovodja. Izvencerkveni sestanek ima Križanska moška kongregacija v sredo, 19. t. m. ob 8. uri zvečer. V švicarskem prosvetnem društvu bo v ponedeljek zvečer ob osmih nadaljeval svoje pripovedovanje o ruskem vojnem ujetništvu g. Jože Šusterski, ki bo pokazal tudi nekaj skiptičnih slik iz Rusije. Člani in prijatelji društva so vljudo vabljeni.

Cerkveni vestnik

Članicam III. gl. sk. Marijine kongregacije v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani: Božični družbeni sestanek bo v četrtek 27. dec. ob 3 uri popoldne. — Ob 11. dopoldne odbora seja. Duhovne vaje za učitelje bodo v Domu od 27. do 31. decembra. — Vodstvo.

RADIO ★ **FRANC BAR**

je največja in najstarejša strokovna tvrdka, ima najnižje cene, najboljše Radio-aparate, nov cenik, ki izide še ta teden.

Ljubljana, Mestni trg 5

Dvanaest zvezdic

V nebesih je živelo dvanaest sestic-zvezdic. Na glavi je nosila vsaka izmed njih zlato kronico. Med seboj so se zelo ljubile: vedno so se skupaj igrale, delale, se smejale.

Nekega sobotnega popoldne so se zbrale na rajski trati k delu, da si osnažijo zlate kronice, ki so se med tednom zapraskale in umazale. Hotele so v nedeljo prav posebno svetlo žareti Bogu v čast in ljudem v veselje. Zato so se s tako vnemo trudile, da kar najlepše osnažijo kronice in skrbno so pazile, da si pri delu ne pomažejo svojih srebrnih oblek.

Enajst zvezdic je sklenilo svoje delo; njih kronice so se že tako svetile, da se je kar bliskalo, le dvanaesta in najmanjša zvezdica, ki je med snaženjem preveč klepetala, se je zakasnila.

»Požuri se vendar!« ji zakličejo sestrice. »Poglej, večernica je že na nebu; čas bo, da se odpravimo. Sicer se zakasni.« A zaman se je trudila najmanjša zvezdica; njena kronica se nikakor ni dala očistiti. Vedno je še ostal grd madež.

»Si se kaj pregrešila?« jo vprašajo prestrašene sestrice, »da se je tvoja kronica tako umazala?« Tedaj skloni najmlajša sestrice svojo glavo in debele solze oblijejo njena lica. »Ah,« žalostno vzdihne, »danes zjutraj sem se zlagala sv. Petru. Ko me je vprašal, če sem li jaz pustila nebeska vrata odprta, sem rekla, da ne, čeprav sem bila to res storila. Bala sem se, da bom kaznovana, pa sem se zlagala.

Žalostne so obstopile zvezdice svojo sestrice, ker so vedele, da se ne bo več smela z njimi igrati na nebeskih vrtovih; morala bo na zemljo, da se spokori.

Na zemlji je solnce zašlo in zvezdice so druga za drugo prisvetile na nebu. A ljudje so jih prezrli, ker so sedeli v razsvetljeni sobi. Le majhen deček je prosil svoje starše, če sme še predno zaspi, malo pogledati lepe zvezdice na nebu. Kar zavriska malček: »Joj, mamica, kako lepa svetla zvezdica je padla ravno na našo njivo. Ko vstanem jutri zjutraj, jo bom šel takoj iskat.«

Ko se Francek drugo jutro zbudi, se koj spomni lepe zvezdice in steče na njivo. Gleda in išče, a ne zagleda nič posebnega. Rastlo je polno cvetic: belih marjetic, rumenih trobentic, modrih spominčic, pa nobena mu ni bila tako všeč kot večerna zvezdica. In že se je hotel žalostno vrniti domov, ko zagleda v visoki travi med raznobarnimi cveticami srčkano, ljubeznjivo deklico, oblečeno v lepo srebrno obleko. Kar nagledati se je ni mogel in

ves presenečen jo vpraša: »Kdo si, lepa deklica?« Vendar deklica le žalostno odkima in prosi pogleda Franceka. »Ali greš z menoj?« jo vpraša Francek. Deklica mu hvaležno priklima. Roko v roki prikorakata deček in deklica domov.

Kako so bili Francekovi starši presenečeni, ko jim pripelje Francek tako lepo deklico v hišo. Ljubeznjivo so jo sprejeli in jo vprašali, kdo in odkod je. Vendar je deklica odgovarjala v tujem jeziku, da jo Francekovi starši niso razumeli. Kljub temu so jo zelo vzljubili. Francek je bil presrečen, da je dobil tako ljubeznjivo sestrice! Vse svoje igrače ji je prinesel, da bi jo razveselil, toda deklica se ni nikdar zasmejala. Rada se je sicer igrala s Francekom, a vesela ni bila nikdar. Mučila jo je skrivnostna tiha žalost. Posebno zvečer, ko so na nebu prisvetile zvezdice, je bila mala deklica še bolj

žalostna; se igrati se ni več hotela. Polno hrepenenja je gledala v zvezdnato nebo in debele solze so ji kapale po vročih licih. »Deklici se gotovo toži po domu,« so rekli starši. In bili so z njo še bolj ljubeznjivi, da bi ji olajšali žalost. Zlasti Francek kar ni vedel, kako bi ji pokazal svojo ljubezen. Podaril ji je vse, kar je imel sam najrajši.

Le eden ni maral lepe deklice in to je bil domači hlapec. Kjer je le mogel, jo je zatožil in ji skušal škodovati. Kolikokrat je rekel svojemu gospodarju: »Zakaj tako lepo ravnaš s tem otrokom, ki je najbrže ušel iz kakega cirkusa. In kaj mu je treba nositi srebrno obleko. Mar bi ji oblekli vsakdanjo in jo zapodili na delo!«

Deklica sicer ni razumela hudobnega hlapca, vendar je dobro čutila, da jo sovraži; zato se ga je bala.

Ker je minilo že dokaj časa, odkar je živela deklica v hiši Francekovih staršev, se je tudi že privadila njih govorici. Vendar je ostala vedno žalostna.

Neko noč se deklica zbudi in pogleda skozi okno; zazdi se ji, da jo kličejo zvezdice. Ne more se več premagati. Hitro obleče obleko in steče na travnik, kamor je nekoč padla z neba. V vročem hrepenenju po sestrinah zvezdicah razpne deklica svoje roke. Tam gori zagleda mesec in enajst svojih sestic, ki se ji milo smehljajo. Ko bi le smela k njim! Kako bi bilo lepo tam gori! Saj se še na travniku vse blešči v luninem svitu! Vsaka cvetica, vsaka travica žari v srebrni luči.

Kar naenkrat se oglasi za deklico surovi hlapčev glas: »No, ti potepenka ti! Tako torej ubogaš svoje dobre starše! Po noči, ko ti je prepovedano, vstajaš in hodiš po travniku. Le

počakaj! Gospodarju te zatožim, da te zapodi od hiše.« Deklica ne zine besedice, tiho se izmuzne in steče nazaj v hišo. Doma je ni bil ponoči nihče pogrešil. Toda takoj zjutraj jo je hudobni hlapec zatožil gospodarju. Niso mu mogli verjeti, zato pokličejo deklico, naj pove, če je kaj resnice na tem. A Francek jo prime za roko in jo odpelje, češ, kaj izprašujete take stvari, saj sva vendar vso noč spala v isti sobi; če bi bilo kaj res, bi bil moral jaz že kaj slišati! Tedaj zakliče oče hlapcu: »Ti si hudoben, ker si hotel škodovati otroku; kar pojdi drugam služiti. Jaz ne maram lažljivih hlapcev!«

Ko pa začuje deklica te besede, steče hitro nazaj pred očeta, povzdigne prosiče svoje ročice in zaprosi: »Odpustite mi, oče,

bila sem res ponoči na travniku, da pozdravim zvezdice.«

Komaj to izgovori, že šine tako svetel žarek skozi sobo, da so si morali vsi zakriti oči. Ko zopet pogledajo, zapazijo, da je deklica izginila. Niso je več našli, čeprav so vse preiskali.

V nebesih pa so zvezdice z največjim veseljem sprejele svojo dvanaesto sestrice; brž so stekle, da ji osnažijo kronico. In glej! Kronica se je zopet na vso moč zasvetila. Mala kaznovana zvezdica je sedaj dobro vedela, da ji je dobri Bog odpustil laž, radi katere je morala v zemsko pregnanstvo.

Zlate zvezdice so se od tedaj še prav posebno bale laži in želeli bi le, da bi jih v tem posnemali tudi otroci na zemlji.

Zopet se prične mračiti. Drugi brat zdaj mora iti, je sekiro, vile vzel in na stražo je odšel. Noč prav hladna kar ne mine, do kosti ga mraz prešine, šklepetajo mu zobje — v beg ga nesejo noge. Celo noč tatu se bal je, plot sosedin varoval je. Strah je fanta! No pa kaj — jutro je, domov nazaj: »Hej, zaspanci, kaj mi spite? Bratu duri brž odprite! V noči bil je strašen mraz, sem ko pes prezebal jaz.« Brata duri sta odprla, stražnika na pragu vzrla, in vprašala ga takoj, ni li videl kaj nocoj. Moli naš čuvaj k ikoni, v levo, v desno se prikloni in z zobmi na vso mi moč šklepeta: »Prečul sem noč. Ni mi bila sreča mila, strašno mrzla noč je bila. Mraz me je hudo prevzel — kakor šiba sem drhtel. Eh, precej hudo je bilo!... No, pa da je le minilo.« Spet pohvali oče tak: »No, Gavrilu, korenjak!«

Tretjič se začne mračiti, moral bi najmlajši iti. Ta pa misli: »Kaj ta reč meni mar!« in gre za peč, kjer se uleže in zapoje: »Miruj, miruj, srce moje!« Brata suvata ga zdaj — naj gre v polje kot čuvaj, toda čeprav mu kričita,

da že skoraj glas zgubita, Ivan kar naprej smrči. A zdaj oče ga budi: »Čuj me, čuj, zaspana duša,

ti na stražo greš, Vanjuša! Suknjič nov ti kupim sam, sladkega ti graha dam.² Ivan se s peči umakne, staro kučmo si natakne, v nedra kruha si je vzel in na stražo je odšel.

² Mlad, sladek grah še vedno velja v Rusiji na kmetih, daleč od železnice, kot sladkorčji.

Zane sosedu je jabolko vkral. lačnemu pujsku tako je dejal: »Kako je veliko, rdeče, poglej! Le stegni se, pujske, s slastjo ga pojej!

Pujsku se v ustih sline cede, nogo bi sprostil, ah, pa ne gre. Zane se pujskovim mukam smeji; zlobni obraz mu v veselju žari...

Pujske zama napenja oči: jabolko rdeče predaleč leži.

Naenkrat pa Zane pogleda plašno. Joj, pujske je divji; o groza, kaj bo?! Zaneu trinajst je zvezd posvetilo. Za zlobo njegovo prav lepo plačilo.

Najprimernejša darila za Božič

Novo: Josip Korhan, Koča v Globeli, za mladino primerne knjige, vezane Din 34.— Obenem priporočamo:

Gornik: Pasionske povestice za mladino . . . Din 5.— Jančič Iv.: Risanje, navodilo za risanje v vseh panogah . . . Din 120.— Kocbek: Savinjske Alpe, geograf. in turistični pregled . . . Din 125.— Remec: Iz naše domovine, mlade povesti . . . Din 24.— Sorli Iv.: Golobovi, Novele . . . Din 40.—

Goričar & Leskovšek - Celje

Sanatorium Dr. Hansa

Graz, Körblergasse 42. Telefon 2352.

Edini zasebni zdravilni zavod za vse operativne, notranje in ženske bolezni, porodne slučaje — Moderno urejeno. — Višinsko solnce. — Rentgen. Diatermija. — Zdravniki po svoji volji. — Cene zmerne. — Prospekti na zahtevo. —

LUNA

Eksportna hiša, MARIBOR Aleksandrova 19.

Dobro znana najboljša in najcenejša trdka za nakup galanterije, pletenine, kratkega blaga ter igrač, otroške nogavice od 6 Din naprej, damske nogavice od 7 Din naprej, moške nogavice (sokni) od 6 Din naprej, ovijalne jopice od 50 Din naprej, moške jopice z rokavi od 85 Din naprej, ženske jopice od 70 Din naprej, otroške jopice od 50 Din naprej, jopice za deklice od 60 Din naprej.

Lastni izdelki.

Poseb. razstava otroških igrač ter božič. okraskov.

Galoče in snežne čevlje

dobro popravljati zna edino strokovnjak čevljar. Nestrokovnjak, to je neizkušen čevljar, kvari obutev, s tem otežkoča hojo, kar ozlovlji človeka. Takšnih nadlog se obvarujete, ako ne nasedate reklamiranih brezvestnih nestrokovnjakov. — Vi si prihranite denar, ako daste popravljati gumijasto obuvalo v

PRVO STROKOVNO DELAVNICO
AVGUST ŠKOF
IGRIŠKA ULICA ŠTEV. 2.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

na ugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Kredi ti v tekočem računu. Posojila proti poroštvo, vknižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

Za zimo Znižane cene!

pri Fr. Cverlin

Maribor
Gospodarska ulica 32

Najfinejša sukna in double
Velika zaloga plaščev in kratkih površnikov s kožuhom
Obleke in plašče za dečke
Vedno najnovejše in najboljše

Za duha in srce

Hinko Smrekar

(Za 25-letnico njegovega umetniškega delovanja.)

25 let že trpi in dela Hinko Smrekar. Kdor pozna težko usodo slovenskega umetnika, ta ve, kako grenkobno je praznovanje takih obletnic in kolika mrazina preveva ubogo srce umetnikovo v takem trenutku. In če že babice in izvoščiki (gotovo dva nad vse častita poklica) praznujejo svoje jubileje, zakaj ne bi v tej priliki izpregovoril še Hinko Smrekar, prav oni Hinko Smrekar, ki je izmed vseh upodabljalovščih še najvernejše izrisal bistvo slovenskega človeka in ga obdal z gloriolo bridkosti in veselja.

Obiskal sem Smrekarja v njegovem atelieru. Lično majhen je njegov atelier, s freskami poslikan in z mladim drevjem obsajen.

Soba je zehala v omamni toploti zakurjene peči. Na zidu slike, v kotu postelja, ob oknu slikarsko stojalo, v sredini miza, čez njo reviji in časopisi nastlani.

Smrekar je odložil težko risalno desko in začela sva pomenek:

Kratek potek življenja.

Rodil sem se v Ljubljani, star sem 45 let in sem proletarskega pokolenja. Očetova šegavost in razboritost mi je ustvarila značaj in bogato oplojila umetniško delo. V ahasverskem romanu familije sem dovršil gimnazijo ter nato studiral pravo, ker za medicino ni bilo denarja. Slikarski nagon se je temu uprl — in jaz sem se mu po 5 semestrih prava udal in slovesno zapil vse juridične knjige. Postal sem »malnar«, blodil po svetu, doživel avstrijsko internacijo za svetovne vojne itd., itd. in sedaj živim in delam v Ljubljani.

Kaj Vas je napotilo k slikarstvu?

Razodejte mi je bila franciskanska cerkev. Freske in še prav posebej ona Oljska gora v duplini so napravile tako globok dojem v meni, da so me le s težavo izveliki iz te cerkve in to posledje še mnogokrat, ko sem silil vanjo. Prva akademija pa so bile: praksa, sanjske buke, koleđari, odlomki W. Buscheve »Fromme Helene« in risbe, ki jih je zrisala neka učiteljica po predlogah.

Ze izpočetka sem bil zelo avtokritičen in sem pred svoje sočloveke na gimnaziji silno previdno stopil na plan. Ko sem videl, da imam zlasti s fantastičnimi karikaturami profesorjev in sočlovekov močan uspeh, sem se ojunčil in — dobil sem po milosti le 4 ure karcerja. To je bil moj prvi honorar.

Kako je prišlo do kolektivnega dela s Cankarjem?

Odlučilen sestanek s Cankarjem sem imel v umet. dijaškem društvu »Vesna«, ko je bil razpisan društveni natečaj za naslovno stran Cankarjeve »Gospa Judite«. Cankar se je odločil za mojo skico. Pozoren je bil postal name že po kritiki hrvaškega publicista Matosa, ki je pohvalno ocenil moje satir, risto, katero sem bil še kot jurist razstavil na I. jug. umet. razstavi v Beogradu. Odslej se me je Cankar držal skoro dosledno in niti uničevalne jakopiceve kritike niju niso mogle razdružiti. Bil sem mu takorekoc izpovednik, ko prej in posledje se nisimikomunizem, kar me je vedno zelo začudilo. Vrhval sem poguma za risanje (bil je odločno nadarjen za to) — toda roka se mu je strašno tresla od razburjenja. Blamaž pa se je ubogi Janez grozno bal!

Kako razumevate satiro?

Satir je sem moral postati kot vsak idealist, ki je obdarjen s krepkim čustvom in močnim intelektom. Iz boja med resnico in spoznavajočim intelektom in postulatni človečanskega čustvovanja se rodi satira — tem hujše je, čim ostrejši je oče Intelekt in čim mehkejša je mati Čustvenost. Ne smeji se pri svojem delu, smejejo se le gledavci, zakaj smeh je je prav za prav razvil iz živačnega reženja. Odpuščati pa ne znam, za to sem kljub svoji starosti še vedno premlad. Ure jasneje humorja so pri meni zelo redke. Najbolje mi uspe humor takrat, kadar se kontemplativno od daleč zaprem v življenje našega »oratarstva«. Saj to je prav za prav od Boga človeku namenjeni poldic. Mestna kultura je nekako potrebno zlo, včasih zelo smrdljivo z'o. Sam sem kljub svojemu meščanstvu še vedno ostal kmet.

Vaše mnenje o naši likovni umetnosti, občinstvu, kritiki, novih umetniških generacijah?

Nivó naše likovne umetnosti je dovolj visok, da se nas ni treba sramovati pred večjimi sosedi. In če pomislimo, v kakšnih obupnih razmerah je ta umetnost cvetela in zorela! — bogme, vsak slovenski umetnik je vreden, da ga uvrstimo v prakto med mučenike! (Ne ugovarjajte — tudi mučeniki so včasih grešili!)

Občinstvo je za umetnost slabo vzgojeno. Saj je še danes mnogo ljudi takih, ki smatrajo umetnost za luksuz in se ne zavedajo, da je umetnost vsakdanja potreba. Krivda leži de no tudi v umetnikih in umetnostnih propovednikih samih, ki te posebne vzgoje ne znajo dovolj praktično in energično izorganizirati. (Navadno si med česejo seboj bujne frizure!) Namesto, da bi gg. umetnostni pismouki bili tolmači občinstvu (kolikor so za to sploh sposobni), rajši včasih z naravnost sadistično naslado »krtacij« prave umetnike — navadno zelo krivično. Zarcs zmožnega umetnika je treba trdo prijeti le takrat, kadar zagreši nepoštenost z estetskega stališča. Tudi taki slučajji se zadnji čas dogajajo — a tudi teh nekateri visokoleteči propovedniki ne vidijo, deloma jih zaradi terorja konvencionalnih laži in očih družabnih ozirav — zamolčijo. Iz trume nepoklicanih, umetno dresiranih in tudi nad vse poklicanih se visoko dviga g. Stanko Vurnik s svojo do jedra zdravo intuicijo do novih pojavov.

Današnji čas je čas splošne korupcije, bujnega hohštaplertstva, konfuznih teorij, senzacionalnih programov, vse prirodne klice ubijajočega racionalizma, čas duha uničujočee diktature stroja in strojnosti, bi dejal. Tudi v docela prirodno umetnost se je razlil izcedek iz ujes modernosti in z malimi izjemami onih, ki se zdravo drže na površju, zastruplja ta gnoj vse mlajše umetniške generacije — tja do pête. Upam, da pravočasno izpregledajo in ozdravijo.

Vaši načrti za bodočnost?

Zadeli ste na najboljše skrite rane. Strašna živčna bolezen mi povzroča ogromno izgubo energije. Z največjo možno disciplino se držim na skoraj normalnem višku produktivnosti svojega zdravega časa. Rad bi izvršil 12 večjih slik v olju — nekaj enos Slovenije, rad bi radiral, rezal v les, litografiral in pisal, pisal bi rad! In še nekaj: kaj rad bi s freskami očivil kako zidovje (mnojo posebej ljubezen do tega ste nemara opazili na zunanji steni našega atelierja) in to z monumentalno zastavanimi — ko bi mi rojaki le dali priliko za tako delo!

Ali vse lepe sanje in načrte mi ubija skrb za življenje, ki se izraža v občutnem nedostatku materialnih sredstev.

Navadno delam ves dan. Za odmor poživžgam vsemu svetu in raztegmem svoj »zidarski glasovir« ali harmoniko.

In Smrekar je vzel harmoniko in z vso svojo muzikalsko spretnostjo zasviral Gounodov valček iz Fausta.

Poslovil sem se »Zunaj je ležala temna noč.

Ko'o časa se kotili dalje in dalje. Preroki so onemeli, velesleparji in bodoči geniji pretresajo lahkoverna srca — v ostalem je Dolina šentflorjanska ostala neizpremenjena. Ivan Cankar že deseto leto trohni v ljubljanski prsti, mi pa se zdravimo po starem receptu: ko je že prav vse končano, se skesano sunemo s palcem in kazalcem v mesnat prsi in trikrat zastočemo: mea culpa! — in je v redu. Cemu pa je kesanje?

Uršič Franc.

Ivan Pregelj

Izbrani spisi II. zvezek. (Bogovec Jernej — Balade v prozi. Str. 255.)

Prvi zvezek teh Izbranih spisov se je odlikoval po svoji snovni in vsebinski strnjnosti — označevalo ga je tolminstvo; drugi zvezek je v svoji enotnosti in strnjnosti še toliko globlji, v kolikor je pisatelj podal v njem poleg Bogovca tudi ves svoj miselni razvoj, celotno pot svojega osebnega razmerja do sveta. To so Balade v prozi. Tako je ta zvezek zopet profil vse njegove pesniške tvornosti, odkar je začel dozorevati (1915) do današnjih dni.

Balade v prozi so pod tem naslovom izhajale v Domu in svetu l. 1915. Tiste balade je pisatelj dobro izbral in harmonično uredil, dodal pa jim je vse svoje najljubše domislje, ki so se od leta 1923 kot najsvežje lučke utrjnale tu pa tam v Domu in svetu, vselej na prehodu do kakega novega večjega dela. V teh baladah je mnogo osebnega in narodnega trpljenja zadnje dobe, pravi dokumenti dobe in človeka. Njihovo središče je Slovenska legenda iz velikonočne številke DS leta 1923, ki izveni v Prešernovem vzkrilu: »Za Slovenijo kri in življenje...« Za njo so »Slovenske glase« — brezobzirna izpraševanja, kakršnih ni postavil nihče drugi v tem času. Potem pa bridko prisrčne lastne izpovedi od one »Trideset let se ne bi izpisal, izpel. Toliko imam! Trideset let pesmi za trideset let življenja. Imam dovolj. Meni tri zemlje dehte. Meni tri dobe golče. Kot rožmarin in ožep. Kot Tasso in Homer... Imam dovolj... Če bom še komu z ljubeznijo zajemati smel... Z ljubeznijo — « (str. 280) pa do zadnjih dveh, kjer se je slovenska prca morda najgloblje pognala: Nikodem in Torrentes Belial (Skušnjavec).

Uvodni roman Bogovec Jernej je poleg Plebanusa najmočnejša Pregeljeva pripovedna zgradba (186 strani). Težave, ki jih je svoj čas imelo to delo pri občinstvu, je pisatelj omilil z »Opombami«, ki pomagajo pri stvarnih in folklornih stilističnih posebnostih, pa tudi drugače bo to delo danes lažje dostopno, kot je bilo l. 1923, ko je pisatelj stal sredi svojega boja z občinstvom. Lahko napokem k umevanju dela je pisatelj sam dal, seveda je ta napotek bolj ljudski kot blisteni — pisatelj svojih del ne more komentirati in jih vedno najsilneje komentira. V Bogovcu je Pregelj v močnih slikah tri duha z mesom in predstavil razpad duš do groze. Miselnost je demonične tragedije Bogovca in njegovih presegajo Plebanusove muke. Toda nad vse je postavil ljubezen: »Zvesta je ljubezen kakor grob. In grob je neumrljiv (str. 186). Posamezni prizori v Bogovcu so edinstveni v naši književnosti, n. pr. božična noč v Kranju.

Drugi zvezek Pregeljevih izbranih spisov bi kot književne dogodke uvrstel med tiste svetle književne dogodke, kakršni so bili o praznikih pred desetletji, ko so izhajale Cankarjeve in Zupancjeve knjige. Ne mislim pretiravati, niti lahko miselnost pisati. Le žal, da je ta dogodek sredi brezčutnejših dni, žal, ker je silna, velika pripoved in silna izpoved.

F. K.

Jubilarni zbornik

Života in rada Srba, Hrvat in Slovenca 1918—1928. I. deo (Izdanje Matice živih in mrtvih SHS. Belgrad 1928.)

Naša Lepnova družba je izdala za desetletnico zedinjenja monumentalni zbornik, ki obravnava vse panoge slovenskega javnega življenja po vojni. Silčno je storila sedaj »Matica živih in mrtvih SHS« v Beogradu. Pred nami namreč leži I. del na široko zasnovanega monumentalnega dela, ki naj obravnava vsa pta in uspehe vsega javnega življenja vseh treh narodov v zadnjih desetih letih. Vsi, ki smo preživljali ta leta, smo se ponovno in upravičeno pritoževali, da pri nas ni vse tako in ne gre vse tako, kakor bi si želeli in kakor bi bilo prav, toda če listamo po tem 416 strani obsegačem delu velikega formata in pregledno, jemo ogromno mazužno in njem zbranega gradiva, moramo vendarle priznati, da se je pri nas tudi v tej, razmeroma kratki dobi, navzile vsem zahtevam in pogreškom storilo in doseglo marsikaj, da smo storili ogromne korake naprej tako Slovenci, kakor tudi Hrvati in Srbi in da končno vendarle ni pri nas vse samo slabo, temveč tudi marsikaj, ne, jako mnogo dobrega.

Prvi del tega »Jubilarnega zbornika« obsega lepe in izbrne informativne splošne referate o različnih naših državnih institucijah ter raznih panogah uprave in gospodarstva. Uvodna poglavja tvorijo splošni članki o Srbih, Hrvatih in Slovencih, o naši državi, njenem ustroju in o osvoboditvi in zedinjenju. Nadaljnja skupina obravnava kralja, narodno skupščino, državno upravo, uradništvo in javno kontrolo. Iz teh izvemo, da je sprejela naša narodna skupščina v teh 10 letih že skoro 200 zakonov, da imamo sedaj že 24. vlado in da njih povprečna funkcija ne traja niti pol leta. Mnogo zanimivega statističnega gradiva nam nudi razprava o narodnem zdravju. Iz nje izvemo, da se je od l. 1910—1921 zmanjšalo število prebivalstva v naši državi za 600.000 duš, da je pri nas 280.000 več žensk nego moških, da imamo 6575 občin, da so zdravstvene prilike pri nas vprav porazne, vendar v Sloveniji boljše nego v ostalih pokrajinah itd. Dalje imamo celo vrsto gospodarskih razprav o domači obrti, delavstvu, rudarstvu, gozdarstvu, lov, vodah, morju, zadružništvu, agrarni reformi in kmetijstvu. Iz teh razprav razvidno, da je v naši državi 4081 industrijskih podjetij, od katerih odpade na Slovenijo le 431, da je pri nas bolnišni zavarovanih 687.000 delavcev, od katerih jih je 117.000 v Sloveniji, da je v Jugoslaviji 20 zadružnih zvez s 4336 začetniki, izmed katerih je naša ljubljanska Zadruga zveza druga največja v državi, po številu članstva sploh največja itd. Nadaljnja dva članka obravnava našo vojsko in vojno mornarico. Tema sledi 11 krajših člankov

o različnih panogah pravosodja in končno 6 člankov o šolstvu in prosveti sploh.

Večina člankov in razprav je opremljena z bogatimi in zanimivimi statističnimi gradivom, zato bo ta zbornik dobrodošel vsakemu, ki se količkaj zanima za naše javno življenje. Mi opozarjamo nanj vse in ga toplo priporočamo. —ec.

Alojz Gradnik: Kitajska lirika

(Platnice in vinjete narisal inž. arh. D. Serajnik. Cena: broširana Din 45, vezana Din 55.)

Izšla je knjiga, kakor je doslej Slovenci še nismo imeli. To je zbornik kitajske lirike, v prepesnitvah pesnika Alojzija Gradnika. Oblikovno, vsebinsko, po obsežnosti in po opremljenosti je ta knjiga tako lepa in popolna, da bi pomenila tudi pri svetovnih narodih, ki ne premorejo tako enotne in umetniško vzorne zbirke kitajskih pesni. Ta antologija razgrne vso nežnost, prirsčnost, vzvalovnost, bolest in radost kitajske lirične duše, odkrije ti čudovito lepoto iztočnega čustvovanja in te v zgoščeno in jedrovito pisanem predgovoru pouči o bistvu kitajske lirike, filozofije in religije. Knjiga,

v kateri so zbrani najpomembnejši, svetovno veliki pesniki kakor Li-Tai-Po, Pe-Lo-Tien in drugi, mora priti slehernemu izobraženemu Slovincu v roke, tembolj, ker ti je zdaj mogoče v slovenskimi naslajati se ob pesniških tvorbah vtočnega duha, medtem ko si jih moral doslej spoznavati v medlih in čisto nepesniških nemških prevodih.

Naj tedaj vsakdo seže po tej knjigi, ki je v razkošni opremi z odličnimi risbami inž. Serajnika, najlepši letošnji knjižni božični dar. Knjiga je na prodaj po vseh knjigarnah.

»Mentor«. Izšla je 4. številka, za december 1928. Vsebine: Relec, Med Sello in Karibdo (dalje). — Dolenec, Med Nemci (dalje). — Prezelj, Kažipot skozi prirodoopisno zbirko v Ljubljanskem muzeju (dalje). — Ks. Meško, Profesor Martin Cilenšek. Spomini ob osmidesetletnici. — Naši spomeniki. — Šah. — Uganke in šale, z zelo posrečeno karikaturjo. — Mentorja priporoča tako njegova pestra in teatna vsebina kakor okusna oprema; tudi cena je taka, da jo zmora vsak. Listi toplo priporočamo. Naroča se pri uravni v Ljubljani, Gradišče 4 in stanje za diake Din 30, za druge Din 40.

Več tuči!

Svoboda vesti

Svoboda je za človeško osebo dostojanstvo prečastna in predragocena stvar. Naravno je torej, da beseda o svobodni vesti zato človeka zajame.

Kaj je s svobodo vesti?

Splošne krilatice so navadno dvoumne ali pa vsaj mnogoumne. To velja tudi o svobodni vesti.

Človek misli in mišljenje človekovo se javlja nazunaj v besedi in dejanju. Zatorej se tudi vest javlja: v mislih, besedah in dejanjih.

Napačna svoboda

Nekateri pravijo: vest je svobodna: človek lahko misli v zadevah vesti, kar hoče. Človekove npravne sodbje niso vezane na nobene od človeka neodvisne pravce. Vestno je, kar ima človek za vestno. Brezvestno je, kar človek sam sodi za nenravno. To bi bil prvi pomen svobode vesti. Človek bi torej lahko poljubno, po svoji mili volji stvarjal npravne sodbje. V npravnem prepričanju ne bi bil vezan razen na svojo voljo. Tako pojmovanje svobode vesti je seveda navadna negacija vesti.

Mogoče je, da se človek v npravnih sodbah moti, zakaj motiti se je človeško. Toda pravice, da si ustvarja poljubno npravno prepričanje, človek nima. Um hoče resnice, zato tudi v npravnih sodbah npravne resnice. Človeški um resnice ne ustvarja, jo le odkriva. Vest prav tako samo odkriva in objavlja, kar je že npravno ali nenpravno. Zato je vest mirna, zato vest peče in grize. Zato človeštvo s svojimi etičnimi nazori in etično zavestjo izpričuje, da mora biti npravno prepričanje v skladu z redom — od človeškega duha neodvisnim. Pravica je pravica, naj jo človek tudi taji. Krivica ostane krivica, naj jo tudi človek dela in čeprav se tako izgovarja.

Prava svoboda

Ne le misliti, tudi govoriti, da, celo delati sme človek, kar hoče. Tako se oglašajo svobodomiselnosti v boju za neomejeno svobodo v zadevah vesti. Do takega pojmovanja svobode vesti se pač more ponižati le človek, ki je z Nietzschejevimi »nadčlovekom« ponižal človeštvo. Taka svoboda vesti je popolna samovolja poedinca v zadevah npravnega življenja. Dviga posameznega človeka na božji prestol. Vsak poedinec si je vrhovni zakonodajalec. Poedinečovo prepričanje postaja npravna resnica, njegova volja npravni zakon. To je avtonomija, od katere se izgublja nomija, da ostane le še avto. Ta svoboda vesti neodvisne morale je smrt morale in životarjenje lažne odvisnosti. Čim bi se pojavila v življenju in bi se je oklenila tudi državna oblast, bi se pač kmalu pokazalo, da drhal paglavcev in revolverskih junakov ne bi bila več človeška družba, ampak le še menežarija divjih živali.

Res je seveda, da je človek v vesti odgovoren le najvišji oblasti Gospoda življenja. Zato drugi ljudje ne samo, da ne morejo, ampak tudi ne smejo s silo vlamljati v svetišče vesti. Npravno prepričanje je pač osebno prepričanje in zato svobodno, zato se tudi izsiliti ne da. Pač pa so nekateri faktorji opravičeni, da, celo dolžni, da vplivajo brez sile, pa vendar resnično vplivajo na npravno prepričanje. Kje bi ostala vsa vzgoja, če bi bilo drugače?

Človek nadalje ima res da pravico, da svoje notranje prepričanje izraža in se po njem svobodno ravna. Ni pa ta pravica neomejena. Je res vsak človek oseba z osebimi pravicami, a tudi socialno bitje s socialnimi dolžnostmi in oziri do drugih. Po besedi in dejanju pa preneha prepričanje biti zgolj zasebna zadeva, postane socialno-vplivno, zato socialno-koristno ali socialno-kvarno. Čuvar socialnega reda in splošne blaginje so pa socialne oblasti. Bile bi pa te brez pomena, če ne bi smele zatirati socialno kvarnih vplivov. Zato pač socialne oblasti smejo, pa tudi včasih morajo omejevati pravico svobodnega govorjenja in ravnanja.

Krščanska obnova družbe

Papež Pij X., ki je imel za geslo svojega delovanja: vse obnoviti v Kristusu, je pisal 25. avgusta 1910 na francoske škofo pismo, s katerim je slovesno označil nekatere zmote Sillona (Brazde), idealno zamišljenega socialnega in demokratičnega gibanja, ki mu je bil

duša izvrstni in navdušeni katoličan Marc Saugnier.

Se danes se nam zde te apostolske besede aktualne. Zato jih obnovimo v kratkem.

Papež poudarja, da ljubi to mladino zbrano v Sillonu, ki je z navdušenjem šla s Kristusovo zastavo med delavske vrste. A začela je širiti nekatere zmotne nauke in nevarnost je toliko večja, ker se v obliki prepričevalnega govora, blestečih besed in ognjevitih čustev prikriva nejasnost misli in dvoumnost izrazov. Mladim navdušenim, z velikim samozaupanjem prežetim ustanoviteljem je manjkalo zadostno poznanje zgodovine, zdravih in trdnih filozofskih in teoloških načel.

Sillon se hoče odtegniti usmerjevalnemu vplivu cerkvene avtoritete. Postavljajo načelo, da so vezani kot katoličani sploh na splošno moralo, kakor vsak katoliški obrtnik, poljedelec, politik in nič več. Papež ugotavlja, da Sillon po izjavah voditeljev ne zasleduje samo časovnih interesov, ampak hoče biti in je šola socialne državljanske, religiozne vzgoje, da hoče postaviti družbo na nove temelje, imajo posebno pojmovanje o človeškem dostojanstvu, svobodni, pravičnosti, bratstvu. Zato pa spada v območje cerkvene avtoritete.

Človeško dostojanstvo stavijo, razen v religiji, v avtonomijo človeka. Odtod izvajajo politično emancipacijo, osvobodjenje od zunanjega nad človekom stoječe avtoritete; ekonomsko osvobodjenje od gospodarjev, ki jih tlačijo; intelektualno rešitev od gospodstva intelektualcev. Treba v tem trojnem oziru stanje izenačiti (izenačenje stanov). To bo vedlo do pravne enakosti in pravičnosti. Politčna in socialna organizacija, ki je zgrajena na temeljih svobode in enakosti, je prava demokracija. Pozitivno pa zahteva demokracija kar največjo udeležbo v upravi javnih zadev. V razlagi te strani demokracije pa so razne zmote. Sillon sicer priznava, da izvira avtoriteta od Boga, trdi pa, da je dana v roke ljudstva, deljena med vse, vsak izmed ljudstva je neke vrste vladar in svobodno ljudstvo razpolaga z njo ne samo, da svobodno more zaiznamovati osebo, nosilca avtoritete, ampak ker prava avtoriteta ostane vedno ljudstvu. Iz tega pojmovanja pa sledi, da ni več prave obveznosti pokorščine nasproti oblasti. Po mnenju sillonistov v bodoči družbi ne bo ne gospodarjev ne služabnikov, vsi državljani bodo svobodni, vsi tovariši, vsi kralji. Pokorščina višji oblasti bi zmanjševala dostojanstvo človeka. Ta nauk o avtoriteti in svobodni je Pij X. obsodil.

Prav tako je zmotno mišljenje, da je vsaka neenakost stanu in položaja nasprotna popolni pravičnosti.

Bratstvo pojmujejo kot megleno človečanstvo ali občečloveško ljubezen. Iz tega sledi toleranca vseh zmot, indiferentizem za zmote ali strasti. Po katoliškem naziranju pa pravo bratstvo vključuje gorečnost in skrb za odstranitev zmot in zla izvira iz ljubezni do Boga in Jezusa Kristusa. Druga ljubezen je neplodno čustvo. Bratstvo ni od krščanske ljubezni ločeno. A zmotni nauki v Sillonu niso samo v knjigi, mladina jih vsrkava in jih skuša sprovesti v življenje. In tako ustvarjajo v mladini in v vseh, ki so vneto v tem gibanju udeleženi, tudi pri duhovnikih in bogoslovcih nek poguben demokratičen duh, ki pozablja na spoštovanje, sprejemljivost pouka, pokorščino nasproti cerkveni avtoriteti. Oni se smatrajo za pionirje bodoče civilizacije, škofje s svojo avtoriteto spadajo v preteklost, ker predstavljajo hierarhijo, socialno neenakost, avtoriteto, pokorščino, torej vse zasuarele stvari.

Na to pismo je dal voditelj gibanja »Sillon«, Marc Saugnier, odgovor, ki ga označuje kot vzornega katoličana; priobčimo ga prihodnjič.

IKKOLJ

Vse nosi IKKOLJ pletenine

ker so najboljše

GRİČAR & MEJAČ, LJUBLJANA

Sveta življenje in vrvenje

Nova teorija o postanku sveta

Nemški znanstvenik Hanns Hörbiger je sestavil novo teorijo o postanku in razvoju sveta. Po njegovem potekajo vse gibalne sile iz nasprotja med ognjem (vročino) in ledom. Odpor vesoljnega prostora proti telesom, ki se v njem gibljejo, gonilno silo teh teles zmanj-

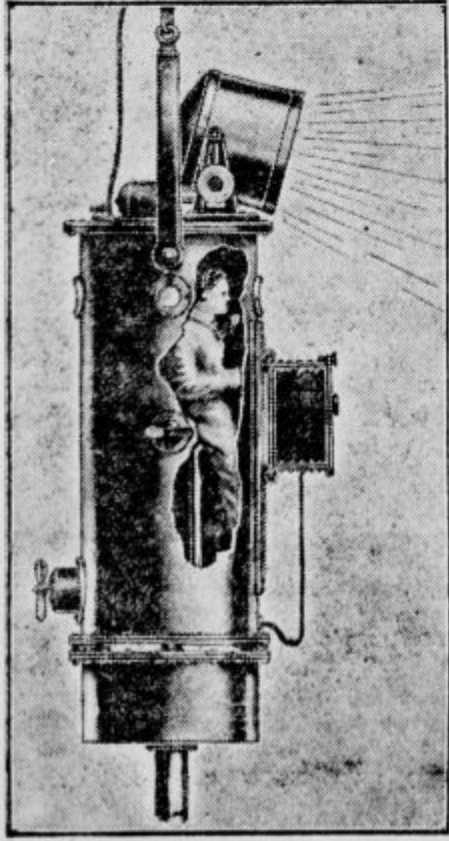

Nove motorne sani, ki so najljubše zimsko vozilo Na Švedskem.

šuje. Zato se tudi pota svetovnih teles vedno bolj krčijo. Tako se mora n. pr. luna v teku tisočletij vedno bolj bližati zemlji in slednjič pasti nanjo ter se z njo spojiti. Nekoč je bila doba, ko sedanja luna niti še ni bila v območju zemeljske privlačnosti. Takrat je spremljal zemljo drug mesec, ki se ji je vedno bolj bližal; ko je prišel tako blizu, da je mogel vplivati na zemeljsko površino z svojo privlačno silo, je zemeljsko obličje popolnoma preobrazil in mu dal sedanjo obliko z gorovji, morji in ravninami. To se je zgodilo v dobi, ko je že človek bival na zemlji. Ta dogodek so doživeli ljudje kot strašno katastrofo, na katero se je ohranil spomin v Eddi. — O tej novi teoriji, ki pomenja za njene prisaše nekako novo vero, znanost še ni izrekla svojega mnenja.

Mala mučenica Matilda Stodolak

Na Dunaju se je včeraj zaključila razprava proti delavski zakonski dvojici Johanu in Antoniji Halaksa, ki sta malo Antonijino nezakonsko hčerko Matildo Stodolak tako sradala, mučila in pretepala, da je dekletce na poškodbah umrlo. Raztelesenje je ugotovilo neštete, strahovite poškodbe na cellem trupelcu; deklica je imela tudi zlomljeno hrbtenico. Izpovedbe prič so bile tako strašne, da je v sodni dvorani vse trepetalo pod vtisom nepopisnega mučeništva male Matilde. Mati in oči sta ves čas tajila vsako krivdo in kazala popolno brezsrčnost. Očim je rekel: Svojega psa in svojega otroka udarim, kamor hočem in kadar hočem. Poročniki so pri očmu potrdili vprašanje na umor, pri materi pa na poizkus umora ter je bil obsojen Johann Halaksa na 14 let, Antonia Halaksa pa na 8 let težke, poostrene ječe. — Vsa avstrijska javnost stoji pod težkim vtisom tega slučaja. Vse ustanove in vsi predpisi za otroško varstvo, s katerimi se pred vsem svetom ponaša dunajska socialistična mestna uprava, niso mogli preprečiti mučeništva uboge Matilde Stodolak. Dasi sta bila Halaksova na merodajnem mestu opetovano ovadena zaradi nečloveškega ravnanja z otrokom in so se pečale

Morska patrona za potapljače. S pomočjo tega aparata, v katerem je prostora za dva moža, so mogoča raziskovanja v takih morskih globinah, ki so bile doslej nepristupne. Patrona je opremljena z močno električno lučjo, telefonom in filmskim aparatom. Kisik za dihanje se proizvaja v patroni.

z zadevo razne nadzornice mladinskega varstva in policija, je vendar vse ostalo pri starem. Sedaj objavlja časopisje vseh barv obširne članke in išče krivcev. Katoliški listi opozarjajo, kako so socialistične metode, ki ne poznajo vere, popolnoma odrekle, socialisti pa pravijo, da otrok ni mogoče zaščititi pred surovostmi staršev, dokler veljajo otroci kot lastnina staršev, ki smejo z njimi storiti, kar hočejo, in dokler bo veljala šiba kot najboljše vzgojno sredstvo.

Človeški prst v ščukinem želodcu

V Cegrcah pri Varšavi je ujel delavec Kampytinski v vodnem jarku, ki je zvezan z Vislo, 2½ funta težko ščuko. Ko ji je doma razparal trup, je našel v njenem želodcu kosti človeškega prsta, na njih pa zlat prstan z briljantom. Delavec je nemudoma hitel na policijo in povedal dogodek. Ni moglo biti dvoma, da priča načrba o tajnem zločinu. Med pogrešanimi ljudmi iz zadnjega časa je našla policija zabeleženo tudi ime kolonista Blügeja, ki je izginil pred tremi tedni. Poklicali so Blügejeve sorodnike, ki so v prstanu takoj spoznali Blügejevo lastnino. Sumijo, da se je dal Blüge, ki je vedno nosil s seboj večje vsote denarja, zvabiti v katero izmed zloglasnih beznic, ki jih je polno ob Visli. Tam so ga umorili in oropali. Da bi zabrisali vsako sled, so zločinci truplo sesekali in kose vrgli v Vislo, kjer so jih večinoma požrle ribe. Policija je na delu, da pride zločincem na sled. Zdi se, da se je takih zločinov zgodilo v zadnjem času v Varšavi še več.

Razpravna dvoran v Luganu. Na sliki vidimo poleg drugih državnikov vedno enako prisrčno se smehljajočega se francoskega zunanjega ministra Brianda in stoje zatopljena v pogovor nemškega zunanjega ministra Stresemanna in rumunskega zunanjega ministra Titulescu.

Revizorja odpeljal

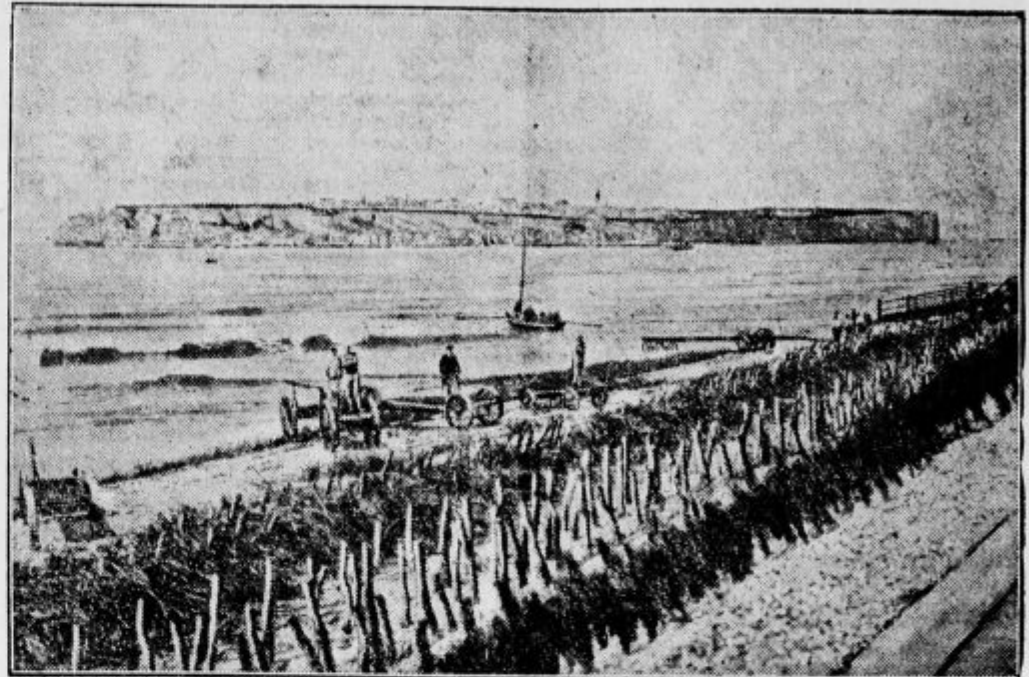
Ravnatelj podružnice varšavske Zadrugne banke v Kališu, Meisner, je prejel od svoje centrale obvestilo, da prideta dva varšavska ravnatelja v Kališ, da izvršita revizijo. Ko je popoldne dospel varšavski vlak, je Meisner čakal na revizorja z avtomobilom, ki ga je sam vodil. Ravnatelja sta bila za toliko pozornost zelo hvaležna in se udobno namestila v avtomobilu. Meisner je poglinal in šlo je kakor za stavo — proti meji. Na samotnem kraju je Meisner ustavil in pozval revizorja, naj zapustita avto, nato se je pa sam odpeljal preko meje. Varšavska gospoda sta dolgo blodila okoli, predno sta dospela v neko vas in od tam obvestila policijo. Meisnerja, ki je odnesel s seboj nad 100.000 zlotov bančnega denarja, še niso izsledili.

Kitajski narod ustanovitelju svoje bodočnosti

Kitajski narod gradi možu, ki je organiziral narodno revolucijo in največ pripomogel, da je stresel s sebe jarem stare mandžurske dinastije — dr. Sunyatsenu — orjaški nagrobni spomenik. Sunyatsen je umrl meseca marca 1924 v Peipingu, kjer je tudi njegov začasni grob. Njegovo trajno počivališče pa so izbrali Kitajci po svojem starem narodnem običaju na težko pristopnem kraju: na z gozdom obraščeni Škratni gori, do katere se pride iz Nankinga z avtomobilom v dobri uri. Vrh gore se dvigajo 150 čevljev široke in nedogledno visoke stopnice iz sivega granita. Na vrhu stopnic stoji mavzolej v pristnem kitajskem narodnem slogu, ki spominja na druge kitajske tempelje. Tloris obsega 72×90 čevljev, višina do strehe 80 čevljev. V glavni ladji bo stal ogromen kip dr. Suna, predstavljajoč ga sedečega. Ta prostor bo služil za slovesnosti. Preko glavne ladje se pride do pravega groba, kjer bo stal sarkofag. Celotni spomenik bo stal približno 3 milijone dolarjev. Za spomenik uporabljajo samo material z domačih kitajskih tal.

V dveh — treh vrstah

Influenca se širi v Združenih državah; doslej imajo približno 300.000 obolelih. Bolezen pa ne poteka tako težko kakor l. 1918. Amundsenov spominski dan je obhajala 14. t. m. celokupna Norveška. Bik je nabedel veleposestnika Pietsch-Schaupitza v Reichenbachu na Šleskem, ko ga je le-ta prijazno gladil. Bik je raztrgal gospodarju obraz od ust do ušes. Mehiški ustaši so napadli vas Jilotepec, ko so bili prebivalci v kinu, in jo popolnoma oplenili. Nato so šli v kino, z orožjem ustra-

Helgolandska sipina, slovito kopališče, od katerega je morje odneslo 13.000 km². Bati se je, da bo sipina v par letih popolnoma izginila v morju. — Spredej skalni otok Helgoland, na katerem je morala Nemčija vse svoje utrdbe podreti.

13.000 kg strupenega plina fosgena bo uničila tovarna za dinamit v Kölnu. Prebivalstvo je v strahu pred možno nesrečo. Pet otrok se je zadušilo vsled strupenih plinov, ki so uhajali iz peči, kmetu Wibanske-mu v Bratlinu na Pruskem. Kmet in žena sta bila odšla na neko veselico in pustila otroke same. Skrivnostni zločinec, ki hodi po ulicah in ranjuje mlade ženske z nožem, se je znova pojavil v Berlinu. Nekega dekleta je težko ranil. Policija zločinca že dve leti zama za sleduje. Pijan vlak. Osobje vlaka 1814 na vitebski progi se je te dni tako napilo, da je pospalo po

tleh in se je vlak, ki mu je pošla para, ustavil sredi proge. Vlak so opazili železniški delavci in obvestili železniško postajo, odkoder so potem poslali po vlak rezervno lokomotivo.

Razstavo mladinskih knjig priredi meseca julija 1929 Mednarodni vzgojni urad v Zenevi. Vpoštev prihaja mladina od 3 do 16 let in torej tudi knjige s podobami. Ob tej priliki se vrše po vseh deželah pismene ankete o vprašanjih: katere knjige (knjige s podobami) otroci najraje bere, katere teh knjig imajo namen vzbuditi v otroku zmisel za mednarodni sporazum itd.

Tarodunum. Nad vasjo Zarten vzhodno od Freiburga so odkrili ostanke rimskega mesta Tarodunum, ki ga navaja že Klavdij Ptolemej Aleksandrijski v svoji grško pisani geografiji. Prav tam so že preje našli ostanke keltske naselbine.

Tujska reklama v Nemčiji. Družba nemških državnih železnic je v Berlinu pravkar otvorila razstavo tujske reklame za Nemčijo. Prvo mesto zavzemajo velike fotografije najvažnejših in najlepših krajev, spomenikov itd. Za barvne plakate so napravili načrte znani umetniki. Teh plakatov so v zadnjih treh letih razširili v inozemstvu 750.000. Razni prospekti so izšli v pet in pol milijona izvodih. Tujska časnikarska agencija razpošilja svoja poročila v 18.000 izvodih mesečno.

Tele-transmitter, ki omogočuje s pomočjo radia svobodno vdeležbo na zborovanjih iz daljave. Aparat je kombinacija telefona in zvočnika.

hovali navzoče in jih oplenili. Ob odhodu so si izbrali 20 žensk in jih odvedli s seboj v gore. Vladne čete roparjev še niso našle.

Podmorske železniške zveze. Te dni razpravljajo francoski in angleški krogi ponovno o načrtu podmorskega tunela med Francijo in Anglijo. — Iz Madrida pa je odpotovala v Gibraltar komisija, ki že dalj časa proučuje načrt podmorskega predora med Gibraltarjem in Afriko. Komisiji načeljuje polkovnik Jono-vois.

Podčastnika je ustrelil v plesni dvorani v Varšavi neki poročnik, ker se podčastnik ni hotel pokoriti njegovemu ukazu, da se s plesa odstrani.

V prepad je treščila filmska ekspedicija, ki je hotela filmati severni Kavkaz. Vsi člani ekspedicije so obležali mrvi.

Zgodovina v šoli. Profesor: »Lenček, kaj veste o Margareti Anjoujski?« — »Zelo debela je bila.« — Profesorju je zaprlo sapo: »Odkod pa veste to?« — »Tu v knjigi je zapisano: Med najkrepkeje Henrikove opore je spadala Margareta Anjoujska.«

Kje sta se bila že videla? Iz moderne angleške novele: »Udarila ga je. Bilo mu je, kakor da bi jo bil že nekoč videl ali srečal.« — »Najbrže pri poroki pred oltarjem« — meni londonski »Humoriste«.

Tolažba. Znan dramatik je napisal novo igr. Po prvi predstavi ga je nekoč srečal kritik in ga z zlobnim smehljajem vprašal, če se mu novi komad dobro obnaša. »Slabo,« je odgovoril pisatelj; »vsa sreča, da občinstvo tega ne opazi.« — »Kako to?« — »Ni ga enostavno.«

Gospodarstvo

Za povzdigo sadjarstva in vinarstva

Iz referatov prof. Jos. Priola o sadjarskih zadrugah ter Fr. Hrstelja o vinskih zadrugah, podanih 13. t. m. na glavni skupščini Zadrugne kveze v Mariboru posnemamo:

Sadjarske zadruge.

Med jugoslovanskimi deželami je Slovenija za sadjerejo najbolj primerna. Po kakovosti lahko tekmuje naše sadje z vsemi sadjarskimi deželami Evrope. Glasom uradne statistike za l. 1927 imamo v Sloveniji 16.792 ha sadonosnikov. Od te površine odpade 11.195 ha na mariborsko oblast, 5.597 ha pa na ljubljansko. V mariborski oblasti imamo 3,6 milj. sadnih dreves, in sicer 2 milj. jablan, 0,7 milj. sliv, 0,5 milj. hrušk, 0,16 milj. orehov, 0,16 milj. brešev, 0,04 milj. breskev in 0,01 milj. marelic. V ljubljanski oblasti pa imamo 1,86 milj. dreves in sicer 0,72 milj. jablan, 0,46 milj. sliv, 0,36 milj. hrušk, 0,11 milj. orehov in 0,20 milj. ostalih dreves. Število dreves bo v resnici večje, ker v mariborski oblasti niso všete močne jablane, ki jih je nad milijon in mošne hruške, ki jih je pol milijona. V srednje dobri sadni letini, kakor je bila l. 1922 smo pridelali skupno 1.47 milj. stovov sadja, od tega odpade samo na jabolka 0,98 milj. stovov. Če računamo kot srednjo produkcijo 15.000 vagonov raznega sadja, odpade 10.000 vagonov na mariborsko oblast. Približno tri petine celokupnega pridelka se konzumira doma, a dve petini pridelka v poštev za izvoz. Faktično pa znaša naš izvozni kontingent povprečno komaj eno petino pridelka, t. j. 2500—3000 vagonov letno. Krivda tega pa je neorganiziranost naše izvozne trgovine. Letos je bilo samo na postajah Maribor, Penica, St. Ilj in Ptuj naloženih 876 15-tonskih vagonov jabolk za severne dežele. Če računamo kg po 2,50 Din, predstavlja to 32 milj. dinarjev, ki so jih dobili tukajšnji posestniki.

Stajarski in kranjski deželni zbor sta pred vojno intenzivno pospeševala sadjarstvo z raznimi šolami, tečaji, drevesnicami itd. Vojna pa je prizadejala sadjarstvu hud udarec. Državna uprava se za izboljšanje ni brigala in sadjarji so bili navezani sami nase. Boljše se obeta od oblastnih samouprav, ki sta, zopet vpeljali potovalne sadjarske učitelje in sta določili za pospeševanje sadjarstva lepe vsote.

Vse države, ki imajo sadjarstvo, si mnogo prizadevajo za njegovo pospeševanje in nekatere so zato že mnogo žrtvovali. Mi ne smemo zaostati. Prilagoditi pa moramo našo produkcijo zahtevam svetovnega trga. Ta pa zahteva le dobro blago enotnih vrst. Mi moramo zato omejiti število sort. Zato je treba temu primerno preurediti naše sadonosnike. Tu je na mestu sistematično precepčanje starejšega drevja; na ta način bomo zvišali našo produkcijo in naše dohodke. Veliko skrb je posvečati sortiranju ter enotni, lični in okusni opremitvi. S tem bomo dosegli višje cene, kakor jih tudi doseže ameriško in avstralsko sadje, ki po kakovosti zaostaja za našim, a je priljubljeno in zahtevano samo radi neoporečne opreme.

Dosedaj niso naši sadjarji dosegli velikih uspehov radi dezorganizirane trgovine. Ta dezorganiziranost je posebno velika v trgovini namiznega sadja. Po vrhu vsega je pa povečini v tujih rokah. Ker naš sadjar ne odpošilja sadja na trg, ga proda le, če pride kupec k njemu, če pa ne pride, mora najbližje sadje prekuhati in žganje, kar je velika gospodarska škoda. Pri sadju zasluži največ prekupevalci. Dogajalo se je, da je kmet dobil za kilogram sadja 2 Din od prekupeca, inozemski trgovci je končno to sadje vnovič po 6,50, vmesnih 4,50 Din pa si je delila cela vrsta prekupecev. Če vzamemo, da so prekupeci zaslužili pri vsakem kilogramu samo 1 Din, je prišlo letos v mariborskem okolišju najmanj 13 milj. Din v žepu prekupevalcev. Trgovci in prekupevalci s svojimi špekulantskimi navadami odražajo solidne inozemske trgovce od našega sadja. Izguba pa nosi seveda naš producent, ki blaga ne more spraviti v denar. Edina rešitev iz teh razmer je, da producenti vzamejo trgovino v svoje roke s tem, da se organizirajo v sadjarskih zadrugah. Takta zadruga bi se morala v začetku omejiti le na vnovčevanje sadja svojih članov. V ta namen bi v sadnih okolišjih organizirala sadne nabiralnice, pri katerih bi se sadje po enotnih načelih sortiralo, vsilgalo v enotne posode in odpošiljalo. Zadruga bi morala imeti tudi skladišča, kjer bi lahko hranila večje množice sadja. Mogla bi postaviti tudi vzorno moštarno in klet in instalirati destilacijski kotel za žganje, da bi čim bolj izkoristila vse sadje. Če bi dopuščale razmere, bi zadruga ustanovila drevnisko, tovarno za predelavo sadja v razne trpežne izdelke, prodajalnice v mestih in podružnice v večjih sadjarskih okolišjih. Seveda bi ta razvoj moral iti postopoma. Začeti je treba z malim!

Svoje naloge pa bo vršila zadruga le, če bo imela komercialno in tehnično vodstvo na višku ter zvesto in disciplinirano članstvo, ki se bo svojih dolžnosti do zadruge zavedalo. Gleda naj zadruga, da zbere čim več lastnega kapitala, zato deleži ne smejo biti preveliki. Bolje bo za zadrugo, če bo imela malo število, toda zvestih in vnetih članov, kakor pa številno članstvo, ki svoje dolžnosti ne vrši in je zadrugi samo v breme.

Namen izpeljati program, ki je v tem referatu naznačen ima l. dec. t. l. ustanovljena Stajarska sadjarska zadruga v Mariboru, katere delokrog se razteza na vso mariborsko in na del ljubljanske oblasti.

Vinarstvo in vinarske zadruge.

Naše vinogradništvo se nahaja v krizi. Glavni vzroki te krize so: 1. opešanje vinogradov, 2. izguba vinskoga trga, 3. vinska trgovina, in 4. premala podjetnost vinogradnikov. Nekdanji trg je ostal po vojni izven državnih mej; v domači državi pa naša vina, razen nekaj specialitet, niso mogla prodati. Naš domači trg pa je ogrožen po neverni konkurenci banatskega in dalmatinskega vina. Vinska trgovina je po večini v rokah tujcev, ki delajo z nemškimi kapitalom. Pa nima interesa, da bi lažjal vinsko krizo, pač pa skuša gospodarsko odvisnost naših vinogradnikov politično izrabljati.

Ena temeljnih zmot naših vinogradnikov je, da gledajo na kvantiteto ne pa na kvaliteto vina. To dokazuje letošnja trgatva. Prezgodnja trgatva je kriva, da imamo dve tretjini kislega vina, ki ga bo težko prodati. Dovoljenja, da se sme vino sladkati, se večina v svojo škodo ni poslužila.

Vinsko krizo moramo rešiti le, da odstranimo navedene vzroke. Njih dejanska in stalna odstranitev bo prišla le potem popolne osamosvojitve vinogradnikov. Ta pa je mogoča le na zadrugi podlagi. Obnovitev vinogradov zadrugnim putem naj bi ustvarila sistem posameznih vinskih tipov. Šmarcnice bi bilo treba iz vinogradov od-

straniti. Zadruga bi imela oskrbovati vse vinogradniške potrebe, da vinogradnik ne bi bil več odvisen od trgovcev. Zadruga organizirala vinogradnikov bi organizirala tudi vinski trg. Srečala bi za izvoz, ščitila interese vinskih producentov v vprašanju carinske politike in trg, pogodb itd. Tudi organizacijo domačega vinskoga trga bi mogla izvesti zadruga. Trg zahteva enotne tipe vin, ki jih vinogradniki ne morejo nuditi. Konsumenti bi imeli od take organizacije samo koristi, ker bi imeli jamstvo, da dobijo dobra, nepokvarjena vina. Prodaja vina potem zadrugi bi bila tudi nekaka posebna vrsta signiranja vina, ki ga naši vinogradniki že dolgo želijo, da se zajame vrsta in izvor naših vin.

Zadrugništvo bi moglo narediti še zadnji korak, to je, preiti k vinski industriji. Naša vina s svojim bukejem so zelo pripravna za izdelavo šumskih in specialnih vin.

Prvi korak za zadrugno organizacijo je že storjen. Na Stajarskem je sedaj sedem vinskih zadrug, štiri od teh so pri Zadrugi zvezi. Te imajo svojo centralo v Osrednji Stajarski vinski zadrugi. Smernice za svoje delovanje so določile te zadruge na sestanku dne 25. sept. t. l. Smernice so: 1. Vsaka zadruga je sama zase samostojna, vendar mora izostati vsaka konkurenca. 2. Pri večjih kampanjah in odprodaji vina se napravijo skupni dogovori. 3. V centralni kleti v Mariboru se ustvarjajo tipi Stajarskih vin in se pripravi vse za njih signiranje. 4. Po skupnem dogovoru se regulirajo cene in se skuša doseči na trgu njih višina. 5. Notranje poslovanje zadrug s člani je povsod enotno. 6. Vse zadruge nastopajo enotno napram oblastem. 7. Zadruge se udeležujejo vinskih razstav izven oblasti povsem svobodno. V oblasti sami pa prirejejo lastne razstave ali pa skupne zadrugne razstave. 8. Z vinarstvom društvom so zadruge v tovariškem odnosu.

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Bilance hrvatskih d. d. Jankomir, d. d., veletrgovništvo in semenogojstvo, Zagreb, izkazuje za 1927 na kapital 0,25 milj. Din 76.910 Din izgube, dočim je za 1926 znašala izguba 61.700 Din. — **Chemocarbon, d. d.** za izvoz in uvoz v Zagrebu izkazuje po bilanci za 1927 na kapital 75.000 Din 40.596 Din izgube (1926 35.822 Din) in zato bo obični zbor 29. dec. sklepal o event. likvidaciji, o povznanju kapitala in razširjenju poslovanja družbe. — **Gospodarsko društvo** kot zadruga v Zagrebu ima 103 zadrugarje in izkazuje za 1927 v celem bilančnem vsoto 280.856 Din, od tega lastnih sredstev 88.739 Din in dobička 12.677 Din. — **Poljsko gospodarsko Karanac, d. d.** v Osijeku je pri kapitalu 0,5 milj. imelo v poslovnem letu 1927-28 dobička 48.806 Din, 1926-27 pa izgube 62.673 Din. — **Metropol, d. d.** za filmsko industrijo v Zagrebu je zaključila poslovno leto 1927-28 z dobičkom 42.320 Din pri kapitalu 135.000 Din, ki se amortizira. — **Carbomum, d. d.** v Zagrebu objavlja bilance za 1925—1927; zadruga izkazuje na kapital 0,25 milj. 39.701 Din izgube. — **Siemenar, d. d.** Osijek, je dosegel za 1927-28 dobiček v znesku 16.927 Din (1926 izguba 588.964 Din) pri kapitalu 2 milj. Din. — **Kovina, prva jugosl. metal. ind. v Mariboru** izkazuje za 1927 ugodnejše rezultate kakor za 1926. Bruto donos se je povečal od 4,3 na 5,4 milj. Din, dočim je bila za 1926 izkazana izguba v znesku 1,8 milj. Din, se je čisti dobiček od 1926 na 1927 povečal od 12.661 Din na 47.051 Din. Pri kapitalu 3,75 milj. znašajo vsa tujja sredstva 13,6 (1926 10,2) milj., od tega akcepti 4,8 (2) in finančni krediti 7,1 milj. Povečale so se tudi zaloge od 4,8 na 5,4 in dolžniki od 2,5 na 5,1 milj. radi bolj razširjenega poslovanja. Bilanca je hvaljevredno bolj detajlirana kakor za 1926.

Prva srbska parna pivovarna Gj. Vajfert v Beogradu je zaključila leto 1927-28 s čistim dobičkom 7,66 (1926 7,7) milj. Din pri kapitalu 30 milj. Bruto donos je znašal 26,9 (1926 25,7) milj.

Privredna štampa, d. d. v Zagrebu, ki izdaja »Morgenblatt«, je imela v letu 1927-28 po objavljeni bilanci 27.363 Din izgube (1926-27 celo 365 tisoč 106 Din) skupno torej je narasla izguba na 392.472 Din pri kapitalu 6,69 milj. Din.

* * *

Prijava dohodkov od zgradb. Za vsako zgradbo, ki je po novem davčnem zakonu zavezana davku na dohodek od zgradb, je treba vložiti davčno prijavo v času od 15. t. m. do 15. januarja prih. leta. Tiskovine za prijave se dobijo pri davčnih uradih. Prijave je vložiti tudi za one zgradbe, ki uživajo začasno davčno prostost. Treba jih je točno izpolniti, ker se le na ta način reši davčni zavezanec nadaljnje zasluskevanja kakor tudi eventualnih kazenskih posledic. V prijavi je treba napovedati znesek letne kosmate najemnine po stanju od 1. t. m. Pod kosmato najemnino se razume vsaka odškodnina, ki jo daje najemnik za uporabljen zgradbo, in sicer najemnina v gotovini, vrednost dajatev, storitev in ugodnosti, ki jih najemnik iz naslova najemnine vrši, daje ali dolguje hišnemu lastniku, dalje dajatev v naravi, stroški za popravila, če je zaradi tega najemnina sorazmerno nižja in namesto hišnega lastnika plačani davki, premije za zavarovanje itd. Kot kosmato najemnino zgradbe ali delov zgradb, ki jih hišni lastniki sami uporabljajo odnosno drugim brezplačno

odstopajo v uporabo, je prijavi znesek, ki bi se mogel dobiti za zgradbo, če bi bila oddana v najem. Prav tako je prijavi kosmato najemnino za zgradbe ali dele zgradb, ki v času vložitve prijave niso bili oddani v najem, temveč so bili neuporabljivi. Najemnino za vrt ali zemljišče preko 500 kv. m je treba posebej navesti, prav tako za uporabo opreme, orodja itd. Izpolnjeno davčno prijavo, v kateri mora biti že vpisan iznos najemnine, podpisajo najemniki v označenem razpredelku. Kdor ne vloži prijave v predpisanem roku, plača kot kazni 3% od odmerjenega osnovnega davka, če pa prijave ne vloži, niti na pismen poziv v roku osmih dni, pa 10%. Za neresnično navedene izjave in podatke zadržane davčnega zavezanca posledice iz člena 142 zakona, o neposrednih davkih zaradi zataje. Ako najemnik (zakupnik) podpiše neresnično izjavo, pa zapade kazni od 50 do 500 Din. Nadaljnja podrobnost navodila o načinu izpolnitve davčnih prijav so razvidna iz razglasov, ki so razposlana posameznim županstvom in davčnim uradom.

Borza

Dne 15. decembra 1928.

Devizno tržišče je ta teden bilo zanimivo. Promet na ljubljanski borzi je bil prav znaten: na šestih borznih sestankih je znašal 28,36 milj. napram 24,9. oz. 16,2. oz. 28,9. oz. 22,9 milj. v prejšnjih tednih. Povpraševanje po devizah na naših borzih je znatno in Narodna banka mora stalno intervenirati v velikih zneskih, kar se pozna tudi v njenih izkazih: od 8. nov. do 8. dec. je padla njena devizna zaloge od 666,8 na 481,4 milj. torej za celih 185,4 milj. Din. Istočasno je padel tudi obtok bankovcev od 5819 na 5530 milj., torej za 289 milj. Din. Da pri tem ne igrajo vloge samo gospodarski momenti (večji uvoz pozimi, oz. sedaj dospelajoče plačila večjih jesenskih importov), ampak tudi političnopsihološki momenti, se posebno jasno vidi v Zagrebu, kjer se padanje devizne zaloge prav senzacionalno javlja in s tem ustvarja bojazen pred padcem dinarja, za katerega absolutno ni nevarnosti. Sedaj pride švedsko posojilo v našo državo in devizna zaloge se bo ponovno ojačala. — Na mednarodnem deviznem tržišču so zabeležili večje fluktuacije v leju, kar je pripisovali sporu med romunsko vlado in bankami, oz. Narodno banko, ki je lej prepustila svobodnemu tržišču. Dvignila se je španska peseta, zaradi vladne namere da jo dvigne na zlato pariteto, pa je zopet nupustila, vendar je današnji tečaj višji kakor prejšnji teden (7. dec. 83,80, 15. dec. 84,40 v Curihu. Dinar je zelo iskan v inozemstvu in je report narasel od 1% nad dolarjem na 2 1/2%. — Na našem tržišču so tečaj dolarja varirali: tako so se vsi uvrstili v teku tedna razen Curiha, ki je ostal neizpremenjen. Posebno zanimiva pa je postala deviza Newyork. Dočim je bilo v devizi Newyork vedno tako v Zagrebu kakor v Ljubljani dovolj privatnega blaga, je dotok istega v petek izostal kakor svoječasno v devizi Trst. Tečaj Newyorka je bil doslej znatno višji, sedaj pa odgovarja paritetu. Sedaj nudi Narodna banka tudi Newyork kabel, kar dosedaj ni bil slučaj.

Na tržišču vrednostnih papirjev ni bilo dosti izprememb. Državni papirji ne beležijo večjih fluktuacij, pa tudi je promet srednji. Bančni papirji so neizpremenjeni pri slabem prometu. Tudi v industrijskih papirjih je bil promet slab. Včeraj je prišlo v Zagrebu do več zaključkov v Trboveljski, ki je narasla v teku sestanka od 465 zaklj. na 475 zaklj. Po tečaju 475 je bila denar zaključena tudi v Ljubljani. Dunajski tečaj Trboveljske je stalno 58. Uvrstile so se tudi Vevče, ki so bile v petek zaključene v Zagrebu po 116.

DENAR

Kakor včeraj tako je bil tudi danes devizni promet znaten. V tečajih je omeniti uvrstitvev Dunaja (od 800,82 na 801,10) in Londona, dočim je Praga popustila od 168,67 na 168,60. Poleg notacij v tabeli je bilo tudi blago v Newyorku-kabel po 56,87 (včeraj pa je bil kurz za kabel blago 56,905). Vse devize je dala Narodna banka.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi

15. decembra 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 14 XII
Amsterdam	—	226,6	—	—
Berlin	1354,75	1357,75	1356,25	1356,25
Bruselj	—	791,13	—	—
Budimpešta	990,70	993,70	992,20	—
Curih	1094,10	1097,10	1095,60	1095,60
Dunaj	799,66	802,66	801,10	800,82
London	275,67	276,47	276,07	276,06
Newyork	—	56,75	—	56,78
Pariz	—	222,8	—	—
Praga	168,20	169,—	168,40	168,57
Trst	—	297,92	—	—

Zagreb. Promet je bil srednji; privatno blago je bilo zaključeno v devizi Milan. Narodna banka je nadalje nudila kabel Newyork po 56,805, tečaj za blago je bil 56,90. Berlin 1384,75—1357,75, Curih 1094,10—1097,10, Dunaj 799,26—802,26, London 275,67—276,47, Newyork 56,65—56,85, Praga 168,20—169, Trst 296,90—299,00.

Belgrad. Berlin 1354,75—1357,75, Budimpešta 990,80—998,80, Curih 1094,10—1097,10, Dunaj

799,26—802,26, London 275,67—276,47, Newyork 56,65—56,85, Pariz 221,50—223,50, Praga 168,20—169, Trst 296,79—298,79.

Curih. Belgrad 9.1225, Berlin 123,75, Budimpešta 90,50, Bukarešt 3,12, Dunaj 78,08, London 25,19, Newyork 519,20, Pariz 20,29, Praga 15,385, Trst 27,185, Sofija 3,75, Madrid 84,40.

Dunaj. Belgrad 12.48125.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Prastedion 920 den., Kred. zavod 175 den., Trbovlje zaklj. 475, Vevče 114 den., Ruše 200—280, Stavbna 56 den., Šešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 434,50—436, kasa 434,436, termini: 12. 435—437, 7% inv. pos. 85,50—86, agrari 53. Bančni pap.: Union 57,50—58 (57,50), Poljo stare 17,50—18,50, nove 15,50—16,50, Kred. 93 den., Jugo 91—92, 12. 91—91,50, Lj. kred. 127, Medjun. 57,50 den., Narodna 6000—7050, Prasted. 920—922,50 (920). Srpska 152 den., Zem. 135—140, Etno 160—180, Obrtna 38,39. Ind. pap.: Gutmann 195—200 (195, 200), Slavonia 5—6,50, Slavex 100—102, Danica 150—155, Drava 450—510, Sečerača 450—455, Osj. ljev. 175—190, Union 305—310, Isis 28,35, Ragusa 495 den., Trbovlje 470—472,50, Vevče 114 den., Piv. Sar. 300. Nar. ml. 19,75.

Belgrad. Agrari 53—54, tobačne srečke 65, loterijske srečke 55.

Žito

Radi popolne obustavitve izvoza je nastal za naše produkte izredno težak položaj. Povsem očitno je, da vkljub izdatno močnejši porabi pšenice v naši državi, nikakor ni mogoče misliti na to, da bi se moglo brez izvoza velikih količin vnovčiti, oziroma konzimirati letošnji bogati pridelek. Poskusni uvoz v Turčijo se je sicer obnesel, vendar le s kvantitativno najboljšim blagom, katero bi se moglo končno tudi pri nas doma dovolj ugodno plasirati. Na bačkih tržiščih se vzdržuje promet skoro samo s terminko kupčijo, v kateri so cene sicer razmeroma nizke, a vendar še vedno nad svetovno pariteto. Na tak način skušajo producenti in trgovci zaenkrat reševati svoj položaj, med tem ko promptno kupčijo sicer precej zanemarljivo. Temu položaju odgovarja tudi razpoloženje kupcev, ki vidijo ponekod v terminski kupčiji možnost zasluska, na drugi strani pa se krijejo le sproti v najnujnejši potrebi, tako da tudi trenutna oslabiljena tendenca za pšenico ni mogla vzbuditi veselja do nakupovanja. — Spodnjebečka pšenica velja 239—240, gornjebečka 242,50—243 nakladalna postaja, banaska po 232,50—235. — Za januar februar notira bačka pšenica 247,50. — Zanimanje za koruzo je vsled nesorazmerno visoke cene povsem izginilo in so v tem predmetu zaključki zelo redki, v Slovenijo se pa skoro ne trguje. — Pšenična moka se trguje na bazi 855—890 za srednje dobro bačko znamko, pšenični otrobi so pa v Bački in Banatu tako dragi, da njih nakup za Slovenijo nikakor ne konvenira. Naš reducirani domači konzum zalagajo skoro izključno domači mlinci. — Rž notira 235—245, ovse slavonski se ponuja po 245—250 nakladalna postaja. Tudi za te produkte je zanimanje minimalno. V Ljubljani notirajo:

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dobava promptna): pšenica bč. 80 kg 200—292,50, za dec. 295—297,50, za januar 300—302,50, koruza lepljaska 315,50—320, ječmen bč. 315,50—320, ovse bč. ali slav. 295—300, rž 72—74 kg 295—297,50, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana 430—435.

Zaključkov ni bilo. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica: bač. gor. bač. in pot. 230—232,50, ban. par. Vršac 232,50—235, sr. 237,50—240; ovse bač. sr. in slav. 240—245; ječmen bač. 252,50—267,50, bar. pol. 280—290, moka 0g 842,50—352,50, št. 2 322,50—332,50, št. 5 302,50—312,50, št. 6 265—275, št. 7 255—265, št. 8 205—215; otrobi: bč. in sr. 177,50—182,50; krompir bač. in slav. 115—118. Promet: 24 vag. pšenice, 5 ovsa, 21 koruze, 2 ječmena, 6 moke, 5 otrobov in 2 vag. krompirja, skupaj 73 vagonov.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključenih 2 vagona taninskega lesa, 1 vag. bukovic hlobov in 1 vag. desk. Tendence neizpremenjena.

Hmelj

V Zatu je povpraševanje postalo znatnejše in so se cene za vse vrste uvrstile. Tudi v Nürnbergu so se cene uvrstile. Za tranzitni jugoslovanski hmelj ni nobenega zanimanja in nobene kupčije.

Živina

V Karlovcu so naslednje cene živini (v Din. za kg žive teže): voli 6,50—8,50, bikli 7—8, krave 5,50—7,50, junice 6—8, teleta 11—14, debeli prašiči 13—15, mršavi 10—12; po komadu: ovce 110—160, koze 70—120, konji 400—5000.

Kože in usnje

Položaj na tržišču surovih kož se je precej ustabilil; opaža se celo nekoliko boljše, čvrstjeja tendenca. Sedaj so v Ljubljani naslednje nakupne cene: goveje kože lahke 15—17 Din, težke 18—20 Din; telečje 28 Din; svinjske domače I. 15—17 Din, II. 11—13 Din. K temu pa je pripomniti, da so v Mariboru, Ptuju in Zagrebu znatno nižje cene kakor v Ljubljani.

PRESNOVA

ulica poleg frančiškanske cerkve

H. SUTNER

Lastna protokoli, tovarna ur v Švici

NAJVEČJA zaloga ur, zlatnine

in srebrnine

NIZKE CENE — SOUVENNA POSTREŽBA

SAMO

49

dinarjev

6)

par

SAMO

49

dinarjev

0

par

St. 100. Kovinska anker-Roskopf, Din 49 60

St. 111. Kovinska anker-Roskopf, Din 49 20

St. 100. Bud. ka. 16 cm vi. ka s priv. vrstnim anker st. 100, Din 64 20

ZAHTEVAJE bogato ilustrovani cenik s kolektorjem, gratis in franco od

H. SUTNER, LJUBLJANA 2

KUPUJTE samo WMF

kina srebrno jedino orodje s petdesetletno tovarniško garancijo, pri

H. SUTNER

Ljubljana, Prešernova ulica

Za božična in novoletna darila

prporoča trvdka

</

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pisni vprašanja odgovorjamo le, če je priloženo znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon štev. 2328.

Službo dobe

Mlinarja

zanesljivega in poštenega, z daljšo prakso na valčke, sprejme tverda »Zora« d. z o. z., Črnomelj, Slovenija.

Kontoristinja

z znanjem slovenskega in nemškega jezika se sprejme s 1. januarjem za pisarno v Mariboru. Ponudbe na »Poštni predal 30«, Maribor.

Služkinja

ki zna kuhati in opravljati druga hišna dela, snažna in poštena, stara okoli 30 let, se sprejme takoj ali po novem letu. Ponudbe na upravo Slov. pod »Marljiva«.

Služkinja

Rabim služkinjo, pošteno in vestno, ki zna kuhati in ki je dobra gospodinja. Starost od 30 do 40 let. Z daljšimi službami imajo prednost. Plača postranska stvar. Nastop z novim letom. - Ponudbe na: Terezija Potočnik, učiti v Štarih pri Celju.

Perfektna pletilja

vajena vsem delom na ročnih in motornih strojih, se sprejme takoj. Le reflektiranje, ki res nekaj znanja, naj stavijo ponudbo na Fr. Krašovic, št. Vid p. Stični.

Mlinar, pomočnika

neženjen, ki ima večletno prakso pri »flah« meljavi in sam oskrbuje popravila, sprejemem. - Prednost taki, ki so služili na žagah in pri električnem obratu. Pismene ponudbe z označbo starosti in zahtevno plače pri celji oskrbi na Glöckner, Ozalj.

Učenka

z dobrimi šol. spričevali, stara 15 let, se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe pod »Učenka št. 12.342« na upravo Slovenca.

Snažilca pribora

močnejšega fanta, išče Hotel Štrukelj.

Deklico

nad 14 let staro, prejemem takoj v službo ali v pomoč gospodinj. - Dravlje št. 23 pri Ljubljani.

Samostojni mizar

se išče za takojšnji nastop; služba stalna, starejša mož. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 12.360.

Uradnico

ki bi vložila v visoko rentabilno podjetje znesek od 30.000 Din dalje, sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Eventuel. nobi lahko v hiši tudi celo stanovanje 2 do 3 sob s kuhinjo. Ponudbe na upravo pod Strojepiska.

Štirje oglatji

se sprejmejo v Ljubljani. Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 12.286.

Korespondenta

z popolnim znanjem slovenske, nemške, strojepisja in slovenske in nem. stenografije, sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Perfektens«.

Službe iščejo

Akademik

vešč strojepisja, želi par ur popol. pisarniškega dela. Ponudbe na upravo pod »Vestens«.

Pozor, delodajalci!

Pod najcenejšimi pogoji prevzamem vsako množico gozdnih del, izkopavanje grap, vodovodov, kamnoloma itd. Naslov v upravi »Slov.« št. 12.335.

Absolvent

trgov. šole želi primerne namestitve. Naslov pove uprava »Slov.« št. 12.112.

Mesta išče

kot risar. ali trgov. kot pisar. ali trgovski sluga, priden in pošten, vojašine prost mladenič. Ponudbe pod: »Služba« na upravo Slovenca.

Samostojna kuharica

želi službe s 1. januarjem na stanico orožnikom ali oddelku finančne kontrole. - Naslov v upravi Slov. v Mariboru.

Učenka

pridna, kmečka deklica brez staršev išče mesta, da bi se izučila šivanja, po možnosti hrana in stanovanje proti primernemu odplačilu. - Pisma na oči. oddel. Slov. pod »Poštena deklica 12.301«.

Notarski uradnik

dobro izvežban, želi namestništva v notarski, odvetniški ali industrijski pisarni. Lubniški, pošteno ležeče, škofja Loka.

Hlapec

pošten, išče em službe. Znam vsa poljska dela, vajen konj in goveje živine. Grem tudi v župnišče. - Ponudbe upravi Slovenca pod št. 12.316.

Brezposelni mesar

se priporoča za privatno klanje prašičev. Ponudbe pod šifro »Privatni mesar« upravi Slovenca.

Za 15 letnega fanta

iščem z začetkom marca 1929 mesto ključavničarskega vajenca. - Naslov v upravi pod št. 12.313.

Dacar

izkušen v pobiranju občinskih doklad išče službe. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 12.317.

Pozor les, industriji!

Vsled neznosne konkurence želim kot mlad mizarški mojster premeniti službo za les. manipulanta, delovodjo ali temu primerne dela za takojšen nastop. Vešč sem slovenskega in nem. jezika. Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 12.175.

Zasluzek

Zastopnika iščemo

v vsakem kraju za gospodarske pridelke. 25% zaslužek. - Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Gunduličeva 11 pod »Zasluzek«.

Izrabite

božični mesec in sprejmite naše zastopstvo za prodajo lukrativ. predmeta na mesečna odplačila. Takojšnji zaslužek. Mesečno tudi do 6000 Din. Nikaka kavcija. nikakih obveznosti. Dokument kot kavcija zadostuje. - Zumbulović, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Zastopnika iščemo

v vsakem kraju za gospodarske pridelke. 25% zaslužek. - Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Gunduličeva 11 pod »Zasluzek«. Za odgovor naj se priloži znamka za 1 D.

Dijaki

Mlad dijak

se sprejme z vsi oskrbo. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 12.207.

Denar

Vstopim

s 100 do 200.000 Din v dobro idočo trgov. podjetje. Le resne ponudbe na upravo Slovenca pod »Gotovina«.

Prav na Vas

smo mislili, ko smo otvorili podružnico za naročnino, inserate in male oglase v našem dnevniku sredi mesta. Oglasite se v paviljonu oleg Uniona na Mikloščevi cesti. Telefon 30-30.

Stanovanja

Sobo išče

eventuelno - vsi oskrbo, soliden in mlad gospod. Ponudbe na uredništvo pod »Mir in udobnost«.

Stanovanje

dveh sob s kopalnico, pritliklami ter električno in plinsko napeljavo išče mirna, samostojna oseba. - Ponudbe upravi Slovenca pod št. 12.347.

Solčna soba

s posebnim vvhodom se odda na Kodeljevem. Naslov pri upravi Slovenca pod št. 12.358.

Stanovanje

oddam v vili blizu Tivoli. Takošnja vselitev možga. Pofoj posojilo ali daljša najemina. Naslov v upravi pod št. 12.382.

Stanovanje

suho in lepo, z električ. razsvetljavo, oddam. Cena 150 Din mesečno. - Izlanska cesta 50.

Stanovanje

išče gospa samo v središnji mestu. Ponudbe na upravo pod »V centru«.

Opremljena soba

s posebnim vvhodom, v bližini Obrtne šole, se pocieni odda. Poizve se v upravi pod št. 12.334.

Kdor si želi

lepe, prijazne prazne sobe s separatnim vvhodom v novi hiši, ki se takoj pocieni odda, naj poizve v Zg. Šiški, trafikala, ali v upravi Slov. št. 12.255.

Stanovanje

v novem gasilnem domu v Zg. Šiški se odda takoj, obstoječe iz kuhinje in 1 velike sobe v 1. nadst. v pritličju se odda prostor za delavnico. Oddaja se skupno ali posamezno. - Pismene ponudbe v 8 dneh na Prostovoljno gasilno društvo v Zg. Šiški.

Opremljena soba

lepa, z električno razsvetljavo in parketom na Miklošičevi cesti, se odda sol'dnemu gospodu pri krščan. družini. - Naslov se izve v upravi »Slov.« pod št. 12.244.

Vnajem

Lep velik lokal

v sredi mesta oddam takoj. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 11.435.

Hišo oddam v najem

še novo, enodružinsko, v neposredni bližini Celja. Prednost imajo oni, ki plačajo naprej. A. Mulej, Jesenice - Fuzine 206.

Trgovski lokal

lep in prostoren, ob glavni cesti, proti Konjam (prvovrstna trgovska točka), se odda za 3 leta v najem poštenim osebi, ki bi lokal temu primerno opremila. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.270.

Gostilno

dobro idočo, ob glavni cesti Poljane-Konjice, se odda v najem do 31. dec. 1929. Nastop s 1. januarjem. Naslov v upravi Slovenca pod št. 12.281.

Pekarno in trgovino

oddam v najem ali prodam. Ponudbe na oglas. odd. Slov. šifra »Takoj«.

Vrt

v sredini mesta Maribor, v meri 4300 m², se odda v najem z novim letom. Naslov pove uprava v Mariboru.

Model za be' on. cevi

Kdo mi posodi cevi za 40 cm premera proti primerni odškodnini. - Ponudbe na: Pavel Bren, Črnomelj.

Kdo da

konservatoristu proti mesečni odškodnini v najem dober pianino, lahko tudi kratek klavir. Ponudbe na podružnico Slovenca v Celju pod šifro »Pianino«.

Poveziva

Lepo posestvo

60 oralov (22 oralov gozda prve vrste), nekaj vinogradih, se ugodno prodaja pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Vprašati v upravi lista v Mariboru.

Gostilna

dobro znana, posestvo, celo gospodarsko poslovanje, pri Mariboru, se prodaja takoj. Javijo se naj samo resni kupci. Naslov pove uprava »Slovenca«, Maribor.

Posestvo se prodaja

v lepem kraju na Štajerskem; hiša s trgovino, 6 sob, trgovski lokal, skladišče in drugo gospod. poslovanje, vse v dobrem stanu, zraven vrt, 2 njivi in gozd. Elektr. luč, lesni kraj, železn. postaja. - Vprašati pri upravi Slovenca pod št. 12.258.

Tamburaške

instrumente bisernico, dva I. brača, prvo in drugo bugarijo in berde, kupimo. - Ponudbe na naslov: Posvetno društvo v Žužemberku.

Vijoline

kitare citre, strune in potrebščine kupite najbolje pri M. Mušiču. Paviljon za dramskim gledališčem. Prepričajte se!

Gramofon

Velik gramofon s 16 ploščami naprodaj. - Naslov v upravi Slov. št. 12.249.

Klavirji!

Tovarna iz zaloga klavirjev prvovrstnih instrumentov razlikih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Učelačenje in p. pravila za Glasbena Matice, Konservatorij in druge institucije. Izgleda in zvočno postrežba in zmerne cene tudi na orke. Izdelovalce klavirjev R. W. Rubin, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5, I. nadst.

Radio

Štiricevni Neutrovax

(premičan na letošnjem ljubljanskem velesejmu), ki sprejema 60 postaj, ugodno prodam. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod šte. 12.267.

Prodaj hišo

3 km od Ljubljane, na promet. kraju ob glavni cesti, 5 minut od železn. postaje, pripravno za trgovino, gostilno, obrt, z električno razsvetljavo in vodovodom. - Naslov v upravi Slov. pod »Ugodna prilika« št. 12.179.

Dvonastr. hiša

naprodaj z vsemi gospodarskimi poslopi, 3 orale zemlje, 10 minut od farne cerkve, šole in žel. postaje. Cena 100.000 Din. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.171.

Jedilno orodje

krasno, srebrno - za 12 oseb ceno prodam. Ogleda se pri g. Kassig, Zidovska ulica.

Konji naprodaj

Naprodaj sta s tovrnim vozom in popolno opremo za 2 konja, 2 težki, lepi kobili (Noričanki), mati in hči, 9 in 4 letni, popolnoma sparijeni glade velikosti in barve, z jamečeno brez napake in varni v vpregi, dalje dva manjša konja, dobra tekača za lažjo vprego. - Vprašaj naj se v ekonomiji Turjak v Turjaku.

Večja trgovska hiša

je naprodaj v prometnem kraju, kjer je velika lesna industrija. Hiša je pripravna za lesnega trgovca in tudi drugo trgovino. V hiši se nahaja tudi trgovina z mešanim blagom. - Ponudbe na upravo pod »Trgovska hiša«.

Akumulator

kompleten, za električno razsvetljavo, s 60 celicami, z motorjem in v dinamo ter stikalno ploščo - prodamo po zelo nizki ceni. - »Slograd« d. d. Ljubljana VII.

Prodaj hišo

z vrtom, pripravno za veleobrat. Cena po dogovoru. - Dravlje št. 3 pri Ljubljani.

Koks

suh, 80 Din (100 kg) vedno na zalogi. - Mestna plinarica.

Velik otroški avto

primeren za božično darilo, zelo ugodno naprodaj. - Prule 19, pritličje, levo.

Dve mizi

jedilno (raztezno) in kuhinjsko, prodam. Ogledati od 11 do 2. Vučina, Pražakova 15/IV.

Foto-aparat

10 x 15, Ica-Orix, najmodernejši, pol leta rabljen, 6 kaset, stojalo, rumeno steklo, prodam za ceno 2500 Din. Naslov v upravi pod št. 12.293.

Lesni trgovci, pozor!

Prodajam ca. 700 lepih, zdravih hrastov, ob ravni poti, pol ure od ceste. Zaradi kupnih pogojev se obrnite na Franceta Hren, Zalisec 1, p. Žužemberk.

Elektromotor

naprodaj 8 konjskih sil, 220 napetost, 1220 zavrtljajev. Več se poizve pri ključav. moštru Gregorinu v št. Vidu n. Ljublj.

Lepo božično darilo

za mladino. Stojči parni stroj - krassen model - se prodaja. - Naslov pove uprava »Slov.« št. 12.355.

Pletilno podjetje

dobrovpeljano, s preko 60 stroji, motorji in vsemi pritliklami ter enodružinska hiša z vrtom, dve minuti od električne postaje, se prostovoljno prodaja. Vprašanja in ponudbe na Franjo Pristavec, Za Bežigradom XIII ali poštni predal št. 44.

Pisalna miza

hrastova, popolnoma nova, se prodaja. Naslov na upravo lista pod 12.399.

Dva pletilna stroja

Jaquard št. 10/80 z jako lepimi vzorci in dobro ohranjen, ugodno prodam. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 12.356.

Krompirja

lepega, gorenjskega, okoli 1000 kg, pa tudi manj, po Din 1.25 prodam. Dostavim na dom. Ponudbe pod »Krompir št. 12.361«.

Orehe

štajerske, odda po najnižji ceni Peter Šetina, Sevnica ob Savi.

Žalna avba

pristna gorenjska, v najboljšem stanju, se prodaja. Kje, pove uprava Slov. pod št. 12.285.

Ugodno se prodaja

vagon jagnetovih plohov, debelina 4 do 10 cm. - Naslov se izve v upravi Slovenca pod št. 12.288.

Domač med

zdravilni, cvetlični in ajdov, razpošiljam 5 kg 110 Din franko. F. Markelj, čebelarstvo, Vrhnika.

Obrt

Pirc, frizerski salon

za dame in gospode, Gregorčičeva št. 11, Maribor. Stričenje las samo 4 Din. Britje samo 2 Din. Umivanje in onduliranje glave najfinše in najcenejše. Se priporoča slavne občinstvu: Pirc, sa on za dame in gospode.

Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emailiranje, ponikanje, popolno razložanje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in mo'orjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica JUSTIN CUSTINCIC, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14, nasproti »Narodnega doma«. Zadostuje dopisnica, da pridemo po Vaše kolo na dom.

Cenjenemu občinstvu

vljudno naznanjam, da sem otvoril na Turjaškem trgu št. 2 svoj brivski in česalni salon, katerega bom vodil točno in solidno ter po nižjih cenah. Izvrševal bom vsa v mojo stroko spadajoča dela, t. i. v postrežbi gospodov, striženju hubi-frizur, onduliranju itd. Se priporočam M. Gorenc.

Čevl'arska obrt

za izdelov. zimске obutve z roč. šiv. podplati, za lovec in druze, kakor tudi za izdelovanje čevljev boljše vrste, se priporoča I. Cabrovšek, čevlj. Vel. Lašče 42. Samo solidno ročno delo ro zmernih cenah.

Mozaične tlakovce

stopnice nagrobne spomenike, cementne cve itd. Ivan Costičar, Pešata, p. Dol pri Ljubljani.

Važno za vse

Popravila šivalnih in pisalnih strojev, gramofonov, otroških vozičkov, koles in motorjev. Emailiranje in ponikanje. Shramba koles in motorjev čez zimo. Vse to izvršuje najkvalitetneje in po brezkonkurenčnih cenah mehan. delavnica v trgovini dvokoles. pisalnih in šivalnih strojev, Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14.

ORIGINALNE BARVE, MATRICE (KOŽE), VOSČEN PAPIR, ZA GESTETNER-CYKLOSTIL, SPECIJALNI PAPIR ZA RAZMNOŽEVANJE, SE DOBIVEDNO IN NAJCENEJE PRI **LUD. BARAGA, LJUBLJANA** SELENBURGOVA UL. 6/I. TELEFON št. 2980

Razno OREHE

nudi po ugodni ceni
tvrđka I. KNEZ, Ljubljana, Gosposvetska c. 3.

Sijajen zaslužek

zastopnikom cele države:
nad 100 Din dnevnega in-
kaso in velika provizija.
Sezonski predmet.

»USPEH«
Beograd, Dračka 9.

Štote

za moške in ženske ob-
leke in vse drugo blago.
Velika izbira! - Zmerne
cene! - Priporočila se
trgovina Fr. Senčar, Ma-
la Nedelja in Ljutomer.

„Planinka“

zdravilni čaj
preparirani, čisti in osve-
ženi kafi, izboljša slabo
prebavo, slabotno delo-
vanje črevesja, napitje
obolih, obolenja mokra-
line, jetra, žolca in
žolčni kamni. Vzpodbuja
apetit in izboljša ne-
malo pri arteriosklerozi.
Planinka čaj je pristen
v plombaranih paketih
po Din 20/- z napisom
proizvajalec:
Lekarna Bahovec
Ljubljana, Kongresni trg
Dobi se v vseh lekarnah!

Mlinarji!

R. prosa, ajda in ječmen
kupite najceneje pri
A. VOLK, LJUBLJANA
veletrgovina žita in moka

ki krepi in zdravi želodec

PERJE

vsako množino čiščeno,
neizčiščeno, nečehano,
kokošje, purje, račje
in gosje prodaja
tvrđka **E. Vajda**
Čakovec, Medimurje

Pletenine

Vse vrste v to stroko
spadajoča dela. Oblike
po meri. Spretni deli v
veliki množini. - Acht-
schloss - blago na metre.
P. n. trgovcem tudi iz
doposlane volne. Najso-
lidnejša izdelava in po-
strežba - Nizke cene! -
Priporočila »SOLNEVO«,
strojno pletenje, Ljub-
ljana, Gruberjevo nabr. 16

KOLARJA

dobro izvežbanega, ože-
njenega, z družino - za
poljska dela ter

majerja (mlekarja)

z delavsko družino za
vsa hlevska dela, sprej-
me graščina Turniš, po-
šta Ptuj, Slovenija.

inserirajte v
„Slovenec“

Krušno moko

najboljše vrste dobite
vedno svežo pri
A. & M. Zorman
Ljubljana, Stari trg 32.
Blago dostavimo tudi na
dom. - Prevzememo v
mlev tudi vsako množico
doma e ali baaške pse-
vice - pri manjših mno-
žinah jo takoj zamejamo
za moko in otrobe.

Cenji občinstvu v ljudno
naznanjam, da sem
tiskarno

»Kolektor«
preseli

v lastno hišo (Stražišče
73) ob državni cesti med
Gaštem in Laborami

Priporočam se tudi na-
dalje za izdelavo vsako-
vrstnih tiskovin, ka-
re izvršujem poceni v okusni
izdelavi.

A. BIN DOGAČNIK
tiskarnar, Stražišče.

Tajnost
zdravstvenega
in krepčilnega
učinka
rastlinskega likerja

je njegov
izbrani sestav iz
najzlahtnejših

zdravilnih

rastlin.

Za nakup

božičnih in novoletnih

daril
se priporočila trgovina
z juveli, urami zlat-
nino, in srebrnino

Ivan Pakiz, — Ljubljana

Pred škofijo 15

15% popusta

Pri Solncu

za vodo, Pogačarjev trg
Največja zaloga vsako-
vrstnega pletenega bla-
ga, perila za dame, go-
spode in otroke. Noga-
vice, rokavice, kravate
itd. - Priporočila
K. Widmayer

POPRAVILA

Mehanik Ivan Legat

Maribor, Vetrinjska ul. 30

Telefon int. 434.

špecialist za pisarniške

stroje.

Novi in razlani pisalni

stroji vedno v zalogi.

Širite »Slovenca«!

Razprodaja!

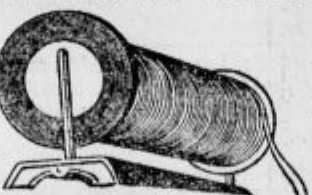
Najcenejša božična darila! Ker se plašči in obleke
popolnoma razprodajo, se od 1. dec. do 1. febr.
vsak plašč prodaja 100 Din ceneje. V zalogi so
plašči, moderni in temni, ženski in moški šofli.

30% popusta

samo v trgovini

Marije Rogelj, Ljubljana, Sv. Petra cesta 26.

VRVICO ZA ZAVOJE (BAST-REKLA-MEBÄNDER)

izdeluje in
dobavlja v vseh
barvah in
širinah s tiskom
in brez tiska
po najnižji
ceni

ZAGREBACKA PROIZVODNJA VRVICA, L. STERN

Zagreb, Martičeva 27 - Telef. 2095

Praktična božična darila!

Velika izbira oblek za gospode in dečke, moderne
ranglans, zimске sukne, zimsko perilo, čevlje za
gospode, dame in otroke, usnjate gamaše, snežne
čevlje, galoše, posteljne in konjske odeje, pletene
telovnike za gospode in dame, nahrbtnike, nogavice
za gospode in dame, potne košare itd.

s 5% popusta samo pri

ANTONU TKALEC

Maribor, Glavni trg 4.

Austro-Fiat

najpopolnejši, najdovršenejši, najrazširnejši, svetov-
poznani brzovozni AVTOEUSI, tovorni ter avto-
mobili za požarne brigadne, sanitetni vozovi ter
vozovi za vsako porabo. Zelo ugodni plačilni po-
goji! — Glavno zastopstvo O. ŽUZEK, Ljubljana,
Tavčarjeva ulica 11.

Umrla mi je moja nad vse ljub-
ljena, dobra, gospodična

Ana Golob

v soboto ob 4 popoldne. Spremili jo
bomo k zadnjemu počitku v ponedeljek
17. decembra ob 4 popoldne iz hiše
žalosti, škofja ulica 8, na pokopališče
k Sv. Križu. Vse, ki ste jo poznali, pro-
sim, da se je spominjate v molitvi!

Ljubljana, 15. decembra 1928.

MINKA BLAŽ.

Obdarite „Ga“ z „New Improved“ Gillette-aparatom

Vedno Vam bo hvaležen. Kakor Vas uči
izkušnja, zavisi gospodovo razpoloženje zelo
od jutranjega britja. Darujte „mu“ „New
Improved“ Gillette aparat. Razveseljeval ga
bo dolga leta, zakaj britje z njim je prav
prijetno in lahko. Novo konstruirani Gillette
aparat združuje v sebi prednosti britve z
varnostjo aparata za britje. Rezilo ostane
dva ali trikrat dalje časa trpežno in omogoča
temeljito gladko britje.

„New Improved“ Gillette aparat se dobi samo v pristnih
usujatih, posrebljenih ali pozlačenih medenih etujih.

MADE IN U. S. A.

KNOWN THE WORLD OVER
GILLETTE SAFETY RAZOR CO.

Fr. Havliček sin

elektrotehnik, se priporočila za strokovnjaško na-
peljavo in popravilo hišnih telefonov, zvonil, si-
gnal. naprav in elektrotehn. aparatov, Delavnica:
Sv. Petra cesta 5, dvorišče (Hotel »Soča«).

Sadje v gospodinjstvu.

Konzerviranje sadja in zelenjavi.
Spisal M. Humeč. Cena Din 24/-.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Ivan Zakotnik

Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna tesarska dela kakor moderne lesene stavbe, ostrejša hiša, vile,
tovarne, cerkve in zvoniki, stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljon
verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezev in mlinov.
PARNA ZAGA TOVARNA FURNIRJA

Oblastveno dovoljena šoferska šola

za poklicne šoferje, samovozače in dame. — Začetek dne 18. decembra t. l.
Na razpolago zaprt in odprt avtomobil. — Prvi tečaj za začetnike. — Drugi
tečaj za motocikliste. — Tretji tečaj za one, kateri že znajo voziti. — Pouk
traja mesec dni. Prijave sprejema prejšnji komisar za šoferske izpite
J. GABERŠČIK, Bleiweisova cesta št. 52.

P. n. občinstvu v ljudno naznanjam, da otvorim
dne 16. decembra t. l. na Celovski cesti št. 41 (Spodnja
Šiška) svoj

FOTO ATELJE

Temeljita strokovna izobrazba in tehnično mo-
derno opremljen atelje sta zadostno jamstvo za brez-
hibno izdelavo. — Z odličnim spoštovanjem

F. HUDN'K.

Zahvala

Za premnože izraze iskrenega sočutja ob prerani izgubi
našega nad vse ljubljenelega soproga, očeta, brata, strica in
svaka, gospoda

Frana Dolničarja

mesarja in posestnika

za poklonjeno cvetje in vence, se tem potom vsem najsrčneje
zahvaljujem.

Posebno zahvalo smo dolžni izreči p. t. Zadrugi mesarjev,
pevskega društva »Sava« in »Slavec« za tolažbe polne
žalostinke in končno vsem onim, ki so dragega nam pokojnika
v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1928.

Globoko žalujoči ostali.

GRETE HMOGO
ako ne čitate redno
SLOVENCA

Ceneše kot pri
RAZPRODAJAH
se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri
IRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem žalostno vest, da je naš dragi mož in oče

ANTON ČEČ

posestnik in mesar

danes 14. decembra ob pol 10 zvečer po kratki, mučni bolezni,
previden s tolažili svete vere, preminul.

Pogreb predragega pokojnika se vrši v ponedeljek, dne
17. decembra ob 3 popoldne iz hiše žalosti v Petrovčah, na
pokopališče sv. Kancijana v Žalcu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v torek 18. decembra
ob 8 zjutraj v Petrovčah.

Petrovčice, dne 14. decembra 1928.

Žalujoča soproga Marija, otroka Edi in Vladko
in ostali sorodniki.

Prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je naša
predobra in skrbna žena, mati, sestra in teta, gospa

Neža Levstik

roj. Friškovec, soproga učitelja

po večletni, težki, z mučeniško potrpežljivostjo prenašani bo-
lezni, danes ob pol 4 zjutraj mirno zaspala v Gospodu.
Telesni ostanki ljubljene pokojnice se bodo v ponedeljek
17. t. m. ob 15 na Bregu pri mostu blagoslovili in spremili na
mesno pokopališče.

Miklavški hrib pri Celju, dne 15. grudnia 1928.

Mihael Levstik, učitelj v p. in pos., soproga. Vladimir,
književnik, Marija, Helena, strok. učiteljica, Vera, strok.
učiteljica, otroci. Marija, omožena Plaskan, posestnica,
sestra ter vsi ostali sorodniki.

Obveščam kupce srečk

državne razredne loterije, da sem dobil srečke I. razreda 17. kola v veliki izbiri.

Cena srečk: cela Din 100.—, dvojna cela Din 200.—, polovična Din 50.—, četrtinska Din 25.—.

Kupujte srečke v najsrečnejši kolekturi

Odprodam nekaj pristnih

„Harških“
kanarčkov,
plemena **Selfert-Ruše**

To plemo je bilo častno odlikovano na vseh dosedaj prirejenih razstavah. So zelo čisti in pridni peveci tudi pri luči.

Cena samcem od Din 200.— do Din 300.— samicam Din 40.—

Razpošiljam tudi po pošti in jamčim za zdravega ptiča.

FAJON JOZEF, Hradskega vas 74/1. Ljubljana
gojitelj „Harških“ kanarčkov

Zahtevajte **CENIK** s 1000 slikami brezplačno

Roskopi ura Din 49.—
Ura na sidro (ankerica) nekoliko boljše izvedbe s 3letnim jamstvom **Din 65.—**

Ista original patent preciz. Roskopf ura na sidro, pravi nikelj, kolesje nepristransko prahu tekoče vse v rubinih, posebno točna 5 let. jamstvo **Din 98.—**

Omega, Doxa in druge ure cenejše kot drugod.

Budilka Din 64.—
z 2 zvoncema in 3 letnim jamstvom **Din 69.—**

A. KIFFMANN, Maribor št. 40 b
specialist samo za boljše ure

Razprodaja!

Razprodaja vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke, kamgarni, sukno, blago za ženske plašče, raznovrstni parhati za obleke in perilo, različni šifoni in kontenine.

Razprodaja

se vse blago po razprodajnih cenah, in sicer: kamgarni za moške obleke od 110 Din, razno sukno za moške obleke od 40 Din, za ženske plašče od 60 Din, volneno blago za ženske obleke, dvojna širina od 34 Din, različni kambriki od 8 Din, vsakovrstni parhati od 9 Din naprej. — Suknena obleka 320 m blaga z vso dobro podlogo samo 230 Din. — Ne zamudite ugodne prilike nakupiti si dobrih oblačil po izrednih cenah in si s tem prihranite velikih izdatkov. — Razprodaja se vse navedeno samo v manufakturnih trgovinah

IVAN KOS

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 23, zraven zastavljalnice.
ŠIŠKA, Celovška cesta, Seidlova hiša.

LUTZOVE PEČI

in
PEC „MONOLIT“
ING. GUZELJ

Telefon 3252. Ljubljana VII. Jermova cesta 5.
Ravnatelj: Konz. av. elektromotorji. V obeh male turbine in gratingrevec „CALEFACTOR“ (patent siskal) in samotna opeka

Perie - puh

tekači (Lauftepiche), gradl za madrace, predposteljniki, kakor vsako drugovrstno manufakturno blago po izjemno nizkih cenah in v veliki izbiri samo pri trdku

J. Preac

Maribor, Glavni trg 13. Maribor, Glavni trg 13

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo težnikov, solčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

I z s t r i ž i !

KUPON
ZA UGANKE
v
ILUSTRIRANEM
SLOVENCU

Št. 51

ZA ZIMO!

Kongresni trg **15**

pri **NOVAK-u**

Znižane cene!

Naifnejša sukna in Double štofi
Ogromna izbira za suknje in ulstre
Vedno zadnje novosti češkega in
Angleških kamgarnov za obleke na
Kongresnem trgu št. 15.

v specialni trgovini sukna kupite najbolje in priznано najceneje!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima stalno na zalogi po najnižjih cenah:

vseh vrst špecerijsko in kolonijalno blago, mlevske izdelke, poljedelske pridelke, krmila, mesne izdelke, bencin, cement, modro galico, žveplo, poljedelske stroje itd. — Priporoča zlasti za jesensko gnojenje Tomaževo žlindro, rudniški superfosfat.

Prodaja in kupuje seno in slamo, na razpolago drva in premog.

Kako postanem zdrav in delazmožen?

Kako se znebim nervoznosti?

To skrbi polno vprašanje, ki zveni kot težak vzdih, se izvija iz prs tisoč in tisoč. Saj je vendar živčna slabost najrazširjenjša bolezen sedanjega kulturnega sveta, skoroda bi jo lahko označili kot kulturna bolezen. Dražljiva slabost živčnega sistema je vedno pogostejša, težak boj za obstanek in posest vedno strašnejši in ostrejši. Kako različno se razkriva bolezen! Navadni glavobol do divjega enostranskega in obojestranskega trganja, opešanje spomina, otežkovanje mišljenj, razdraženost, nejevolja, nerazpoloženost, prisilne misli, omotica, nesposobnost za duševno in telesno delo, muke pri čutih noči, strah pred ljudmi, bojazen pred vsakim in vsem, pred odločitvijo za najenostavnejša opravila vsakdanjega življenja, nesposobnost za hojo in stojo i. t. d. Cusva bojazni lahko postanejo naravnost strašna. »Jaz duševno ne najdem

niakega miru.

misli se mi pode vprek po glavi, tako tožijo mnogi. Razglabljanje, površnost v službi, negotovost v govorjenju, pomanjkljivost v pisanju, tresenje udov, črvene, želočrne, prebavljalne težave, zaprtost, zbadanje in trganje v udih, zastajanje in valovanje krvi, vedno mrzle noge, utripanje srca, tesnoba in pomanjkanje sape, nervozno drhtenje, mrzlični pojavi, hitro zardevanje in obledenje itd.

Ali je mogoča pomoč?

Ce hočemo živčno slabost z vsemi njenimi oblikami zaustaviti, moramo v prvi vrsti utrditi lasno voljo. Pomanjkanje energije in volje pri živčno bolnem tvori glavni vzrok za neuspehe v življenju.

Odpri oči!

Vedno opazujemo eksistenco, ki so nasedle, ker so se udale brez volje v svojo žalostno usodo. Slab in omahujoč značaj je podoben vetrnici, ki je izpostavljena milosti vsakega vetriča. Marsikaj se živčno bolnim ponuja kot zdravilo, in priznati moramo, da meji že marsikaj na zlorabo, in vendar so pota, ki peljejo k zdravju.

Ne bodite nehalni!

napram naravi, ki nam, čeprav po ovinku znanstveno očistujoče roke kemika, nudi sredstva, ki so v resnici vredna razumnosti in koristna, ker dajejo moč in zdravijo. Tak dobrodojen dar narave predstavlja

pravi Kola-Lecithin.

Ta osvežuje, dviga delazmožnost in življensko silo, je najboljša hrana za živčevje in možgane, zboljšava kri, pomlajuje, prinaša veselje do življenja, občutek mladosti z njenim zdravjem in dejavnostjo, ki zajamčujeta uspeh in srečo. Kola-Lecithin varuje živce pred ohlapnostjo in jih napravi odporne proti vsem naporom. Kola-Lecithin privaja telesu one snovi v najčistejši obliki, iz katerih se tvorijo in obnavljajo vse telesne celice in živčne tkanine.

Mnogi zdravniki.

med njimi najznamenitejši raziskovalci in vseučiliški profesorji, so sijajno ocenili in priporočili Kola-Lecithin. Zahtevajte

brezplačno poskušnjo

in zelo zanimivi, poučujoči spis o živcih. Pošljem Vam oboje takoj franco, prosto carine in

poplačnoma brezplačno

Berite ta spis, iz njega boste spoznali, da za vsako nevarno boleznijo stoji kot pripravljajoč vzrok oslabele telesne moči. Kola-Lecithin zvišuje moč. Prišli boste do prepričanja, da je v resnici mogoče življenje podaljšati, bolezni preprečevati, bolne ozdravljati, oslabele ojačiti, omahujoče napraviti močne in nesrečnim vrniti srečo!

Traba je samo hoteli!

Pravo spoznanje nevarnosti vpliva pomirjajoče na razpoloženje, če moremo obenem spoznati pota, ki nas zmagoslavno odvedejo iz te nevarnosti.

Ernst Pasternack, Berlin, S. O., Michaelkirchplatz 13. Abt.: 318

M. S. Serdarušić

Tel. 49—68, BEOGRAD Knj. Ljubice 15.-a
Srečke naročite po dopisnici.

DARUJTE ZA

1

JANUAR

KOLENDARJE

iz tovarne za koledarje

ROŽANKOWSKI I DRUG D. D.

ZAGREB

Savska c. 27. — Tel. 44-88, 44-81.

Dobivajo se v vseh trgovinah s papirjem in galanterijskim blagom kakor tudi pri grozistih te stroke.

A I 271/28—18.

12.302

Prostovoljna javna dražba

Dne 22. decembra 1928 ob 8. uri se bo vršila javna dražba v zapuščino ANE RUNOVČ, trgovke v Ptuj, spadajočega galanterijskega blaga, trikotarje itd., in sicer po partijah.

Okrajno sodišče v Ptuj, odd. I.,
dne 13. decembra 1928.

Za gg. duhovnike!

Specijalen Strichkamarn za obleke, kamgarn ali Adria za in'arie. Marango ali Setland za suknje, ter vse druge potrebščine priporoča v nakup **manufaktura Franc Dobovičnik, Celje**
Gg. duhovniki dobe enkratno ceno!

Krojači pozor!

Sukno, kamgarn, koverkote, dubline, odne in vse krojaške potrebščine kupite najceneje v ogromni tovarniški zalogi: **Franc Dobovičnik, Celje**
Zahtevajte vzorce!

Za žene in neveste!

Poročne obleke, ter vse potrebno blago za bala, posteljnino, odeje kupite v veliki izbiri najceneje pri **Franc Dobovičnik, Celje**
Oglejte si ve liko zalogo

Trgovina z mešnim blagom

obstoječa čez 40 let, dobro vpeljana, na najbolj prometnem prostoru, v lepem mestu Slovenije, z bogato okolico, se dá zaradi družinskih razmer v inventarjem vred pod ugodnimi pogoji takoj v najem. Ponudbe na »R. M. št. 12.303« upravi Slov.

Božična darila

ki jih bodo veseli dame in gospodje v obliki krasnih kravat, srajc, nogavic, rokavic, kožuhovine, trikot perila, gamaš, žepnih robcev itd. najdete v veliki izbiri v modni trgovini

★

T. Eger

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2

Za Božič!

Oglejte si

vsakodnevno večerno razstavo otroških in igračnih vozčkov, holenderjev, skiro, triciklov, igralnih strojev, malh dvokoles in avtomobilov pri **„TRIBUNA“ F. B. L. LJUBLJANA**
KARLOVSKA CESTA 4

Ljubljanska kreditna banka

Ustanovljena leta 1900.

Delniška glavnica:
50,000.000 Din

Rezervni zakladi ca.:
10,000.000 Din

Centrala: **Ljubljana, Dunajska cesta**

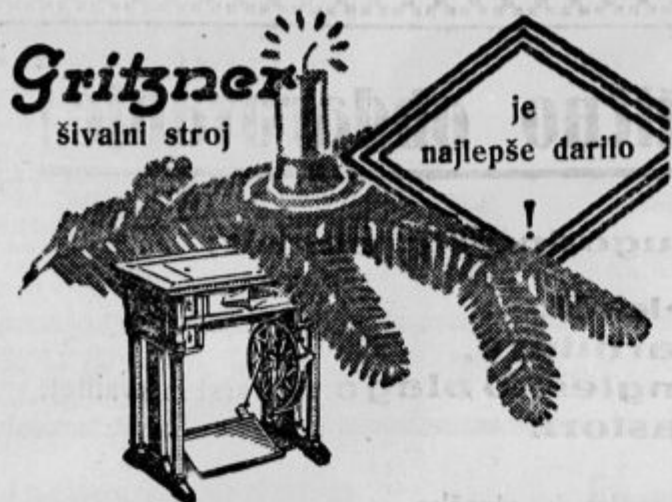
Podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Sibenik, Trst.

Se priporoča za vse bančne posle.

Brzojavni naslov:
Banka Ljubljana

Telefon števil:

2861, 2413, 2502, 2503

Jos. Petelinc, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi

KUPIM

stalno vsako množino
kostanjevega taninskega lesa
smrekove škorje, cele in drobljene, smrekove hmelove droge, rabljene, dobro ohranjene sode od strojnega in jedilnega olja, po najvišjih cenah. Plačilo akreditivno.
FRANC OSET, Sv. Peter v Sav. dolini.

Najlepše in najprimernejše božično darilo je ŽIVLJENJSKA POLICA

delniške zavarovalne družbe „VARDAR“ v Ljubljani, Aleksandrova c. 12

Izredno nizke premije

Primer:

Ce se zavaruje 35 letna oseba na 20 letno trajanje, prejme proti četrtletnemu plačevanju po Din 320.—
V slučaju doživetja Din 30.000.—
V slučaju smrti Din 20.000.—
V slučaju smrti radi nezgode Din 40.000.—

Zavarovanje lahko sklenejo zdrave osebe od 20. leta do 50. leta starosti proti plačevanju četrtletnih premij od Din 64.— do Din 448.—

Zelo ugodni pogoji

Primer:

Ce se zavaruje 35 letna oseba na 20 letno trajanje, prejme proti četrtletnemu plačevanju po Din 128.—:

V slučaju doživetja Din 12.000.—
V slučaju smrti Din 8.000.—
V slučaju smrti radi nezgode Din 16.000.—
Kratka karenčna doba!

Naše novovpeljano ljudsko zavarovanje brez zdravniške preiskave omogoča vsakomur skleniti hranilno zavarovanje!

Poslužite se tega modernega načina varčevanja! Preskrbite svojo družino za slučaj Vaše smrti! Zahtevajte naše prospekte! Dame in gospodje z dobrih družabnimi zvezami se sprejmejo za zastopnike!

svetovno zmagovalni motocikli
250, 350, 500 in 1000 ccm
brez in s prikloco

Vsak interese t ki se odloči za takojšen nakup, najpozneje pa do koncem leta, oziroma si v tem času rezervira motocikel za spomlad, u i va znaten popust — A. J. S. motocikel je znamka za poznavalca. Vsak posamezen motocikel, mojstrski izdelek. — Posebno ugodne plačilne olajšave.

Generalno zastopstvo: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

Za božič in novo leto!

Jaslice! Božični nakit! Jaslice! Božični nakit!

NOVA ZALOŽBA R. Z. Z. O. Z. V LJUBLJANI KONGRESNI TRG

ima v zalogi krasno izbiro jaslic in božičnega nakita, vsakovrstna primerna in tudi dragocena

božična darila

lepe pisalne garniture, vse pisarniške in šolske potrebščine,

slovenske in tuje knjige

Cankarjevi in Finžgarjevi zbrani spisi v novi vezavi! :: :: Mladinska povest: IVANČKOV SVETI VEČER

Ako Vas bole noge

razredite 1—2 žlici soli sv. Roka za noge v posodi zelo tople vode in kopljite v nji svoji trdni nogi skozi 10 minut. Polagoma bodo zgor le pekoče bolečine, žulji in oslabele noge, odstranile se bodo najtrdovratnejše ozeblin in neznosna srbenja vseh ozeblin. Če sta nogi dalj časa v vodi, se kurja ocesa in druge oidečnosti kože tako omehčajo, da se lahko odstranijo brez noža.

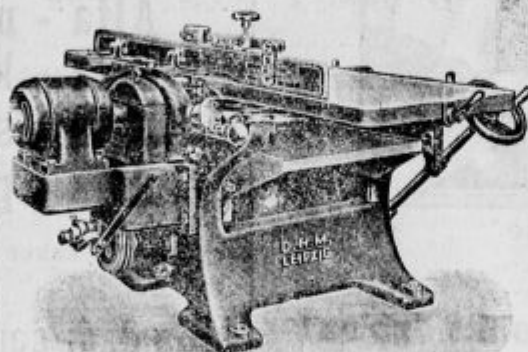

Sol sv. Roka za noge uredi zopet še tako zanemarjene noge. Velik zavoj stane samo 16 Din. Dobiva se v vsaki lekarni. Ako je ni dobiti, obrnite se na:

drogerijo GREGORIC SANITAS - LJUBLJANA

3 leta kredita!

Najboljši kombinirani naravna in skobilni stroji z avtomatično razklopnimi mizami.

Vseh vrst
mizarski, kolarski in žagarski stroji
z
vgrajenim motorjem ali brez njega.

Dobavlja:

WELKER WERKE I. WACHSTEIN, WIEN X.
LAXENBURGERSTRASSE 14

OBISK NAŠEGA JUGOSLOVANSKEGA ZASTOPNIKA BREZPLAČEN

7 ELEZNINARSKI POMOČNIK

prvovrstni strokovnjak za mizarsko orodje in okove za pohištvo
se išče za trajno službo

Interesenti, ki so sposobni tudi za potniško delovanje, naj pošljejo ponudbe s prepisi spričeval na: Zagreb, Pošta I., Poštanski pretinac 267

Destilerija d.d.

GLAVNO ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO

prva jugoslovanska tvornica esenc za rum in likerje, eteričnih olj in etra v Zagrebu
EMERIK ZELINKA, LJUBLJANA
CELOVŠKA CESTA 34

Koncipijent

Iščem koncipijenta. Nastop 1. januarja 1929. Taki s prakso imajo prednost. Cenjene ponudbe z navedbo natančnih pogojev na: Dr. Armin Strasser, odvetnik, Dolnja Lendava, najkasneje do 20. t. m.

Največja razprodaja na celim svetu zaradi svoje prvovrstne kakovosti

Lipton čaj

Društvo Lipton Ltd, London

Zastopstvo in skladišče za Slovenijo, Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino in Črno goro

Nikola Stankov, Zagreb, Prilaz 75

Prodaja s skladišča ali direktno iz Londona. Iščee se krajevni zastopniki

PUH - PERJE R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Ljubitelji antikvitet

vabimo na brezobvezen ogled naše razstave najprimernejših božičnih daril! Antikvitetna trgovina, Sv. Petra cesta 24.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga / neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4
(popreje pri Belem volu)

Obreduje hranilne vloge po najvišji mogoči obrestni meri in je denar pri njej najvarneje naložen, ker amelijsko poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem.

Posojila in trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Hranilne vloge nad Din 52.000.000—

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsake vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzne naročila, opredeljen in krediti vsake vrste, eskomoti in inkasni menici ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.
Brzotok: Kredit Ljubljana
Tel. 2040, 2457, 2548; Interurban 2706, 2806

Po celoletnem delu Vašim domačim božično obdarovanje!

V dragih časih **praktična darila po najugodnejših cenah:**

Ne odlašajte z nakupom
na zadnji dan!

Zadnje dni je
velik naval.

**Preproge,
brokati,
odeje šivane in volnene,
namizne garniture,**

**tekači,
garniture,
angleško blago vseh vrst in kvalitet,
zastori.**

OSTANKI ZA OBLEKE moške in otroške

PO POLOVIČNIH CENAH!

J. Grobelnik, Ljubljana

HUMANIK

*Prporočljiva
božična - darila*

168.-

180.-

Za pes v črni

ali sivi barvi,
francoska peta,
isti iz laka **Din 215.-**

Snežni čevlji

Za ulico črni

s peto
iz usn a
isti rjavi **Din 215.-**

Čevlji za dom

Prodajalec:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a „PETOVIA“
Maribor, Gosposka ulica 7
Celje, Aleksandrova cesta 1
Ptuj, Slovenski trg „PETOVIA“

**Spodnještajerska ljudska posojilnica
v Mariboru** Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno
stroko spadajoče posle

Obrestuje vloge po 6% in 7½%

Vse vrste koledarjev

od najpreprostejše do najfinejše izdelave
za vse stroke

v slovenskem in srbsko-hrvaškem jeziku (v latinici in
cirilici) in tudi nemški se dobijo pri

Novi založbi r. z. o. z. Ljubljana

Zahtevajte ponudbe!

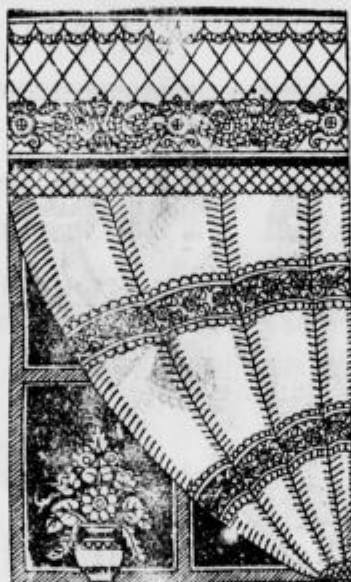
Zahtevajte
znamko

„TRETORN“

Galoše in
snežni čevlji

„TRETORN“

nimajo tekmeča

ZAVESE

Velika izbira!

A. & E. SKABERNE, Ljubljana

KOSTANJEV TANINSKI LES

STALNI NAKUP
NAJUGODNEJŠE CENE! TAKOJSNJE PLACILO

ERNEST MARIČ

ELJE ZRINSKEGA ULICA 4 - TEL. INTER 136

Pred nakupom reviev si ogledite izlozbe zaloge čevle.

Cette **ST. STRAŠEK** Ko očka

Čevlji po meri, popravljeni hitro in na no!

Pohištvo - Preproge

Linolej, zavese, posteljne odeje, namizni prtji,
vzglavja, tuhenti, šivane odeje, volnena pre-
grinjala, pregrinjala za mobilje, gradl za ma-
trace, kekor tudi vse vrste lesenih, tapet-
niških in železnih mobilij po čudovito nizkih
cenah pri **KAROLU PREIS.**
MARIEOR, Gosposka ulica štev. 20.
Ceniki zastoni! Ceniki zastoni!

Alfa - ročni separatorji
Alfa - separatorji na strojni pogon
Alfa - naprave za mlekarstvo
Alfa - naprave za parenje krme
Alfa - kante za odpremo mleka
Alfa - stroji za molžo
Alfa - pločevinasto blago

kakor tudi rezervni deli teh predmetov
dobe se vedno pri:

Alfa d. d. separatorji in stroji za mlekarstvo

ZAGREB, Boškovičeva ul. 46

ali njenih zastopnikov

Telefon 67-43 — Brzjavi: Alfalaval, Zagreb

Veliki **CENIK**

ilustrovani
dobite za-tonj! Zahtevajte ga od sk adišen

MEINEL IN HEROLD

TOVARNA GLASBIL, GRAMOFONOV IN HARMONIK

R. LORGER **MARIBOR** ŠTEV. 102

Violine od Din 85.-, Ročne harmonike od Din 85.-,
amburice od Din 98.- Gramofoni od Din 345.- dalje

Za lovce in ribiče

nudi najprimernejša božična darila tvrdka

F. K. Kaiser, Ljubljana, Kongresni trg št. 9

PERZIJSKI PREPROGI

krasni, antik, raditetna komada, se prodasta. — Naslov pove
uprava »Slovenca« pod št. 12.250.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzjav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 n 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 300.000.000.—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine
in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**